

Bank "BTB" Açıq Səhmdar
Cəmiyyətinin Səhmdarların illik
Ümumi Yığıncağının
30 may 2025-cü il tarixli
SÜY-002-2025 sayılı Protokolu ilə
təsdiq edilmişdir.

Bank "BTB" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

2024-cü il üzrə

İLLİK HESABAT

1. Emitentin tam və qısaldılmış adı, vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi (VÖEN), dövlət qeydiyyatının tarixi və nömrəsi:	Emitentin tam adı: Bank "BTB" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti; Emitentin qısaldılmış adı: Bank "BTB" ASC Dövlət qeydiyyat tarixi: 24.02.2010 Dövlət qeydiyyat nömrəsi (VÖEN): 1302164881
2. Emitentin hüquqi ünvanı və olduğu yer:	Ünvan: AZ1025, Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, Xətai rayonu, Yusif Səfərov, ev 27
3. Emitentin adında dəyişikliklər olduqda, emitentin bütün əvvəlki adları, habelə onların qeydiyyata alındığı tarixlər, emitent digər hüquqi şəxsin bölünməsi və ya tərkibindən ayrılması şəklində yenidən təşkil yolu ilə yaradılıqda, yenidən təşkilin forması, həmin hüquqi şəxsin adı, emitent hüquqi şəxslərin birləşməsi və ya çevrilmə şəklində yenidən təşkil yolu ilə yaradılıqda, yenidən təşkilin forması, həmin hüquqi şəxslərin adları:	Olmayıb
4. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ləğv edilmiş filialları və nümayəndəliklərinin adı, olduqları yer və qeydiyyatları haqqında məlumatlar:	Olmayıb
5. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ya ləğv edilmiş hər bir törəmə cəmiyyətinin adı, təşkilati-hüquqi forması, hüquqi ünvanı, qeydiyyatı haqqında məlumatlar, nizamnamə kapitalında emitentin payı, hüquqi şəxsin emitentin törəmə cəmiyyəti hesab olunması üçün əsas olan müqavilənin bağlanma tarixi və qüvvədə olma müddəti:	Olmayıb
6. Emitent şirkətlər qrupunun bir hissəsi olduğu təqdirdə qrupun (emitent daxil olmaqla iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən bir və ya daha artıq törəmə təşkilatı olan qrupdur) adı:	Deyil
7. Emitentin məşğul olduğu fəaliyyət istiqamətləri:	Bank fəaliyyəti

<p>8.Emitent lisenziya və ya icazəyə malik olduqda, onlar üzrə fəaliyyət növləri və qüvvədə olma müddətləri:</p>	<p>19 mart 2010-cu il tarixli 254 sayılı bank fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün Bank lisenziyası.</p> <p>Fəaliyyət növləri: Öz hesabına və ya müştərilərin hesabına qiymətli metalların və qiymətli daşların satın alınması və satılması, qiymətli metalların əmanətə cəlb edilməsi və yerləşdirilməsi, habelə qiymətli metallarla digər əməliyyatların aparılması istisna olmaqla milli və xarici valyutada fiziki və hüquqi şəxslərdən depozitlərin və ya digər qaytarılan vəsaitlərin cəlb edilməsi, öz adından və öz hesabına kreditlərin verilməsi, habelə müştərilərin tapşırığı ilə köçürmə və hesablaşma-kassa əməliyyatlarının məcmu halda həyata keçirilməsi və "Banklar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunu ilə nəzərdə tutulmuş digər fəaliyyət növlərinin həyata keçirilməsi.</p> <p>Lisenziya müddətsizdir.</p>
<p>9.Emitentin təklif etdiyi məhsullar və xidmətlər:</p>	<p>Kreditlərin verilməsi, Əmanətlərin cəlb olunması, hesablaşma kassa əməliyyatları və digər bank əməliyyatları.</p>
<p>10.Emitentin işçilərinin sayı və onun rüblük dinamikası:</p>	<p>İşçi sayı: 2024-cü ilin martın sonu-256 nəfər 2024-cü ilin iyunun sonu-260 nəfər 2024-cü ilin sentyabrın sonu- 264 nəfər 2024-cü ilin dekabrın sonu-266 nəfər</p>
<p>11.Emitentin idarəetmə orqanları haqqında məlumat: direktorlar şurası (müşahidə şurası) (olduqda), icra orqanı, audit komitəsi (olduqda), onların üzvlərinin adı, soyadı, atasının adı;</p>	<p><u>Müşahidə Şurası:</u> 29.03.2024-cü il tarixədək: Rza İsmayıl oğlu Sadiq (sədr) Hümbətov İkrəm Müzəffər oğlu</p> <p>29.03.2024 – cü il tarixindən 16.04.2024-cü il tarixədək: Rza İsmayıl oğlu Sadiq (sədr) Hümbətov İkrəm Müzəffər oğlu Hüseynov Ramin Şəhadət oğlu</p> <p>16.04.2024-cü il tarixindən sonra: Rza İsmayıl oğlu Sadiq (sədr) Fərhad-zadə Rövşən Eldar oğlu Hüseynov Ramin Şəhadət oğlu</p> <p><u>İdarə Heyəti:</u> 16.01.2024-cü il tarixədək: Eldəniz Ramiz oğlu Hüseynov (sədr v.i.e) Yusifov Zaur Ağa-Zeynal oğlu Qurbanov Rauf Fazil oğlu</p>

	<p>16.01.2024-cü il tarixindən – 26.02.2024-cü il tarixinədək: Eldəniz Ramiz oğlu Hüseynov (sədr v.i.e) Yusifov Zaur Ağa-Zeynal oğlu</p> <p>26.02.2024-cü il tarixindən sonra: Eldəniz Ramiz oğlu Hüseynov (sədr v.i.e) Yusifov Zaur Ağa-Zeynal oğlu Abbasov Nihad Oktay oğlu</p> <p><u>Audit Komitəsi:</u> 17.01.2024-cü il tarixədək: Abdullayev Rövşən Müslüm oğlu (sədr) Zeynalov Cavid Eldar oğlu Xəlilov Hikmət Hüseyn oğlu</p> <p>17.01.2024-cü il tarixdən 29.03.2024-cü il tarixədək: Abdullayev Rövşən Müslüm oğlu (sədr) Hüseynov Ramin Şəhadət oğlu Xəlilov Hikmət Hüseyn oğlu</p> <p>29.03.2024-cü il tarixdən 16.04.2024-cü il tarixədək: Abdullayev Rövşən Müslüm oğlu (sədr) Xəlilov Hikmət Hüseyn oğlu</p> <p>16.04.2024-cü il tarixdən sonra: Hüseynov Ramin Şəhadət oğlu (sədr) Abdullayev Rövşən Müslüm oğlu Hümbətov İkrəm Müzəffər oğlu</p>
12.Emitentin fiziki və hüquqi şəxs olan səhmdarlarının (payçılarının) ayrı-ayılıqda sayı:	3 (üç) fiziki şəxs adi səhm sahibi.
13.Emitentin nizamnamə kapitalının beş faizi və daha artıq həcmdə səsli səhmlərinə (paylara) malik olan şəxslər (fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı; hüquqi şəxsin adı, olduğu yer və VÖEN-i), onların hər birinə məxsus olan səhmlərin sayı (səhmlərin hər növü üzrə ayrı-ayılıqda göstərilir) və emitentin nizamnamə kapitalında payı;	<p>1.Mehdiyeva Nigar İsmayıl qızı, 54 829 ədəd adi adlı sənədsiz səhm; Emitentin Nizamnamə kapitalında 76.7376% malikdir.</p> <p>2.Sadiq Rza İsmayıl oğlu, 12 634 ədəd adi adlı sənədsiz səhm; Emitentin Nizamnamə kapitalında 17.6823% malikdir.</p> <p>3.Mahmudova Tükəzban Ağa qızı, 3 987 ədəd adi adlı sənədsiz səhm; Emitentin Nizamnamə kapitalında 5.5801% malikdir.</p>
14.Nizamnamə kapitalında emitentin payı beş faizdən az olmayan hüquqi şəxslər (hüquqi şəxsin adı, olduğu yer, VÖEN-i, nizamnamə kapitalında emitentin payı);	Yoxdur

15. Emitentin səhmdarlarının (payçılarının) hesabat dövrü ərzində keçirilmiş yığıncaqları barədə məlumat:	
15.1. Yığıncağın keçirilmə tarixi və yeri (ünvanı);	<p>1. 20 fevral 2024-cü il tarixində Bakı şəhəri, Y. Səfərov küçəsi 27 ünvanında keçirilən Səhmdarların Növbədənəkənar illik ümumi yığıncağı</p> <p>2. 31 may 2024-cü il tarixində Bakı şəhəri, Y. Səfərov küçəsi 27 ünvanında keçirilən Səhmdarların Növbəti illik ümumi yığıncağı.</p> <p>3. 27 dekabr 2024-cü il tarixində Bakı şəhəri, Y. Səfərov küçəsi 27 ünvanında keçirilən Səhmdarların Növbədənəkənar illik ümumi yığıncağı</p>
15.2. Ümumi yığıncaqda qəbul edilmiş qərarlar:	<p>1. 20 fevral 2024-cü il tarixində Bakı şəhəri, Y. Səfərov küçəsi 27 ünvanında keçirilən Səhmdarların Növbədənəkənar illik ümumi yığıncağında qəbul edilmiş qərarlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bank "BTB" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin hər birinin nominal dəyəri 1000 (bir min) manat olan 5 000 (beş min) ədəd adlı, sənədsiz səhmlərin emissiyası haqqında. 2. Bank "BTB" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Müşahidə Şurasının tərkibində dəyişiklik edilməsi haqqında. 3. Bank "BTB" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin yeni səhm emissiyasının tam yerləşdirilməsindən sonra Bankın yeni Nizamnaməsinin təsdiqi haqqında. 4. Bank "BTB" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarının Növbədənəkənar Ümumi Yığıncağının SÜY-002-2021 sayılı 23 oktyabr 2021-ci il tarixli və SÜY-001-2022 sayılı 31 May 2022-ci il tarixli protokolları əsasında emissiya edilmiş və yerləşdirilmiş istiqrazların geri satın alınması haqqında. <p>2. 31 may 2024-cü il tarixində Bakı şəhəri, Y. Səfərov küçəsi 27 ünvanında keçirilən Səhmdarların Növbəti illik ümumi yığıncağında qəbul edilmiş qərarlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bank "BTB" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin 2023-cü il üzrə maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi haqqında. 2. Bank "BTB" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin investisiya qiymətli kağızlarının emitenti olaraq 2023-cü il üzrə illik hesabatının təsdiq edilməsi haqqında. 3. SÜY-002-2021 sayılı 23 oktyabr 2021-ci il tarixli və SÜY-001-2022 sayılı 31 May

	<p>2022-ci il tarixli protokolları əsasında emissiya edilmiş və SÜY-001-2024 sayılı 20 Fevral 2024-ci il tarixli protokolu əsasında hər birinin nominal dəyəri 1000 (bir min) manat, ümumilikdə 5 000 000 (beş milyon) manat dəyərində 5 000 (beş min) ədəd adi, adlı, sənədsiz, 14.03.2024-cü il tarixində geri satın alınmış istiqrazların tədavül müddətinin 30.06.2024-cü il tarixinə dəyişdirilməsi haqqında;</p> <p>4. SÜY-002-2021 sayılı 23 oktyabr 2021-ci il tarixli protokolu əsasında hər birinin nominal dəyəri 1000 (bir min) manat olan 5000 (beş min) ədəd faizli, təminatlı, sənədsiz, adlı istiqrazların emissiya prospektində “6 (altı) il tədavül müddətinin” “30.06.2024-cü il tarixinə” dəyişdirilməsi haqqında;</p> <p>5. SÜY-001-2022 sayılı 31 may 2022-ci tarixli protokolu əsasında hər birinin nominal dəyəri 1000 (bir min) manat olan 3000 (üç min) ədəd faizli, təminatlı, sənədsiz, adlı istiqrazların emissiya prospektində “6 (altı) il tədavül müddətinin” “30.06.2024-cü il tarixinə” dəyişdirilməsi haqqında.</p> <p>3. 27 dekabr 2024-cü il tarixində Bakı şəhəri, Y. Səfərov küçəsi 27 ünvanında keçirilən Səhmdarların Növbədənəkar illik ümumi yığıncağında qəbul edilmiş qərarlar:</p> <p>1. Bank “BTB” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin faizli, təmin edilməmiş istiqrazların subordinasiya borc öhdəliyi şərtilə emissiyası haqqında.</p> <p>2. Bank “BTB” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Müşahidə Şurasının tərkibi haqqında.</p> <p>3. Bank “BTB” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin 2025-2027-ci illər üzrə Strateji planının təqdim edilməsi haqqında.</p>
<p>16. emitentin dövriyyədə olan investisiya qiymətli kağızlarının buraxılışları haqqında məlumat (investisiya qiymətli kağızların hər buraxılışı ayrı-ayrılıqda göstərilir)</p>	
<p>16.1. investisiya qiymətli kağızın növü və forması:</p>	<p>71 450 ədəd sənədsiz adi səhm</p>

<p>16.2. investisiya qiymətli kağızlar buraxılışının dövlət qeydiyyat nömrəsi və qeydiyyat tarixi:</p>	<p>12 000 ədəd adi səhm Dövlət qeydiyyat nömrəsi: AZ1001009443 Qeydiyyat tarixi: 21 dekabr 2011-ci il 1 600 ədəd adi səhm Dövlət qeydiyyat nömrəsi: AZ1001009443 Qeydiyyat tarixi: 04 may 2012-ci il 31 240 ədəd adi səhm Dövlət qeydiyyat nömrəsi: AZ1001009443 5 160 ədəd adi səhm Dövlət qeydiyyat nömrəsi: AZ1001009443 Qeydiyyat tarixi: 18 mart 2015-ci il 2 000 ədəd adi səhm Dövlət qeydiyyat nömrəsi: AZ1001009443 Qeydiyyat tarixi: 30 noyabr 2015-ci il 14 450 ədəd adi səhm Dövlət qeydiyyat nömrəsi: AZ1001009443 Qeydiyyat tarixi: 30 noyabr 2017-ci il Dövlət qeydiyyat nömrəsi: AZ1001009443 Qeydiyyat tarixi: 14 noyabr 2024-ci il 5 000 ədəd adi səhm</p>
<p>16.3. investisiya qiymətli kağızların miqdarı və nominal dəyəri:</p>	<p>71 450 ədəd sənədsiz adlı adi səhm, bir səhmin nominal dəyəri: 1 000 manat</p>
<p>16.4. investisiya qiymətli kağızlar buraxılışının məcmu nominal dəyəri:</p>	<p>sənədsiz adlı adi səhm: 71 450 000 manat</p>
<p>16.5. hesabat ili ərzində emitent tərəfindən səhmlər üzrə ödənilmiş dividendlər haqqında məlumat (hesabat ilində səhmlərin hər növü üzrə ödənilmiş dividendlərin məbləği göstərilir):</p>	<p>Ödənilməmişdir</p>
<p>16.6. faizli istiqrazlar buraxılışı haqqında məlumatda – istiqrazlar üzrə gəlirliyin illik faiz dərəcəsi:</p>	<p>Mövcud deyil</p>
<p>16.7. investisiya qiymətli kağızların yerləşdirildiyi və ya tədavüldə olduğu fond birjasının adı və olduğu yer: (olduqda)</p>	<p>Mövcud deyil</p>
<p>17. emitent tərəfindən bağlanmış xüsusi əhəmiyyətli əqdlər barədə məlumatlar: 17.1. əqdin məbləği; 17.2. hesabat tarixinə əqdin ödənilməmiş hissəsi.</p>	<p>Bağlanmamışdır</p>
<p>18. emitent tərəfindən aidiyyəti şəxslərlə bağlanmış əqdlər barədə məlumatlar: 18.1. bağlanmış əqdin mahiyyəti, tarixi və məbləği; 18.2. aidiyyəti şəxs barədə məlumat və emitentlə aidiyyət əlaqəsi.</p>	<p>aidiyyəti şəxslərlə bağlanmış əqdlərin sayı: 74 aidiyyəti şəxslərlə bağlanmış əqdlərin ümumi dəyəri: 8 133 314 manat</p>
<p>19. illik hesabatın təsdiq edildiyi ümumi yığıncağın tarixi:</p>	<p>Bank “BTB” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin 30 may 2025-ci il tarixli Səhmdarların Növbəti illik Ümumi Yığıncağı</p>

20. hesabatın açıqlanma mənbəyi haqqında məlumat

Bank "BTB" ASC-nin rəsmi saytı və qanunvericiliklə müəyyən edilmiş vahid məlumat resursu

**Bank "BTB" ASC-nin
İdarə Heyətinin sədri v.i.e,
İdarə Heyəti sədrinin birinci müavini**

Eldəniz Hüseynov

Maliyyə departamentinin direktoru, Baş mühasib

Vüqar Rəfiyev

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorların Rəyi
31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il üzrə

BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

	Səhifə
MÜSTƏQİL AUDİTÖRLƏRİN RƏYİ	1-2
Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat	3
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	4
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	5-6
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	7
Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər	8-84

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ

Bank “BTB” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarları, Müşahidə Şurası və Rəhbərliyinə:

Rəy

Biz Bank “BTB” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (“Bank”) 31 dekabr 2024-cü il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatdan, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatdan və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan, habelə əhəmiyyətli uçot prinsiplərinə dair məlumatların qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Bizim rəyimizə əsasən, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Bankın 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə göstərilən tarixdə başa çatmış il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Mühəsibat Uçotunun Beynəlxalq Standartları Şurası tərəfindən dərc olunmuş MHBS Mühəsibat Uçotu Standartlarına (“MHBS Mühəsibat Uçotu Standartları”) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli şəkildə əks etdirir.

Rəy üçün Əsaslar

Biz auditini Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun olaraq aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə Hesabatlarının Auditini üzrə Auditorların Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühəsiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Etika məcəlləsinin” (MBESS məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Bankdan asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də MBESS məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin və İdarəetmə Səlahiyyətləri verilmiş Şəxslərin Məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS Mühəsibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün şəkildə təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, fırıldaqçılıq və ya xətlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Bankı ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı, yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, Bankın fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühəsibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İdarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslər Bankın maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyırlar.

Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorların Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, fərqləndirici və ya xətalər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin bu səviyyədə olan əminlik də əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olduğu hallarda, BAS-a uyğun olaraq aparılmış auditin belə təhrifləri həmişə aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər fərqləndirici və ya xətalər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə hazırlanmış maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

Audit zamanı biz BAS-ın tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi peşəkar mühakimə tətbiq edir və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya xətalər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən edərək qiymətləndirir, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirərək həyata keçirir və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutları əldə edirik. Fərqləndirici nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifləri aşkarlamamaq riski xətalər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifləri aşkarlamamaq riskindən daha yüksəkdir, çünki fərqləndirici, sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər;
- Bankın daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun olan audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması üçün daxili nəzarət sistemi barədə anlayış əldə edirik;
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məqsədəuyğunluğunu qiymətləndiririk;
- Mühəsibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutları əsasında Bankın fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisə və ya şərtlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməli və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Bununla belə, gələcək hadisə və ya şərtlər Bankın fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər;
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli şəkildə təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddəti, habelə əhəmiyyətli audit nəticələri, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarət sistemində aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında idarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslərə məlumat veririk.

Baker Tilly Azerbaijan

12 may 2025-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

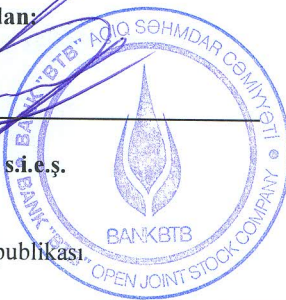
MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
Faiz gəliri	4, 29	32,608	30,642
Faiz xərci	4, 29	(18,913)	(18,872)
Xalis faiz gəliri		13,695	11,770
Haqq və komissiya gəliri	5	1,905	1,797
Haqq və komissiya xərci	6	(431)	(863)
Xalis haqq və komissiya gəliri		1,474	934
Xarici valyutada alqı-satqı üzrə xalis gəlir		1,694	694
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis zərər		(27)	(13)
Digər əməliyyat gəliri		412	280
Əməliyyat gəliri		17,248	13,665
Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə tutulmalar	7	(862)	(26)
İşçi heyəti ilə bağlı xərclər	8	(6,569)	(6,035)
Ümumi və inzibati xərclər	9	(10,173)	(14,383)
Mənfəət vergisindən əvvəl zərər		(356)	(6,779)
Mənfəət vergisi gəliri	10	148	666
İl üzrə xalis zərər		(208)	(6,113)
Digər məcmu gəlir			
İl üzrə digər məcmu gəlir		-	-
İl üzrə cəmi məcmu zərər		(208)	(6,113)
Səhm üzrə zərər			
Əsas və azaldılmış (AZN ilə təqdim edilmiş)	23	(2.96)	(91.99)

İdarə Heyətinin adından:

Eldəniz Hüseynov
İdarə Heyəti sədrinin s.i.e.ş.

12 may 2025-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Vüqar Rəfiyev
Maliyyə meneceri

12 may 2025-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-84-cü səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

"BANK BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	11	16,482	18,650
Banklardan alınacaq vəsaitlər	12	7,796	7,581
İnvestisiya qiymətli kağızları	13	4,139	3,598
Müştərilərə verilmiş kreditlər	14, 29	271,725	271,979
İnvestisiya mülkiyyəti	15	14,945	15,120
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	16	37,812	41,228
İstifadə hüququ olan aktivlər	27	982	341
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	10	814	666
Digər aktivlər	17	2,320	2,561
Cəmi aktivlər		357,015	361,724
ÖHDƏLİKLƏR			
Borc alınmış vəsaitlər	19	163,933	161,041
Cari hesablar və müştəri depozitləri	18, 29	146,644	154,170
Buraxılmış subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızları	20, 29	-	5,004
İcarə öhdəlikləri	27	1,062	367
Digər öhdəliklər	21	1,148	1,706
Cəmi öhdəliklər		312,787	322,288
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	22	71,450	66,450
Yığılmış zərər		(27,222)	(27,014)
Cəmi kapital		44,228	39,436
Cəmi öhdəliklər və kapital		357,015	361,724

İdarə Heyətinin adından:

Eldəniz Hüseynov
İdarə Heyətinin sədri s.i.e.ş.

12 may 2025
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Vüqar Rəfiyev
Maliyyə meneceri

12 may 2025
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-84-cü səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ			
Alınmış faizlər		33,102	31,288
Ödənilmiş faizlər		(18,969)	(18,672)
Alınmış haqq və komissiyalar		1,905	1,797
Ödənilmiş haqq və komissiyalar		(431)	(863)
Xarici valyuta mübadiləsi əməliyyatları üzrə xalis daxilolmalar		1,694	694
İşçi heyəti ilə bağlı ödənilmiş xərclər		(6,559)	(6,021)
Ödənilmiş ümumi və inzibati xərclər		(5,410)	(5,005)
Alınmış digər əməliyyat gəliri		412	297
Əməliyyat aktivlərində (artma)/azalma			
Banklardan alınacaq vəsaitlər		(215)	(1,259)
Müştərilərə verilmiş kreditlər		(2,986)	(11,294)
Digər aktivlər		1,830	2,417
Əməliyyat öhdəliklərində artma/(azalma)			
Cari hesablar və müştəri depozitləri		(7,387)	(5,784)
Digər öhdəliklər		(101)	163
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə istifadə olunmuş pul vəsaitləri		(3,115)	(12,242)
İNVESTİSIYA FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ			
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər üzrə ödənişlər		(1,053)	(64)
İnvestisiya qiymətli kağızlarının satışından daxil olan xalis (ödənişlər)/daxilolmalar		(483)	6,906
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin silinməsindən daxilolmalar		-	26
(İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə olunmuş)/investisiya fəaliyyətindən daxil olmuş pul vəsaitləri		(1,536)	6,868
MALİYYƏLƏŞDİRMƏ FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ			
Borc alınmış vəsaitlər üzrə daxilolmalar	19	26,317	16,149
Borc alınmış vəsaitlərin ödənilməsi	19	(23,483)	(12,647)
İcarə öhdəliklərinin əsas hissəsinin ödənişi	27	(294)	(334)
Subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızları üzrə daxilolmalar	20	-	410
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən daxil olmuş pul vəsaitlərinin hərəkəti		2,540	3,578
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis azalma		(2,111)	(1,796)

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2024-cü il tarixində baş a çatmış il üzrə	31 dekabr 2023-cü il tarixində baş a çatmış il üzrə
Məzənnə dəyişikliklərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri		(57)	51
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ, <i>ilin əvvəlinə</i>	11	<u>18,650</u>	<u>20,395</u>
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ, <i>ilin sonuna</i>	11	<u>16,482</u>	<u>18,650</u>

İdarə Heyətinin adından:

Eldəniz Hüseynov
İdarə Heyəti sədrinin s.i.ə.s.

12 may 2025-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-84-cü səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

Vüqar Rəfiyev
Maliyyə meneceri

12 may 2025-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Nizamnamə kapitalı	Yığılmış zərər	Cəmi kapital
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	66,450	(20,901)	45,549
İl üzrə cəmi məcmu zərər	-	(6,113)	(6,113)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	<u>66,450</u>	<u>(27,014)</u>	<u>39,436</u>
Subordinasiya olunmuş borcun nizamnamə kapitalına köçürülməsi	5,000	-	5,000
İl üzrə cəmi məcmu zərər	-	(208)	(208)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə qalıq	<u>71,450</u>	<u>(27,222)</u>	<u>44,228</u>

İdarə Heyətinin adından:

Eldəniz Hüseynov
İdarə Heyətinin sədrinin s.i.e.ş.

12 may 2025-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Vüqar Rəfiyev
Maliyyə meneceri

12 may 2025-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-84-cü səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

1 GİRİŞ

Bank və əməliyyatları

Bank "BTB" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti ("Bank") 19 mart 2010-cu il tarixindən Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı ("ARMB") tərəfindən verilmiş 254 nömrəli ümumi bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. Bankın fəaliyyətləri ARMB tərəfindən tənzimlənir. Bankın əsas fəaliyyəti bank xidmətlərinin göstərilməsindən ibarətdir: ödənişlər və pul köçürmələri, xarici valyuta ilə ticarət, kreditlərin verilməsi, müştəri depozitlərinin cəlb edilməsi və digər kommersiya fəaliyyətləri. Bankın hüquqi ünvanı Yusif Səfərov küçəsi 27, Bakı şəhəri, Azərbaycan Respublikasıdır.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Bankın 7 filialı (31 dekabr 2023-cü il: 6 filial) və 1 şöbəsi (31 dekabr 2023-cü il: 1 şöbə) mövcud olmuşdur. Bankın aktiv və öhdəliklərinin əsas hissəsi Azərbaycan Respublikasında yerləşir.

Bankın səhmdarları aşağıda təqdim edilmişdir:

	31 dekabr 2024-cü il, %	31 dekabr 2023-cü il, %
Səhmdarlar		
Nigar Mehdiyeva	76.74	74.99
Rza Sadiq	17.68	19.01
Tükəzban Mahmudova	5.58	6.00
Cəmi	100.00	100.00

Banka birbaşa olaraq tək fiziki şəxs Nigar Mehdiyeva nəzarət edir.

Əməliyyat mühiti

Bank öz əməliyyatlarını Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir. Bank Azərbaycanın inkişaf etməkdə olan bazar xüsusiyyətlərini əks etdirən iqtisadi və maliyyə bazarları ilə qarşılıqlı fəaliyyət göstərir. Hüquq, vergi və tənzimləyici strukturlar daimi inkişafda olmasına baxmayaraq, mütəmadi olaraq yeni şərtlərə və dəyişikliklərə məruz qalır, bu isə öz növbəsində digər hüquqi və maliyyə çətinlikləri ilə birlikdə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən müəssisələrin üzlaşdığı problemləri daha da gücləndirir.

2015-2016-cı illərdə Azərbaycan manatının dəyərdən düşməsi biznes mühitində ciddi qeyri-müəyyənliklərə səbəb olmuşdur, bu səbəbdən hökumət son 8 ildə sabit məzənnəni qorumaq üçün bütün lazımı tədbirləri həyata keçirmişdir. Nəticə etibarilə, qlobal neft qiymətlərində baş verən davamlı dəyişikliklər yerli valyutaya təsir göstərməmiş və biznes mühitində qeyri-müəyyənliklərin artmasına səbəb olmamışdır.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

2024-cü ilin yanvar-dekabr ayları ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1.1% artım nümayiş etdirərək, ümumilikdə 4.1% genişlənmişdir. Qeyri-neft və qaz sektoru 6.2% artdığı halda, neft və qaz sektorunda 0.3%-lik artım müşahidə olunmuşdur. İstehsal sahəsi üzrə ən böyük irəliləyiş sənaye (35.9%) və pərakəndə ticarət (10.7%) sahələri üzrə qeydə alınmışdır. Nəqliyyat və saxlanma (7.0%) və inşaat (6.7%) sahələri üzrə əlavə artım qeydə alınmışdır.

Qarabağ regionunda atəşkəs razılaşmasının davam etməsi biznes mühitinə də müsbət təsir göstərir, çünki investisiyaların cəlb edilməsi və işğaldan azad edilmiş ərazilərin inkişafı üçün hökumət tərəfindən həyata keçirilən bir sıra layihələr mövcuddur.

ÜDM 2023-cü il ilə müqayisədə 4.1% artaraq, 2024-cü ildə 126.3 milyard AZN-ə (74.3 milyard ABŞ dollarına) çatmışdır. Dövlət Gömrük Komitəsinin statistikasına əsasən 2024-cü il ərzində Azərbaycan Respublikasının xarici ticarət dövriyyəsi təqribən 47.6 milyard ABŞ dollarına çatmışdır. Bu məbləğin 26.6 milyard ABŞ dolları ixrac olunan məhsulların, 21.1 milyard ABŞ dolları isə idxal olunan məhsulların payına düşmüşdür.

2023-cü il üzrə aktiv 16,925 min plastik kart sayı ilə müqayisədə 2024-cü ilin dekabr ayının sonuna qədər plastik kartların sayı 19,899 min ədəd olmaqla tarixən ən yüksək səviyyəyə yüksəlmişdir.

Beynəlxalq kredit reyting agentlikləri mütəmadi olaraq Azərbaycan Respublikasının kredit reytingini qiymətləndirirlər. “Fitch” və “S&P” Azərbaycan Respublikasının reytingini “BBB-” olaraq qiymətləndirmişdir. “Moody’s Investors Service” ölkə üçün “Ba1” kredit reytingini təyin etmişdir.

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi inkişafı vergi, hüquqi, qanunverici və siyasi sahədə irəliləyişlər ilə yanaşı, hökumət tərəfindən həyata keçirilən iqtisadi, maliyyə və monetar tədbirlərdən də asılıdır. Rəhbərlik iqtisadi mühitdə baş verən hadisələrin Bankın əməliyyatlarına təsirini və nəticə etibarilə bunun Bankın maliyyə vəziyyətinə necə təsir edəcəyini proqnozlaşdırmaq iqtidarında deyil.

2 MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASININ ƏSASLARI

Uyğunluq haqqında bəyanat

Hazırkı maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası tərəfindən dərc olunmuş MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarına (“MHBS Mühasibat Uçotu Standartları”) uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Qiymətləndirmənin əsasları

Maliyyə hesabatları tarixi dəyər əsasında hazırlanmışdır.

Fasiləsizlik prinsipi

Bu maliyyə hesabatları Bankın fasiləsizlik prinsipi əsasında fəaliyyət göstərməsini və yaxın gələcəkdə işini davam etdirəcəyini nəzərdə tutur.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Rəhbərlik Azərbaycan Respublikasının qanunlarına və qaydalarına müvafiq olaraq Bankı ləğv etmək, kommersiya fəaliyyətini dayandırmaq və ya kreditorlardan müdafiə olunmaq yollarını axtarmaq niyyəti və ya zərurəti olmadan Bankın yaxın gələcəkdə fəaliyyətini davam etdirəcəyini düşünür. Müvafiq olaraq, aktivlər və öhdəliklər normal şərtlər altında Bankın aktivlərini reallaşdıracağı və öhdəliklərini yerinə yetirəcəyi əsaslar üzrə qeydə alınır. Bəzi maliyyə hesabatları standartları rəhbərlik tərəfindən Bankın fasiləsizlik prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri və nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələləri və fasiləsizlik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir.

Fasiləsizlik prinsipi üzrə təxminlərə dair rəhbərliyin qiymətləndirməsinə müəyyən vaxt çərçivəsində mahiyyəti üzrə qeyri-müəyyən hadisə və şərtlərin gələcək nəticələri haqqında fikir bildirilməsi daxildir.

Funksional və təqdimat valyutası

Bankın funksional valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan və əsas hadisələrin və onlarla bağlı vəziyyətlərin iqtisadi mahiyyətini əks etdirən Azərbaycan manatıdır (“AZN”).

31 dekabr 2024-cü il tarixinə xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsi üçün əsas mübadilə məzənnəsi aşağıdakı kimi olmuşdur: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN və 1 avro = 1.7724 AZN (31 dekabr 2023-cü il: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN və 1 avro = 1.8766 AZN).

AZN həmçinin hazırkı maliyyə hesabatlarının məqsədləri üçün təqdimat valyutasıdır.

Əksi qeyd edilmədiyi halda, AZN ilə ifadə edilən maliyyə məlumatları ən yaxın minliyə kimi yuvarlaqlaşdırılmışdır.

Ehtimal və mühakimələrin tətbiqi

Hazırkı maliyyə hesabatları hazırlanarkən rəhbərlik Bankın uçot siyasətlərinin tətbiqinə və aktiv, öhdəlik, gəlir və xərclərin göstərilən məbləğlərinə təsir göstərən mühakimə, ehtimal və fərziyyələr irəli sürmüşdür. Faktiki nəticələr bu ehtimallardan fərqlənə bilər.

Ehtimallar və fərziyyələr, mütəmadi olaraq, nəzərdən keçirilir. Uçot ehtimallarında edilən dəyişikliklər həmin dəyişikliklər edildiyi dövrdə və təsir göstərdikləri hər hansı gələcək dövrlərdə əks olunur.

Mühakimələr

Maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə ən çox təsir göstərən uçot siyasətlərinin tətbiqi zamanı yürüdülmüş mühakimələr haqqında məlumat aşağıdakı qeydlərdə verilmişdir:

- maliyyə aktivlərinin təsnifatı: aktivlərin saxlandığı biznes modelinin qiymətləndirilməsi və maliyyə aktivinin müqavilə şərtlərinin sırf əsas borc və faiz ödəmələrindən ibarət olub-olmadığının qiymətləndirilməsi – 3 sayılı Qeyd.
- maliyyə aktivləri üzrə kredit risklərinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını müəyyən etmək üçün meyarların təyin edilməsi, EOKZ-nin ölçülməsinə proqnoz xarakterli məlumatın daxil edilməsi və ehtimal olunan kredit zərərlərinin ölçülməsi üçün istifadə edilən modellərin seçimi və təsdiqi metodologiyasının müəyyən edilməsi – 24 sayılı Qeyd.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Ehtimal və fərziyyələrdən yaranan qeyri-müəyyənlik

31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış ildə əhəmiyyətli düzəlişlərlə nəticələnmək riski olan ehtimal və fərziyyələrdən yaranan qeyri-müəyyənlik haqqında məlumat aşağıdakı qeydlərdə verilmişdir:

- maliyyə alətlərinin dəyərsizləşməsi: proqnoz xarakterli məlumatın tətbiqi daxil olmaqla ehtimal olunan kredit zərərlərinin ölçülməsi modelinin müəyyən edilməsi – 24 sayılı Qeyd.
- maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyər ehtimalları – 30 sayılı Qeyd.

Əmlak, avadanlıq və investisiya mülkiyyətinin faydalı istifadə müddəti

Bank ən azı hər maliyyə ilinin sonunda əmlak, avadanlıq və investisiya mülkiyyətinin qalan faydalı istifadə müddətini qiymətləndirir. Ehtimallar öncəki qiymətləndirmələrdən fərqlənirsə, dəyişikliklər “Uçot siyasəti, uçot qiymətlərində dəyişikliklər və səhvlər” adlı 8 sayılı MUBS-a əsasən uçot qiymətləndirmələrində dəyişiklik olaraq nəzərə alınacaq. Bu qiymətləndirmələr əmlak və avadanlıqların balans dəyəri və mənfəət və ya zərərdə tanınan köhnəlmənin məbləğinə əhəmiyyətli təsir göstərə bilər.

İcarə öhdəliklərinin və istifadə hüququ olan aktivlərin qiymətləndirilməsi

16 sayılı MHBS-nin tətbiqi istifadə hüququ olan aktivlərə və icarə öhdəliklərinə dair mühakimələrin edilməsini tələb edir. İcarə müddətini müəyyən edərkən, Bank yenilənmə seçimlərini həyata keçirmək üçün iqtisadi stimula yaradan bütün faktları və şərtləri (və ya ləğvetmə variantlarını tətbiq etməməyi) nəzərdən keçirir. Müqavilənin icarə ehtiva edib-etməməsini qiymətləndirmək də mühakimə tələb edir. Təxminlər, icarə öhdəliklərini ölçmək üçün istifadə olunan müvafiq diskont dərəcəsinin müəyyənləşdirilməsi üçün tələb olunur.

Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Bank balans məbləğinin bərpa oluna bilməyəcəyi hadisələr və ya dəyişikliklər olduqda qeyri-maliyyə aktivləri üzrə dəyərsizləşmə yoxlanışları aparır. Aktivin balans dəyəri onun bərpa oluna bilən dəyərindən artıq olduqda, məbləğ üzrə dəyərsizləşmə zərəri tanınır. Bərpa oluna bilən məbləğ aktivin satış dəyərini çıxmaqla ədalətli dəyərindən və onun istifadədə olan dəyərindən daha yüksək olanıdır. Dəyərsizləşmənin qiymətləndirilməsi məqsədilə aktivlər ayrıca müəyyən edilə bilən pul vəsaitlərinin hərəkəti (nağd pul yaradan biznes vahidləri) mövcud olan ən aşağı səviyyələrdə qruplaşdırılır. Qudvildən başqa dəyərsizləşmədən zərər görmüş qeyri-maliyyə uzunmüddətli aktivləri hər bir hesabat tarixində dəyərsizləşmənin mümkün ləğvi üçün nəzərdən keçirilir.

Rəhbərlik 2024-cü il ərzində biznes mühitinin, eləcə də Bank strategiyaları və nağd pul yaradan biznes vahidlərinin keçmiş vəziyyətini nəzərdən keçirdikdən sonra əmlak və avadanlıqlar üzrə 3,721 min AZN məbləğində və investisiya mülkiyyəti üzrə 206 min AZN məbləğində dəyərsizləşmə zərəri tanımışdır. Rəhbərlik dəyərsizləşmə üzrə istifadə olunmuş fərziyyələrdə hər hansı mümkün əsaslı dəyişikliyin rəhbərliyin cari ilin yekunu üzrə dəyərsizləşmə rəyinə təsir göstərməyəcəyinə inanır.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Cari vergilər

Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyində müxtəlif şərtlər edilir və dəyişikliklər tez-tez baş verir. Bankın əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq ediləcək səlahiyyətli vergi orqanının nümayəndələri tərəfindən edilmiş vergi qanunvericiliyinə aid şərtlər rəhbərliyin fikirləri ilə uzlaşmaya bilər. Nəticədə, səlahiyyətli vergi orqanının nümayəndələri əməliyyatlara etiraz edə bilər və Banka əhəmiyyətli dərəcədə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər təyin edilə bilər. Müvafiq olaraq, üç təqvim ili üzrə vergi öhdəlikləri ilə əlaqədar olaraq vergi və gömrük orqanlarının nümayəndələri tərəfindən yoxlamalar aparıla bilər. Müəyyən hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

3 ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT PRİNSİPLƏRİNƏ DAİR MƏLUMAT

Bank hazırkı maliyyə hesabatlarında göstərilən bütün dövrlərə aşağıdakı uçot prinsiplərini davamlı şəkildə tətbiq etmişdir.

Xarici valyuta

Xarici valyutalarda aparılmış əməliyyatlar onların həyata keçirildiyi tarixlərdə qüvvədə olan məzənnələrlə Bankın əməliyyat valyutasına çevrilir.

Hesabat tarixinə xarici valyutalarda əks olunmuş monetar aktivlər və öhdəliklər həmin tarixdə olan məzənnə ilə yenidən əməliyyat valyutasına çevrilir. Monetar maddələr üzrə xarici valyuta gəliri və ya zərəri, dövr ərzində effektiv faiz və ödənişlər nəzərə alınmaqla, dövrün əvvəlində əməliyyat valyutasının amortizasiya edilmiş dəyərlə hesabat dövrünün sonunda məzənnəyə uyğun çevrilmiş xarici valyutada amortizasiya edilmiş dəyər arasında olan fərkdir.

Xarici valyutada ifadə olunan və ədalətli dəyər əsasında ölçülən qeyri-monetar aktivlər və öhdəliklər ədalətli dəyər müəyyən edildiyi tarixdə olan məzənnə ilə əməliyyat valyutasına çevrilir. Xarici valyutada tarixi dəyər əsasında qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr əməliyyat tarixinə olan məzənnə ilə çevrilir.

Konvertasiya zamanı yaranan xarici valyuta fərqləri, investisiya qiymətli kağızlarının DMGVƏD-də konvertasiyası zamanı yaranan fərqlər istisna olmaqla, mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Faiz

Effektiv faiz dərəcəsi

Faiz gəliri və xərcləri effektiv faiz metodundan istifadə etməklə mənfəət və ya zərərdə tanınır. “Effektiv faiz dərəcəsi” maliyyə alətinin ehtimal olunan istifadə müddəti boyu gələcək pul ödənişləri və alışıqlarını dəqiq olaraq:

- Maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərində; və ya
- Maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş dəyərində azaldan dərəcədir.

Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşmiş aktivlər istisna olmaqla, maliyyə alətlərinin effektiv faiz dərəcəsinə hesablayarkən Bank gələcək pul vəsaitlərini maliyyə alətlərinin bütün müqavilə şərtlərini nəzərə almaqla, lakin ehtimal olunan kredit zərərlərini nəzərə almadan qiymətləndirir. Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri üçün kreditə uyğunlaşdırılmış effektiv faiz dərəcəsi, ehtimal olunan kredit zərərləri daxil olmaqla, gələcək pul vəsaitlərini nəzərə almaqla hesablanır.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Effektiv faiz dərəcəsinin hesablanmasına effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan əməliyyat xərcləri və haqlar, ödənilmiş və ya alınmış məbləğlər daxildir. Əməliyyat xərclərinə maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin alınmasına və ya buraxılmasına bilavasitə tətbiq edilə bilən əlavə xərclər daxildir.

Amortizasiya edilmiş dəyər və ümumi balans dəyəri

Maliyyə aktivinin və ya maliyyə öhdəliyinin “amortizasiya edilmiş dəyəri”, əsas məbləğ üzrə ödəmələr çıxılmaqla, effektiv faiz metodunun istifadəsi ilə ilkin məbləğ ilə ödəmə məbləği arasındakı hər hansı fərqi məcmu amortizasiyası əlavə edilməklə və ya çıxılmaqla maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin ilkin tanınma zamanı qiymətləndirildiyi məbləğdir. Bu zaman maliyyə aktivlərinin amortizasiya edilmiş dəyərində ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat nəzərə alınır. Amortizasiya edilmiş dəyərində hesablanan “maliyyə aktivinin ümumi balans dəyəri” maliyyə aktivinin hər hansı ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyata uyğunlaşdırılmazdan əvvəl amortizasiya edilmiş dəyəridir.

Faiz gəliri və xərcinin hesablanması

Maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin ilkin tanınması zamanı hesablanır. Faiz gəliri və ya xərcinin hesablanması zamanı effektiv faiz dərəcəsi aktivin (aktiv kredit üzrə dəyərsizləşməyə məruz qalmadıqda) ümumi balans dəyərinə və ya öhdəliyin amortizasiya edilmiş dəyərinə tətbiq edilir. Dəyişkən dərəcəli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti dövrü olaraq təkrar qiymətləndirildiyi üçün effektiv faiz dərəcəsi bazar faiz dərəcələrində dəyişiklikləri əks etdirməsi məqsədilə yenilənir.

İlkin tanınmadan sonra kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivlərinin faiz gəlirləri isə effektiv faiz dərəcəsinə maliyyə aktivinin amortizasiya edilmiş dəyərinə tətbiq etməklə hesablanır. Aktiv artıq kredit üzrə dəyərsizləşməyə məruz qalmadıqda faiz gəlirləri yenə ümumi balans dəyərində hesablanır.

İlkin tanınma zamanı kredit üzrə dəyərsizləşməyə məruz qalan aktivlər üçün faiz gəliri aktivin amortizasiya edilmiş dəyərinə kreditə uyğunlaşdırılmış effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə hesablanır. Aktivin kredit riski azaldıqda, belə faiz gəliri ümumi balans dəyəri əsasında hesablanmır.

Maliyyə aktivlərinin nə zaman kredit üzrə dəyərsizləşməyə məruz qaldığı haqqında məlumat üçün 3 sayılı Qeydə nəzər salın.

Təqdimat

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda təqdim olunan effektiv faiz metodu ilə hesablanan faiz gəlirlərinə aşağıdakılar daxildir:

- amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən maliyyə aktivləri üzrə faizlər.

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda təqdim olunan faiz xərclərinə aşağıdakılar daxildir:

- amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən maliyyə öhdəlikləri;
- icarə öhdəlikləri üzrə faiz xərcləri.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Haqq və komissiyalar

Maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyi üzrə effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri effektiv faiz dərəcəsinə daxil edilir (3(b) sayılı Qeydə nəzər salın).

Kreditlə əlaqəli haqlar, kredit xidməti haqları və kredit gəlirliliyinin ayrılmaz tərkib hissəsi sayılan digər haqlar əlaqədar əməliyyat xərcləri ilə birlikdə effektiv faiz metodundan istifadə etməklə maliyyə alətinin ehtimal olunan müddəti boyu faiz gəlirlərinə köçürülür və amortizasiya edilir.

Mühasibat xidməti haqları, investisiyaların idarə edilməsi haqları, satış komissiyası və yerləşdirmə haqları da daxil olmaqla digər haqq və komissiya gəlirləri əlaqədar xidmətlər göstərildikcə tanınır. Kredit öhdəliyi üzrə kredit vəsaitlərinin istifadəsi gözlənilmədiyi halda kredit öhdəliyi üzrə əlaqədar haqlar öhdəlik dövrü boyu düz xətt metodu əsasında tanınır.

Bankın maliyyə hesabatında tanınan maliyyə aləti ilə nəticələnən müştəri ilə müqavilə qismən 9 sayılı MHBS, qismən də 15 sayılı MHBS çərçivəsində ola bilər. Belə olduğu təqdirdə, Bank müqavilənin 9 sayılı MHBS çərçivəsinə aid olan hissəsini ayırmaq və ölçmək üçün əvvəlcə 9 sayılı MHBS-ni, daha sonra qalan hissəyə 15 sayılı MHBS-ni tətbiq edir.

Digər haqq və komissiya xərcləri əsasən xidmət alındıqda xərc olaraq tanınan əməliyyat və xidmət haqlarına aid edilir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə ədalətli dəyərinin dəyişmə riski çox aşağı olan və Bank tərəfindən qısamüddətli öhdəliklərin idarə olunmasında istifadə edilən kağız və metal pullar, ARMB və digər banklarda saxlanılan blokləşdirilməmiş hesab qalıqları (nostro hesablar) və ilkin ödəniş müddəti üç aydan az olan yüksək likvidli maliyyə aktivləri daxildir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda amortizasiya edilmiş dəyərdə əks olunur.

ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyatlar

ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyatlar amortizasiya olunmuş dəyərdə uçota alınır və faiz yaratmayan məcburi ehtiyatları əks etdirir. Bu vəsaitlər Bankın gündəlik əməliyyatlarını maliyyələşdirmək üçün nəzərdə tutulmadığına görə pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin bir hissəsi sayılır.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri

Təsnifat

İlkin tanınma zamanı maliyyə aktivi ya amortizasiya edilmiş dəyərdə, ya digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyərdə (“DMGVƏD”), ya da mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərdə (“MZVƏD”) qiymətləndirilən aktiv kimi təsnif edilir.

Maliyyə aktivi aşağıdakı şərtlərin hər ikisinə cavab verdikdə və MZVƏD kimi müəyyən edilmədikdə, amortizasiya olunmuş dəyərində ölçülür:

- aktiv müqavilə üzrə pul vəsaitləri axınlarını toplamaq üçün aktivləri saxlamaq məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- aktiv müqavilə şərtlərini müəyyənləşdirilmiş tarixlərdə ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğ və faizin ödənişlərindən (YƏMFÖ) ibarət olan pul vəsaitlərinin hərəkətinə təkan verir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Borc aləti aşağıdakı şərtlərin hər ikisini ödədikdə və MZVƏD kimi müəyyən edilmədikdə, DMGVƏD-də ölçülür:

- aktiv həm müqavilə üzrə pul vəsaitləri axınlarının toplanması və həm də maliyyə aktivlərinin satılması məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- aktiv müqavilə şərtləri müəyyənləşdirilmiş tarixlərdə ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğ və faizin ödənişlərindən ibarət olan pul vəsaitlərinin axınlarına təkan verir.

Amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən maliyyə aktivləri kimi mənfəət və ya zərərdə tanınan aşağıdakılar istisna olmaqla, digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən borc maliyyə aktivləri üzrə mənfəət və zərər digər məcmu gəlirdə tanınır:

- effektiv faiz metodundan istifadə etməklə faiz gəliri;
- EOKZ və əvəzləşdirmələr; və
- xarici valyuta mübadiləsi üzrə gəlirlər və zərərlər.

Digər məcmu gəlirdə ədalətli dəyərdə ölçülən borc maliyyə aktivinin tanınması dayandırıldıqda digər məcmu gəlirdə tanınan gəlir və ya zərər cəmi kapitaldan silinərək mənfəət və ya zərəyə aid edilir.

Ticarət üçün nəzərdə tutulmayan kapital qoyuluşunun ilkin tanınması zamanı Bank ədalətli dəyərdəki sonrakı dəyişiklikləri digər məcmu gəlirdə təqdim etməyi seçə bilər. Bu seçim hər bir kapital qoyuluşu üçün ayrıca edilir.

Belə kapital alətləri üzrə gəlirlər və zərərlər heç vaxt mənfəət və ya zərərdə təkrar təsnif edilmir və mənfəət və ya zərərdə heç bir dəyərsizləşmə tanınmır. Dividendlər mənfəət və ya zərərdə tanınır (3 sayılı Qeydə nəzər salın). İnvestisiya xərclərinin bir qisminin bərpasını aydın əks etdirən dividendlər istisnadır. Belə ki, bu halda onlar digər məcmu gəlirdə tanınır. Digər məcmu gəlirdə tanınan gəlirlər və zərərlərin cəmi investisiya ləğv edilərkən bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülür.

Bütün digər maliyyə aktivləri MZVƏD-də ölçülmüş kimi təsnif edilir.

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi

Bank maliyyə aktivinin portfel səviyyəsində saxlandığı biznes modelinin məqsədini qiymətləndirəcək, çünki bu, biznesin idarə olunması və məlumatların rəhbərliyə təqdim edilməsi üsulunu daha düzgün şəkildə əks etdirir. Bu zaman aşağıdakı məlumatlar nəzərə alınır:

- portfel üçün müəyyən edilmiş siyasətlər və məqsədlər, həmin siyasətlərin praktikada tətbiqi, xüsusilə rəhbərliyin strategiyasının müqavilə üzrə faiz gəlirlərinin əldə edilməsinə, xüsusi faiz dərəcəsi profilinin saxlanmasına, maliyyə aktivlərinin müddətinin həmin aktivləri maliyyələşdirən öhdəliklərin müddətinə uyğunlaşdırılmasına və ya aktivlərin satışı vasitəsilə pul axınlarının realizasiyasına fokuslanıb-fokuslanmaması;
- portfelin göstəricilərinin hansı tərzdə qiymətləndirilməsi və Bankın rəhbərliyinə çatdırılması;
- biznes modelinin (və həmin biznes modeli çərçivəsində saxlanılan maliyyə aktivlərinin) performansına təsir edən risklər və bu risklərin hansı tərzdə idarə olunması;
- biznesin menecerlərinin hansı tərzdə mükafatlandırılması – məsələn, mükafatlandırma idarə olunan aktivlərin ədalətli dəyərindən və ya müqavilə üzrə toplanmış pul vəsaitlərindən asılıdır; və
- əvvəlki dövrlərdə satışların tezliyi, həcmi və müddəti, bu satışların səbəbləri və gələcək satış fəaliyyəti barədə gözləntilər. Bununla belə, satış fəaliyyəti barədə məlumat ayrıca deyil, Bankın maliyyə aktivlərinin idarə olunması üzrə məqsədinə necə nail olunmasının və pul vəsaitlərinin necə realizasiya edilməsinin ümumi qiymətləndirilməsi çərçivəsində nəzərə alınır.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Alqı-satqı məqsədləri üçün saxlanılan və ya fəaliyyəti ədalətli dəyər əsasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri MZVƏD-də qiymətləndirilir, belə ki, onlar nə müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanması, nə də eyni zamanda həm müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanması, həm də maliyyə aktivlərinin satışı üçün saxlanılır.

Müqavilə üzrə pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri olub-olmamasının qiymətləndirilməsi

Bu qiymətləndirmənin məqsədləri üçün “əsas məbləğ” dedikdə, ilkin tanınma zamanı maliyyə alətinin ədalətli dəyəri nəzərdə tutulur. “Faiz” dedikdə, pulun zaman dəyəri, müəyyən dövr ərzində ödənilməmiş əsas məbləğlə bağlı kredit riski və digər əsas kredit riskləri və xərcləri (məsələn, likvidlik riski və inzibati xərclər), eləcə də mənfəət marjası üçün ödəniş nəzərdə tutulur.

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri olub-olmamasının qiymətləndirilməsində Bank alətin müqavilə şərtlərini nəzərə alır. Bu qiymətləndirmə maliyyə aktivində həmin aktivin bu şərtə əməl etməməsi ilə nəticələnən, müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin axınlarının müddəti və ya məbləğini dəyişən bilən müqavilə şərtinin olub-olmamasını əhatə edir. Qiymətləndirmə zamanı Bank aşağıdakıları nəzərə alır:

- pul axınlarının məbləği və müddətini dəyişəcək şərti hadisələr;
- leverec xüsusiyyətləri;
- avans ödənişləri və müddətin uzadılması şərtləri;
- Bankın iddiasını müəyyənləşdirilmiş aktivlərdən pul axınlarına məhdudlaşdıran şərtlər (məsələn, repressiz aktivlər); və
- Pulun zaman dəyəri üzrə ödənişi dəyişən xüsusiyyətlər – məsələn, faiz dərəcələrinin mütəmadi olaraq yenilənməsi.

Yenidən təsnifat

Maliyyə aktivləri Bankın maliyyə aktivlərini idarə etməsi üzrə biznes modelini dəyişməsindən sonrakı dövr istisna olmaqla, ilkin tanınmadan sonra təkrar təsnif edilmir.

Maliyyə öhdəlikləri

Bank maliyyə təminatları və kredit öhdəliklərindən fərqli olaraq maliyyə öhdəliklərini amortizasiya edilmiş dəyerdə və ya mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyerdə təsnifləşdirir.

Maliyyə öhdəlikləri (maliyyə təşkilatları və müştərilərin əmanətləri, müddətli borc öhdəlikləri və digər maliyyə öhdəlikləri daxil olmaqla) ilkin olaraq əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyerdə, daha sonra effektiv faiz metodu ilə və faiz xərcləri faktiki gəlir əsasında tanınmaqla amortizasiya edilmiş dəyerdə qiymətləndirilir.

Təkrar təsnifat

Maliyyə öhdəlikləri ilkin tanınmadan sonra təkrar təsnif edilmir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Tanınmanın dayandırılması

Maliyyə aktivləri

Bank maliyyə aktivini tanımağı o zaman dayandırır ki, maliyyə aktivindən gələn pul vəsaitlərinə olan müqavilə hüquqlarının müddəti bitir və ya əməliyyatda müqavilə üzrə pul vəsaitlərini almaq hüququnu ötürür ki, bu halda maliyyə aktivlərinə sahib olmaqla bağlı bütün risklər və faydalar da ötürülür və ya Bank sahibliklə bağlı bütün riskləri və faydaları nə ötürür, nə də özündə saxlayır və maliyyə aktivinə nəzarəti özündə saxlamır.

Maliyyə aktivinin tanınması dayandırıldıqda aktivin ümumi balans dəyəri (və ya aktivin tanınması dayandırılmış hissəsinə aid edilən ümumi balans dəyəri) və (i) əldə edilmiş məbləğin cəmi (o cümlədən götürülmüş hər hansı yeni öhdəlik çıxılmaqla əldə edilmiş hər hansı yeni aktiv) və (ii) digər məcmu gəlirdə tanınan hər hansı toplam gəlir və zərərin cəmi arasındakı fərq mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Digər məcmu gəlirdə əks olunan ədalətli dəyərdə təyin olunan kapital investisiya qiymətli kağızları ilə əlaqəli digər məcmu gəlirdə tanınan toplam gəlir/zərər belə qiymətli kağızların tanınması dayandırılarkən mənfəət və ya zərərdə tanınmır (3 saylı Qeydə nəzər salın). Bank tərəfindən yaradılan və ya saxlanılan tanınması dayandırılmalı olan köçürülən maliyyə aktivləri üzrə faiz ayrıca aktiv və ya öhdəlik kimi tanınır.

Bank maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan aktivlərin ötürüldüyü əməliyyatlarda iştirak edir, lakin ötürülən aktivlər və ya onların bir qisminə aid risk və faydaların ya hamısını, ya da əhəmiyyətli hissəsini saxlayır. Belə olan hallarda ötürülən aktivlərin tanınması dayandırılmır. Belə əməliyyatlara misal kimi qiymətli kağızların icarəsini və satış və repo əməliyyatlarını göstərmək olar.

Bankın maliyyə aktivini üzrə risk və mülkiyyət hüquqlarının əhəmiyyətli hissəsini saxlamadığı, ötürmədiyi və aktiv üzərində nəzarəti saxladığı əməliyyatlarda Bank ötürülən aktivin dəyərindəki dəyişikliklərin təsirinə məruz qaldığı dərəcədə aktivini tanımağa davam edir.

Maliyyə öhdəlikləri

Bank müqavilə üzrə öhdəliklər yerinə yetirildikdə və ya ləğv edildikdə və ya müddəti bitdikdə maliyyə öhdəliyini tanımağı dayandırır.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin modifikasiyası

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivinin şərtləri dəyişərsə, Bank dəyişmiş aktiv üzrə pul vəsaitlərinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişib-dəyişmədiyini qiymətləndirir.

Pul vəsaitlərində əhəmiyyətli fərqlər olduğu təqdirdə (“əhəmiyyətli modifikasiya”) ilkin maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinə dair müqavilə üzrə hüquqların vaxtı keçmiş sayılır. Belə olan halda ilkin maliyyə aktivinin tanınması dayandırılır və yeni maliyyə aktivini müvafiq əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ədalətli dəyərdə tanınır. Modifikasiya ilə əlaqədar daxil olan istənilən haqların uçuotu aşağıdakı şəkildə aparılır:

- yeni aktivin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi zamanı nəzərə alınan haqlar və müvafiq əməliyyat xərclərinin ödəniş haqları aktivin ilkin qiymətləndirilməsinə daxil edilir; və
- digər haqlar tanınmanın dayandırılması üzrə gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi mənfəət və ya zərərdə tanınır.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Mövcud maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəlikləri üzrə pul vəsaitlərində modifikasiya mövcud müqavilə şərtlərindən qaynaqlandığı təqdirdə modifikasiya sayılır. Məsələn, kredit sövdələşməsi Bankdan tələb etdiyi təqdirdə ARMB-nin əsas faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə görə Bankdan faiz dərəcələrinə tətbiq etdiyi modifikasiyalar.

Bank modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığına, yəni ilkin maliyyə aktivini və dəyişikliyə uğramış və ya yeri dəyişdirilmiş maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinin əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndiyinə dair kəmiyyət və keyfiyyət qiymətləndirməsi aparır. Bank kəmiyyət və keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığını növbəti ardıcılıqda qiymətləndirir: keyfiyyət amilləri, kəmiyyət amilləri, keyfiyyət və kəmiyyət amillərinin birləşmiş təsiri. Pul vəsaitləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndiyi təqdirdə ilkin maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinə dair müqavilə hüquqlarının vaxtı bitmiş sayılır. Bu qiymətləndirmə zamanı Bank maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması təlimatını nümunə götürür.

Bank aşağıdakı keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olduğu qənaətinə gəlir:

- maliyyə aktivinin valyutasının dəyişməsi;
- girov və digər kredit təminatlarının dəyişməsi;
- maliyyə aktivinin şərtlərində yalnız əsas məbləğ və faiz ödəmələri (YƏMFÖ) meyarına uyğunsuzluqla nəticələnən dəyişiklik (məsələn, konvertasiya funksiyasının əlavə edilməsi).

Pul vəsaitləri borcalanın maliyyə çətinlikləri yaşadığı zaman modifikasiya edilərkən, adətən, modifikasiyanın məqsədi şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənən yeni aktiv yaratmaq deyil, ilkin müqavilə şərtlərinin mümkün qədər bərpa edilməsidir. Bank maliyyə aktivini pul vəsaitlərinin bağışlanması ilə nəticələncək şəkildə dəyişməyi planlaşdırdıqda, ilk olaraq, aktivin bir hissəsinin modifikasiyadan əvvəl silinib-silinməyəcəyini nəzərə alır (borcların silinməsi siyasəti aşağıda təqdim edilmişdir). Bu yanaşma kəmiyyət qiymətləndirməsinə təsir göstərir və belə olan hallarda tanınmanın dayandırılması meyarlarının heç də həmişə nəzərə alınmadığını göstərir. Daha sonra Bank modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmamasına dair keyfiyyət qiymətləndirməsi aparır.

Amortizasiya edilmiş dəyerdə və ya digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyerdə qiymətləndirilən maliyyə aktivinin modifikasiyası maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılması ilə nəticələnmədikdə Bank, ilk olaraq, aktivin ilkin effektiv faiz dərəcəsinə istifadə etməklə maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərini təkrar hesablayır və alınmış düzəlişi mənfəət və ya zərərdə modifikasiya üzrə gəlir və ya zərər kimi tanıyır. Dəyişkən dərəcəli maliyyə aktivlərində modifikasiya üzrə gəlir və ya zərəri hesablamaq üçün istifadə edilən ilkin effektiv faiz dərəcəsinin modifikasiya anında mövcud bazar şərtlərini əks etdirməsi məqsədilə düzəlişlər edilir. Modifikasiyanın bir hissəsi olan istənilən ödənilmiş xərclər və haqlar və alınan haqlar modifikasiya edilmiş maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərində əks etdirilir və modifikasiya edilmiş maliyyə aktivinin qalan müddəti boyu amortizasiya edilir.

Modifikasiya borcalanın maliyyə çətinlikləri ilə bağlı həyata keçirilədiyi təqdirdə (3 sayılı Qeydə nəzər salın) gəlir və ya zərər dəyərsizləşmə zərərləri ilə birlikdə təqdim edilir. Digər hallarda isə bu effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablanmış faiz gəliri kimi təqdim edilir (3 sayılı Qeydə nəzər salın).

Borcalanın kredit məbləğini vaxtından əvvəl əhəmiyyətli cəriməyə məruz qalmadan faizsiz ödəmək seçimi olduğu sabit dərəcəli kreditlər üçün Bank faiz dərəcəsinə dəyişkən dərəcəli maliyyə alətləri üzrə təlimatdan çıxış edərək cari bazar dərəcəsinə uyğun dəyişir. Bu o deməkdir ki, effektiv faiz dərəcəsinə də gözləntilərə uyğun düzəlişlər edilir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Maliyyə öhdəlikləri

Bank maliyyə öhdəliyinin tanınmasını şərtlər dəyişdikdə və dəyişmiş öhdəlik üzrə pul vəsaitləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndikdə dayandırır. Belə olan halda dəyişmiş şərtlər əsasında yeni maliyyə öhdəliyi ədalətli dəyərdə tanınır. Maliyyə öhdəliyinin balans dəyərindəki fərq ləğv edilir və yeni maliyyə öhdəliyi dəyişmiş şərtlərlə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Ödənilmiş kompensasiyaya ötürülmüş qeyri-maliyyə aktivləri (əgər varsa) və yeni dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyi daxil olmaqla öhdəliklərin qəbulu daxildir.

Bank keyfiyyət amilləri, kəmiyyət amilləri və birlikdə keyfiyyət və kəmiyyət amillərini nəzərə alaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmamasının kəmiyyət və keyfiyyət qiymətləndirməsini həyata keçirir. Bank aşağıdakı keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olduğu qərarına gəlir:

- maliyyə öhdəliyinin valyutasının dəyişməsi;
- girov və digər kredit təminatlarının dəyişməsi;
- konvertasiya funksiyasının daxil edilməsi;
- maliyyə öhdəliyində subordinasiyanın dəyişməsi.

Yeni şərtlərə əsasən, alınmış haqlar çıxılmaqla ödənilmiş haqlar daxil və ilkin effektiv faiz dərəcəsində diskontlaşdırılmış cari dəyər ilkin maliyyə öhdəliyi üzrə qalan pul vəsaitlərinin diskontlaşdırılmış cari dəyərindən ən azı 10 faiz fərqləndikdə kəmiyyət qiymətləndirməsinin şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənir.

Maliyyə öhdəliyində modifikasiya tanınmanın dayandırılmasına səbəb olmadıqda öhdəliyin amortizasiya edilmiş dəyəri dəyişikliyə uğramış pul vəsaitlərinin ilkin effektiv faiz dərəcəsində diskontlaşdırılması və alınan gəlir və ya zərərin mənfəət və ya zərərdə tanınması ilə təkrar hesablanır. Dəyişkən dərəcəli maliyyə öhdəlikləri üçün dəyişmiş gəlir və ya zərəri hesablamaq məqsədilə istifadə edilən ilkin effektiv faiz dərəcəsinə modifikasiya zamanı cari bazar şərtlərini əks etdirməsi üçün düzəlişlər edilir. Bununla bağlı yaranan hər hansı xərclər və ya haqlar öhdəliyin balans dəyərinə düzəliş kimi tanınır və alətin effektiv faiz dərəcəsinin təkrar hesablanması yolu ilə dəyişikliyə uğramış maliyyə öhdəliyinin qalan müddəti üzrə amortizasiya edilir.

Dəyarsizləşmə

Bank MZVƏD-də qiymətləndirilməyən aşağıdakı maliyyə alətlərinin ehtimal olunan kredit zərərləri üçün zərər ehtiyatlarını tanıyır:

- borc alətləri olan maliyyə aktivləri;
- maliyyə təminatı üzrə buraxılmış müqavilələr; və
- buraxılmış kredit öhdəlikləri.

Bank zərər ehtiyatlarını, aşağıda göstərilmiş 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri kimi hesablananlar istisna olmaqla, ömürlük EOKZ məbləğinə bərabər qiymətləndirir:

- hesabat tarixində kredit riski aşağı müəyyən edilən borc investisiya qiymətli kağızları; və
- ilkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmayan digər maliyyə alətləri (bax: 24 saylı Qeyd).

Bank kreditin risk dərəcəsi qlobal olaraq qəbul edilmiş “investisiya dərəcəsi” anlayışına bərabər olduğu təqdirdə borc investisiya qiymətli kağızlarının kredit riskinin aşağı olduğunu qəbul edir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

12 aylıq EOKZ hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində maliyyə alətinin defolt hadisəsi nəticəsində yaranan EOKZ hissəsidir. 12 aylıq EOKZ kimi tanınan maliyyə alətləri “1-ci Mərhələ” maliyyə aləti adlandırılır.

Ömürlük EOKZ-lər maliyyə alətinin ehtimal olunan müddəti ərzində mümkün bütün defolt hadisələrindən yaranan ehtimal olunan kredit zərərləridir. Ömürlük EOKZ kimi tanınan maliyyə alətləri “2-ci Mərhələ” maliyyə alətləri adlandırılır.

Ömürlük EOKZ olan və kredit üzrə dəyərsizləşməyə məruz qalan maliyyə alətləri “3-cü Mərhələ” maliyyə alətləri adlandırılır.

EOKZ-nin ölçülməsi

EOKZ kredit zərərlərinin ehtimal əsasında ölçülən qiymətləndirilməsidir və aşağıdakı şəkildə ölçülür:

- *hesabat tarixində kredit üzrə dəyərsizləşməyə məruz qalmayan maliyyə aktivləri* : bütün ehtimal olunan əldə edilməmiş pul vəsaitlərinin cari dəyəri (yəni müqavilə əsasında müəssisəyə ödənilməli olan pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə Bankın əldə etməyi gözlədiyi pul vəsaitlərinin hərəkəti arasındakı fərq);
- *hesabat tarixində kredit üzrə dəyərsizləşməyə məruz qalan maliyyə aktivləri*: ümumi balans dəyəri ilə ehtimal edilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin cari dəyəri arasındakı fərq;
- *istifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri*: öhdəlik istifadə edildikdə müqavilə üzrə Banka ödənilməli pul vəsaitləri ilə Bankın əldə etməyi gözlədiyi pul vəsaitləri arasındakı fərqi cari dəyəri.

Gələcək pul vəsaitləri aşağıdakı dərəcələrdə diskontlaşdırılır:

- satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşməyə məruz qalan maliyyə aktivləri istisna olmaqla, maliyyə aktivləri: ilkin effektiv faiz dərəcəsi və ya onun təqribi qiyməti;
- satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşmiş aktivlər: kreditə uyğunlaşdırılmış effektiv faiz dərəcəsi;
- istifadə olunmamış kredit öhdəlikləri: kredit öhdəliyi nəticəsində yaranacaq maliyyə aktivinə tətbiq olunan effektiv faiz dərəcəsi və ya onun təqribi qiyməti.

Həmçinin 24 sayılı Qeydə nəzər salın.

Restrukturizasiya edilmiş maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivinin şərtləri yenidən nəzərdən keçirildikdə və ya modifikasiya edildikdə və ya mövcud maliyyə aktivini borcalanın maliyyə çətinlikləri yaşaması səbəbindən yenisi ilə əvəzləndikdə maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılıb-dayandırılmaması dəyərləndirilir (3 sayılı Qeydə nəzər salın) və ehtimal olunan kredit zərərləri aşağıdakı şəkildə ölçülür:

- Ehtimal olunan restrukturizasiya mövcud aktivin tanınmasının dayandırılmasına səbəb olmadıqda dəyişikliyə uğramış maliyyə aktivindən ehtimal olunan pul vəsaitləri mövcud aktiv üzrə azalacaq pul vəsaitlərinin hesablanmasına daxil edilir (24 sayılı Qeydə nəzər salın).
- Ehtimal olunan restrukturizasiya mövcud aktivin tanınmasının dayandırılmasına səbəb olacağına, yeni aktivin ehtimal olunan ədalətli dəyəri ilə mövcud maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılması anında bu aktiv üzrə yekun pul vəsaiti kimi davranılır. Bu məbləğ mövcud maliyyə aktivinin ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə istifadə etməklə mövcud maliyyə aktivini üzrə tanınmanın dayandırılmasının ehtimal olunan tarixdən hesabat tarixinədək diskont edilən çatışmayan pul vəsaitlərinin hesablanmasına əlavə edilir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri

Hər hesabat tarixində Bank amortizasiya edilmiş dəyərdə hesablanmış maliyyə aktivlərinin kredit üzrə dəyərsizləşməni qiymətləndirir (bu aktivlər “3-cü Mərhələ maliyyə aktivləri” adlanır). Maliyyə aktivləri üzrə proqnoz edilən gələcək pul vəsaitlərinə mənfi təsir göstərən bir və ya daha çox hadisə baş verdikdə maliyyə aktivləri “kredit üzrə dəyərsizləşmiş” sayılır.

Maliyyə aktivinin kredit üzrə dəyərsizləşdiyinin sübutuna aşağıdakı müşahidə edilə bilən məlumatlar daxildir:

- Borcalan və ya kreditor mühüm maliyyə çətinliyi yaşadıqda;
- Müqavilə şərti pozulduqda, məsələn, defolt olduqda və ya ödəniş gecikdikdə;
- Bank tərəfindən Bankın əks təqdirdə nəzərdən keçirməyəcəyi şərtlərlə kredit və ya avansın restrukturizasiyası olduqda;
- Borcalanın müflis olacağı və ya maliyyə-təşkilati strukturunun dəyişəcəyi ehtimal edildikdə; və ya
- Maliyyə çətinlikləri səbəbindən qiymətli kağızlar üçün fəal bazar olmadıqda.

Borcalanın maliyyə vəziyyətinin pisləşməsinə görə şərtləri yenidən razılaşdırılmış kredit, müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin ödənilməyəcəyi riskinin əhəmiyyətli dərəcədə azaldığı və dəyərsizləşmənin başqa əlamətlərinin olmadığı hallar istisna olmaqla, kredit üzrə dəyərsizləşmiş sayılır. Əlavə olaraq, ödənişi 90 gündən çox gecikdirilmiş pərakəndə kredit də kredit üzrə dəyərsizləşmiş sayılır.

Dövlət borcuna investisiyanın kredit üzrə dəyərsizləşmiş olub-olmamasını qiymətləndirərkən Bank aşağıdakı amilləri nəzərə alır:

- İstiqraz üzrə gəlirlərdə əks olunan kredit qabiliyyətinin bazar qiymətləndirməsi;
- Kredit qabiliyyətinə reyting agentliklərinin qiymətləndirilməsi.
- Ölkənin yeni borc üçün kapital bazarlarına çıxış imkanı;
- Borcverənin könüllü və ya icbari borc bağışlama nəticəsində zərər çəkə biləcəyi borc restrukturizasiyası ehtimalı;
- Həmin ölkəyə “son instansiya borcverən” kimi lazımı dəstəyi göstərmək üçün beynəlxalq dəstək mexanizmlərinin olması və belə mexanizmlərdən istifadə ilə bağlı dövlət və agentliklərin niyyətinin əks olunduğu ictimai bəyannamələr. Bura həmin mexanizmlərin dərinliyinin və siyasi niyyətdən asılı olmayaraq tələb olunan meyarlara cavab vermək qabiliyyətinin olub-olmamasının qiymətləndirilməsi daxildir.

Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşmiş (SƏKD) maliyyə aktivləri

Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşmiş (SƏKD) maliyyə aktivləri ilkin tanınma zamanı kredit üzrə dəyərsizləşmiş aktivlərdir. Belə aktivlər üçün ömürlük EOKZ ilkin tanınma zamanı effektiv faiz dərəcəsinin hesablanmasına daxil edilir. Beləliklə, bu aktivlər ilkin tanınma zamanı dəyərsizləşmə üzrə ehtiyata malik olmur. İlkin tanınmadan sonra tanınan zərər üzrə ehtiyat aktivinin ilkin tanınmasından sonra ömürlük EOKZ-də baş verən dəyişikliklərə bərabər olur.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda EOKZ üzrə ehtiyatın təqdimatı

EOKZ üzrə zərər ehtiyatları maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda aşağıdakı şəkildə təqdim edilir:

- *Amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən maliyyə aktivləri:* aktivlərin ümumi balans dəyərindən tutulma kimi;
- *Kredit öhdəlikləri:* ümumi olaraq, ehtiyat kimi;
- *Maliyyə aləti həm istifadə edilmiş, həm də istifadə edilməmiş komponentlərdən ibarət olduqda və Bank kredit öhdəliyi komponenti üzrə EOKZ-ni istifadə edilmiş komponentdən ayrı müəyyən edə bilmədikdə:* Bank hər iki komponent üçün zərər ehtiyatını birgə təqdim edir. Birləşdirilmiş məbləğ istifadə edilmiş kredit komponentinin ümumi balans məbləğindən tutulma kimi təqdim edilir. İstifadə edilmiş kredit komponentinin ümumi balans dəyərindən artıq qalan zərər ehtiyatı ehtiyat kimi təqdim edilir;
- *DMGVƏD-də ölçülən borc alətləri:* bu aktivlərin balans dəyəri ədalətli dəyərə bərabər olduğu üçün maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda heç bir zərər ehtiyatı tanınmır. Bununla belə, zərər ehtiyatı ədalətli dəyər ehtiyatında açıqlanır və tanınır.

Silinmələr

Kreditlər və borc qiymətli kağızları maliyyə aktivini tam və ya qismən bərpa etmək üçün əsaslı gözlənti olmadığı təqdirdə silinir (tam və ya qismən). Bu, adətən, Bank borcalanın silinməsi nəzərdə tutulan məbləği ödəmək üçün kifayət qədər pul vəsaiti yaradacaq aktivləri və ya gəlir mənbəyi olmadığını müəyyən etdikdə baş verir. Bu qiymətləndirmə fərdi aktiv səviyyəsində həyata keçirilir.

Silinmiş məbləğlərin bərpası mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər hesabatında “dəyərsizləşmə üzrə xərc/bərpa” bəndinə daxil edilir.

Silinmiş maliyyə aktivləri Bankın ödənilməli məbləğlərin bərpası üzrə prosedurlarına əməl etmək məqsədilə hüquqi tədbirlərin predmeti olaraq qalır.

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi prinsipləri

Ədalətli dəyər əməliyyat tarixində bazar iştirakçıları tərəfindən nizamlı əməliyyat nəticəsində və ya həmin tarixdə əsas bazar və ya əsas bazar olmadıqda Bank üçün ən əlverişli bazarda aktivin satışından və ya öhdəliyin ötürülməsindən yaranan məbləğdir. Öhdəliyin ədalətli dəyəri onun fəaliyyətsizlik riskini əks etdirir.

Bazar qiyməti mövcud olduqda, Bank alətin ədalətli dəyərini həmin alət üçün fəal bazarda kotirovka olunan bazar qiymətlərindən istifadə edərək ölçür. Aktiv və ya öhdəlik üzrə əməliyyatlar qiymət məlumatlarını davamlı olaraq təmin etmək üçün kifayət qədər tezlik və həcmə həyata keçirilərsə, bazar fəal hesab olunur.

Fəal bazarda kotirovka olunan bazar qiymətləri mövcud olmadıqda, Bank müvafiq müşahidə edilə bilən daxilolmaların istifadəsini maksimum dərəcədə artıran və müşahidə olunmayan daxilolmaların istifadəsini minimum səviyyəyə endirən qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir. Seçilmiş qiymətləndirmə üsulu bazar iştirakçılarının qiymət qoyarkən nəzərə aldıkları bütün faktorları özündə birləşdirir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Maliyyə alətinin ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərinin ən dəqiq göstəricisi əməliyyat qiyməti, yəni verilən və ya qəbul edilən məbləğin ədalətli dəyəridir. Əgər Bank ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərin əməliyyat qiymətindən fərqləndiyini müəyyən edərsə və ədalətli dəyər fəal bazarda oxşar aktiv və öhdəlik üçün kotirovka olunan qiymətlə sübut oluna bilmədikdə, eləcə də müşahidə edilə bilən bazarlardan olan məlumatlar vasitəsilə qiymətləndirmə metoduna əsaslanmadıqda, maliyyə aləti ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərlə əməliyyat qiyməti arasında fərqin aradan qaldırılmasına uyğunlaşdırılmış ilkin ədalətli dəyərində qiymətləndirilir. Nəticədə, fərq qiymətləndirmənin müşahidə edilə bilən bazar məlumatı ilə əsaslandırılmasından, yaxud əməliyyatın bağlanma tarixindən gec olmayaraq, alətin istifadə müddəti ərzində uyğun əsasla mənfəət və zərərdə tanınır.

Bank dəyişikliyin baş verdiyi hesabat müddətinin sonuna ədalətli dəyər iyerarxiyasında səviyyələr arasında transferləri tanıyır.

Əvəzləşdirmə

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi, Bankın hal-hazırda qeydə alınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququnun, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktivini realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyətinin olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Bank gələcək hadisə üzrə şərti olmadıqda və adi fəaliyyətin gedişində, Bankın və onun tərəf müqabillərinin defoltu, ödəmə qabiliyyətinin itirilməsi və ya iflası zamanı tətbiq oluna bildikdə, əvəzləşdirmək hüququna malikdir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda “Müştərilərə verilmiş kreditlər” bəndinə daxildir:

- müştərilərə verilmiş amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən kreditlər (3 sayılı Qeydə nəzər salın); onlar, ilkin olaraq, məxsusi birbaşa əməliyyat xərcləri əlavə edilməklə ədalətli dəyərdə, daha sonra effektiv faiz metodu ilə amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilir.

İnvestisiya qiymətli kağızları

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda “investisiya qiymətli kağızları” bəndinə daxildir: amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən borc investisiya qiymətli kağızları (3 sayılı Qeydə nəzər salın); bura, ilkin olaraq, əlaqədar birbaşa əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ədalətli dəyərdə, daha sonra effektiv faiz metodu ilə amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilənlər daxildir.

Depozitlər, buraxılmış borc qiymətli kağızları və borc alınmış vəsaitlər

Birbaşa məxsusi əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən depozitlər, buraxılmış borc qiymətli kağızları və borc alınmış vəsaitlər, sonradan effektiv faiz metodu ilə amortizasiya edilmiş dəyərdə hesablanır.

Əmlak və avadanlıqlar

Mülkiyyətdə olan aktivlər

Əmlak və avadanlıqlar yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə üzrə zərərlər çıxılmaqla, ilkin dəyərdə uçota alınır.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Əmlak və ya avadanlıqlar müxtəlif faydalı istismar müddətləri olan böyük komponentlərdən ibarət olduqda, onların uçotu ayrı-ayrı əmlak və avadanlıqlar kimi aparılır.

Amortizasiya

Amortizasiya faydalı istifadə müddəti boyu aktivlərin qalıq dəyəri çıxılmaqla, düz xətt metodundan istifadə etməklə aktivlərin (tam mülkiyyət hüquqlu torpaq və tikintisi davam edən əmlaklardan başqa) ilkin dəyəri və ya qiymətləndirməsini silmək üçün tanınır. Hesablanmış faydalı istismar müddətləri, qalıq dəyərlər və amortizasiya üsulu hər hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir. Amortizasiya aktiv istifadə üçün hazır olduğu tarixdən etibarən başlanır.

Ehtimal olunan faydalı istifadə müddətləri aşağıdakı kimidir:

	Qalıq dəyəri, tarixi dəyərin %-i	31 dekabr 2024-cü və 2023-cü il tarixlərində başa çatmış illər üzrə istifadə edilən dərəcələr
- binalar	30%	50 il
- mebel və avadanlıqlar	-	8 il
- kompüterlər	-	4 il
- nəqliyyat vasitələri	-	8 il

Qeyri-maddi aktivlər

Əldə edilmiş qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərdə əks etdirilir.

Əldə edilmiş kompüter proqram təminatı lisenziyaları xüsusi proqram təminatının əldə edilməsi və istifadəyə verilməsi üçün çəkilən xərclər əsasında kapitallaşdırılır.

Amortizasiya qeyri-maddi aktivlərin təxmin edilən faydalı istifadə müddəti ərzində düz xətt metodu əsasında mənfəət və zərərdə tanınır. Qeyri-maddi aktivlərin təxmin edilən faydalı istifadə müddəti 10 ildir.

Müsadirə edilmiş girovlar

Davamlı istifadə hesabına deyil, satış hesabına bərpası gözlənilən uzunmüddətli aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın digər aktivlər xəttində satış üçün saxlanılan aktivlər kimi təsnif edilir. “Satış üçün saxlanılan” kateqoriyasına təsnif edilməzdən əvvəl aktivlər və ya aktivlər qrupunun komponentləri Bankın uçot siyasətlərinə müvafiq olaraq təkrar qiymətləndirilir. Bundan sonra, aktivlər və ya realizasiya qrupu balans dəyəri ilə satış dəyəri çıxılmaqla ədalətli dəyərin kiçik olanında qiymətləndirilir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

İnvestisiya mülkiyyəti

İnvestisiya mülkiyyəti icarə gəlirlərinin əldə edilməsi və ya qoyulmuş kapitalın dəyərini artırılması və ya hər iki məqsədə nail olmaq üçün saxlanılan və adi fəaliyyətin gedişində satışı nəzərdə tutulmayan və ya istehsalat və ya xidmətlərin göstərilməsi üçün istifadə olunmayan mülkiyyətdir. İnvestisiya mülkiyyəti, ilkin olaraq, ilkin dəyərində, o cümlədən əməliyyat dəyərlərində ölçülür. İlkin tanınmadan sonra investisiya mülkiyyəti yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri (əgər varsa) çıxılmaqla ilkin dəyərində ölçülür.

İnvestisiya mülkiyyəti satılarkən və ya istismardan birdəfəlik çıxarılarkən və satışından gələcək iqtisadi gəlirlər gözlənmədikdə, investisiya mülkiyyətinin tanınması dayandırılır. Mülkiyyətin tanınmasının dayandırılmasından yaranan hər hansı gəlir və ya zərər (aktivin xalis satışı gəlirləri və qalıq dəyəri arasındakı fərq kimi hesablanmış) həmin mülkiyyətin tanınmasının dayandırıldığı dövr ərzində mənfəət və ya zərəyə əlavə edilir.

Mülkiyyətdən istifadə hüququ dəyişdikdə, yəni o, əmlak və avadanlıq kimi yenidən təsnifləşdirildikdə, yenidən təsnifləşmə tarixinə mülkiyyətin ədalətli dəyəri gələcək dövrdəki uçot üçün onun ilkin dəyəri kimi qeydə alınır.

Amortizasiya

Amortizasiya düz xətt metodundan istifadə edərək aktivlərin faydalı istifadə müddətləri ərzində qalıq dəyəri çıxıldıqdan sonra onların ilkin dəyərini və ya qiymətləndirilməsini silməklə tanınır. Hesablanmış faydalı istifadə müddətləri, qalıq dəyərləri və amortizasiya metodu hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir. Amortizasiya aktiv istifadə üçün hazır olduğu tarixdən etibarən başlanır.

Təxmin edilən faydalı istifadə müddətləri aşağıdakı kimidir:

	Qalıq dəyəri, tarixi dəyərin %-i	31 dekabr 2024-cü il və 2023-cü il tarixlərində başa çatmış illər üzrə istifadə edilən dərəcələr
- binalar	30%	50 il

Ehtiyatlar

Bankın keçmiş dövrlərdə baş vermiş hadisə nəticəsində müəyyən hüquqi və ya konstruktiv öhdəliyi olduqda və həmin öhdəliyin ödənilməsi üçün iqtisadi faydaların məxaricinin tələb olunacağı ehtimal olunduqda, ehtiyat maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks olunur. Təsiri əhəmiyyətli olduqda, ehtiyatlar pul vəsaitlərinin vaxt baxımından dəyərini cari bazar qiymətləndirmələrini əks etdirən vergidən əvvəlki dərəcə və müvafiq olarsa, həmin öhdəliyə aid olan xüsusi risklər əsasında ehtimal olunan gələcək pul vəsaitlərinin diskontlaşdırılması yolu ilə müəyyənləşdirilir.

Maliyyə zəmanətləri və kredit öhdəlikləri

Maliyyə zəmanətləri borcalan borc alətinin şərtlərinə uyğun olaraq vaxtında ödəniş edə bilmədikdə zəmanət sahibinin məruz qaldığı zərəri qarşılamaq üçün Bankın müəyyən ödənişlər etməsini tələb edən müqavilələrdir. Kredit öhdəlikləri əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş şərtlər və müddətlər əsasında kredit vermək üçün olan öhdəliklərdir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Buraxılmış maliyyə zəmanətləri və ya bazarda mövcud faiz dərəcəsindən aşağı faizlə kredit vermək öhdəlikləri, ilkin olaraq, ədalətli dəyərdə, daha sonra aşağıdakı şəkildə ölçülür:

- 9 sayılı MHBS-yə (3 sayılı Qeydə nəzər salın) əsasən müəyyən edilmiş zərər üzrə ehtiyat ilə 15 sayılı MHBS-nin prinsiplərinə əsasən, ilkin tanınan məbləğ çıxılmaqla, tanınmış gəlirin toplam məbləğinin ən böyük olanında.

Bank MZVƏD-də qiymətləndirilən kredit öhdəliyi verməmişdir.

Digər kredit öhdəlikləri üçün:

- Bank zərər ehtiyatını tanıyır (3 sayılı Qeydə nəzər salın).

Maliyyə zəmanətləri və kredit öhdəliklərindən yaranan öhdəliklər ehtiyatlara daxil edilmişdir.

İcarələr

Müqavilə bağlanarkən, Bank müqavilənin icarə olduğunu və ya icarə elementləri ehtiva etdiyini qiymətləndirir. Bu hal müqavilənin müəyyən bir ödəniş müqabilində müəyyən edilmiş aktivin təyin edilmiş bir müddət ərzində istifadəsinə nəzarət etmək hüququnun əldə edilməsi zamanı baş verir.

Bank icarəçi qismində

Bank qısamüddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi istisna olmaqla, bütün icarələr üçün vahid tanıma və ölçmə yanaşmasını tətbiq edir. Bank icarə ödənişlərini həyata keçirmək üçün icarə öhdəliklərini, eləcə də əsas aktivlərdən istifadə hüququ təmin edən istifadə hüququ olan aktivləri tanıyır.

İstifadə hüququ olan aktivlər

Bank istifadə hüququ olan aktivləri icarənin başlanğıc tarixində tanıyır (əsas aktivin istifadə üçün mövcud olduğu tarix). İstifadə hüququ olan aktivlər yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maya dəyəri ilə ölçülür və icarə öhdəliklərinin yenidən ölçülməsi üçün tənzimlənir. İstifadə hüququ olan aktivlərin dəyərinə tanınmış icarə öhdəliklərinin məbləği və alınmış icarə təşviqləri çıxılmaqla başlama tarixinə qədər və ya daha əvvəl edilmiş icarə ödənişləri daxildir. İstifadə hüququ olan aktivlər ən qısa icarə müddəti ərzində düz xətt əsasında amortizasiya olunur.

İcarəyə götürülmüş aktivin mülkiyyəti icarə müddətinin sonunda Banka keçirsə və ya dəyəri bir alış opsiyasının həyata keçirilməsini əks etdirirsə, amortizasiya aktivin təxmin edilən faydalı ömrü istifadə olunmaqla hesablanır. İstifadə hüququ olan aktivlər də dəyərsizləşməyə məruz qalır.

İcarə öhdəlikləri

İcarənin başlanğıc tarixində Bank, icarə müddəti ərzində həyata keçiriləcək icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə ölçülmüş icarə öhdəliklərini tanıyır. İcarə ödənişlərinə, hər hansı alınacaq güzəştli icarə ödənişləri, indeksdən və ya dərəcədən asılı olan dəyişkən icarə ödənişləri çıxılmaqla qalıq dəyər zəmanəti ilə ödənilməsi ehtimal olunan məbləğlər daxil olmaqla sabit ödənişlər (maddi sabit ödənişlər daxil olmaqla) daxildir. İcarə ödənişlərinə, həmçinin Bank tərəfindən həyata keçirilməsinə əsaslı olaraq müəyyən edilmiş satınalma opsiyonunun icra qiyməti və icarə müddəti Bankın ləğv etmə seçimini həyata keçirdiyini əks etdirirsə, icarəyə xitam verildiyi hallarda tətbiq olunan cərimələrin ödənişləri də daxildir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

İndeksdən və dərəcədən asılı olmayan dəyişkən icarə ödənişləri, ödənişə səbəb olan hadisə və ya şərtin baş verdiyi dövrdə xərc olaraq (mal və material ehtiyatlarının istehsalı üçün çəkilmədiyi təqdirdə) tanınır.

İcarə ödənişlərinin diskontlaşdırılmış dəyərini hesablayarkən Bank icarənin başlanması tarixində artan borc faizindən istifadə edir, çünki icarədə nəzərdə tutulan faiz dərəcəsi asanlıqla müəyyən edilə bilməz. Başlama tarixindən sonra icarə öhdəliklərinin məbləği faizlərin yığılmasını əks etdirmək üçün artırılır və edilən icarə ödənişləri üçün azaldılır. Bundan əlavə, icarə müddətində dəyişiklik, düzəliş, icarə ödənişlərində dəyişiklik (məsələn, belə icarə ödənişlərini müəyyən etmək üçün istifadə olunan indeks və ya dərəcənin dəyişməsi nəticəsində gələcək ödənişlərə edilən dəyişikliklər) və ya əsas aktivin alınması üçün opsiyonun qiymətləndirilməsində dəyişiklik olarsa icarə öhdəliklərinin balans dəyəri yenidən ölçülür.

Nizamnamə kapitalı

Adi səhmlər kapital kimi təsnifləşdirilir. Adi səhmlərin və səhm opsiyonların buraxılmasına bilavasitə aid edilə bilən xərclər vergi təsirləri çıxılmaqla kapitaldan çıxılan məbləğ kimi uçota alınır.

Bankın dividendləri elan edib ödəməsi Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində müəyyən edilmiş qaydada tənzimlənir.

Adi səhmlərə aid olan dividendlər elan edildiyi müddətdə bölüşdürülməmiş mənfəətdə əks olunur.

Vergiqoyma

Mənfəət vergisi cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir. Mənfəət vergisi mənfəət və zərərdə tanınır, bu vergi digər məcmu gəlirlərlə və ya bilavasitə kapitalda qeydə alınan əməliyyatlarla bağlı olduqda isə, digər məcmu gəlirdə və ya bilavasitə kapitalda tanınır.

Cari vergi xərclərinə il üzrə vergilərə cəlb olunan gəlir üzrə ehtimal edilən ödənilməli vergilər və əvvəlki illər üçün ödənilməli vergilərdə hər hansı düzəlişlər daxildir. Həmin xərclər hesabat tarixində qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müəyyənləşdirilir.

Təxirə salınmış vergi maliyyə hesabatlılığı məqsədləri üçün istifadə olunan aktivlərin və öhdəliklərin balans dəyərləri ilə vergiqoyma məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğləri arasında olan müvəqqəti fərqlər üzrə hesablanır. Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri nə uçot, nə də vergilərə cəlb edilən mənfəətə və ya zərəyə təsir göstərməyən aktiv və ya öhdəliklərin ilkin tanınması üzrə müvəqqəti fərqlər üçün uçota alınır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin ölçülməsi hesabat dövrünün sonuna Bankın öz aktiv və öhdəliklərinin balans dəyərinin bərpa edilməsini və ya ödənilməsini gözlədiyi formaya uyğun olaraq vergi nəticələrini əks etdirir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri, hesabat tarixinə qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş qanunlara uyğun olaraq, müvəqqəti fərqlərə onlar ləğv ediləcəyi zaman tətbiq ediləcək gözlənilən vergi dərəcələri əsasında ölçülür.

Müvəqqəti fərqlərin, istifadə edilməmiş vergi zərərləri və kreditlərin əvəzini ödəyə biləcək gələcək vergi tutula bilən gəlirlərin mövcud olacağı ehtimal olunduqda, istifadə edilməmiş vergi zərərləri, istifadə edilməmiş vergi kreditləri və tutulan müvəqqəti fərqlər üçün təxirə salınmış vergi aktivləri uçota alınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və əlaqəli vergi gəlirlərinin reallaşdırılması artıq ehtimal olunmadıqda azaldılır; gələcək vergi tutulan mənfəətin ehtimalı yaxşılaşdıqda belə azalmalar ləğv edilir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların qəbul edilməsi

Bank MUBSS tərəfindən qəbul edilmiş, Bankın fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il üzrə bütün hesabat dövrlərinə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərtləri qəbul etmişdir.

MUBSS, satış kimi uçota alınması nəzərdə tutulan 15 sayılı MHBS-nin tələblərinə cavab verən satış və geri icarə əməliyyatlarını sonradan satıcı-icarədarın necə ölçməsinə aydınlaşdırmaq üçün “Satış və Geri İcarə üzrə İcarə Öhdəliyi”ni (16 sayılı MHBS-yə edilən Düzəlişlər) düzəlişlərlə birgə dərc etmişdir. **Satış və Geri İcarə üzrə İcarə Öhdəliyi (16 sayılı MHBS-yə edilən Düzəlişlər)** satıcı-icarədarından istifadə hüququnu özündə saxlayan hər hansı gəlir və ya zərər məbləğini tanımamaq üçün geri icarədən irəli gələn icarə öhdəliyini sonradan ölçməsinə tələb edir. Yeni tələblər satıcı-icarədarı icarənin qismən və ya tam xitam verilməsi ilə bağlı hər hansı gəlir və ya zərəri mənfəət və ya zərərdə tanınmasını qadağa etmir.

1 sayılı MUBS-a düzəlişlər: Öhdəliklərin cari və ya uzunmüddətli olaraq təsnifləşdirilməsi - 2020-ci ilin yanvar və 2022-ci ilin oktyabr aylarında MUBSS öhdəliklərin cari və ya uzunmüddətli olaraq təsnifləşdirilməsinə dair tələbləri müəyyən etmək üçün 1 sayılı MUBS-un 69-76-cı bəndlərinə düzəlişlər dərc etmişdir. Düzəlişlər aşağıdakı məsələlər üzrə məlumat təqdim edir:

- Ödənişin təxirə salınması hüququ dedikdə nəzərdə tutulan müddəalar;
- Hesabat dövrünün sonunda təxirəsalma hüququ mövcud olmalıdır;
- Müəssisənin təxirəsalma hüququndan istifadə etmə ehtimalı təsnifata heç bir təsir göstərmir;
- Yalnız konvertasiya edilə bilən öhdəliyə daxil edilmiş törəmə alətin özü kapital aləti olduqda, öhdəliyin şərtləri onun təsnifatına təsir etmir.

Əlavə olaraq, kredit sazişindən yaranan öhdəlik uzunmüddətli olaraq təsnif olunduqda və müəssisənin ödənişi təxirə salmaq hüququ on iki ay ərzində gələcək müqavilələrə riayət olunmasından asılı olduqda, açıqlama tələb edilməsi üçün tələb irəli sürülür.

2023-cü ilin may ayında MUBSS “**Təchizatçının maliyyələşdirilməsi üzrə razılaşmalar**”ı dərc etmişdir (7 sayılı MUBS və 7 sayılı MHBS-yə edilmiş düzəliş) – Bu düzəlişlər təchizatçının maliyyə razılaşmalarının şəffaflığının artırılması və onların müəssisənin öhdəliklərinə, pul vəsaitlərinin hərəkətinə və likvidlik riskinə məruz qalmasına təsiri barəsində açıqlamalar tələb edir. Açıqlama tələbləri, bəzi şirkətlərin təchizat üzrə maliyyə razılaşmalarının kifayət qədər nəzərə çarpmamasının səhmdarların təhlilinə maneə törətməsi üzrə səhmdarların narahatlığına MUBSS-nin verdiyi cavabdır.

Əksi açıqlanmadığı təqdirdə, yeni standartların Bankın maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsiri olmamışdır.

Dərc olunmuş, lakin hazırda qəbul olunmamış standartlar və şərtlər

Hazırkı maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi tarixində Bank tərəfindən, qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl qəbul edilmiş standart və şərtlərdən əlavə, aşağıda göstərilən standart və şərtlər dərc edilmiş, lakin qüvvəyə minməmişdir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

2023-cü ilin avqust ayında MUBSS valyutanın digər bir valyutaya konvertasiya olunması və valyuta konvertasiya oluna bilmədikdə cəmiyyətin spot məzənnəni qiymətləndirmə qaydası haqqında açıqlama vermək üçün “**Xarici valyuta məzənnələrində dəyişikliklərin təsiri**” adlı **21 sayılı MUBS-a düzəliş dərc etmişdir**. Müəssisə xüsusi bir məqsədlə qiymətləndirmə tarixində digər bir valyutaya konvertasiya oluna bilməyən xarici valyutada köçürmə və ya əməliyyat həyata keçirərsə, düzəlişlərin təsirinə məruz qala bilər. Normal inzibati təxirəsalma ilə başqa bir valyuta əldə etmək imkanı olarsa, valyutanın mübadiləsi mümkündür və əməliyyat icra oluna bilən hüquq və öhdəliklər yaradan bazar və ya mübadilə mexanizmi vasitəsilə həyata keçirilir. Düzəlişlər, erkən tətbiqetmə seçimi mövcud olmaqla, 1 yanvar 2025-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir.

30 may 2024-cü il tarixində MUBSS maliyyə alətlərinin təsnifatı və qiymətləndirilməsi ilə bağlı **9 sayılı MHBS “Maliyyə Alətləri”** və **7 sayılı MHBS “Maliyyə Alətləri: Məlumatların Açıqlanması”na** düzəlişlər dərc etmişdir. Əsas dəyişikliklərə aşağıdakılar daxildir:

- Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması: müəyyən edilmiş meyarlara əsasən elektron köçürmə yolu ilə ödənilmiş borcların, ödəniş tarixindən əvvəl yerinə yetirilmiş öhdəliklər hesab edilməsinə imkan verir.
- Maliyyə aktivlərinin təsnifatı: əsas icarə müqavilələrinin şərtlərinin qiymətləndirilməsi üçün tövsiyələr verir, tələb əsaslı olmayan xüsusiyyətləri dəqiqləşdirir və müqavilə ilə əlaqəli alətlərin xüsusiyyətlərinə aydınlıq gətirir.
- Açıqlamalar: DMGVƏD vasitəsilə ədalətli dəyərdə ölçülən kapital investisiyaları və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsir edən şərti öhdəliklər üçün yeni tələblər müəyyən edir.

Düzəlişlər 1 yanvar 2026-cı il və ya bu tarixdən sonra başlayan hesabat dövrlərinə şamil edilir, həm retrospektiv, həm də erkən tətbiqinə icazə verilir.

18 iyul 2024-cü il tarixində MUBSS “**MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarının İllik Təkmilləşdirilməsi – 11-ci Cild**”i dərc etmişdir.

Bu nəşrə aşağıdakı düzəlişlər daxildir:

- 1 sayılı MHBS: Standartları ilk dəfə tətbiq edən müəssisələr üçün hecinq uçotu ilə bağlı izahlar;
- 7 sayılı MHBS: Tanınmanın dayandırılması zamanı gəlir və ya zərərlərin tanınması ilə bağlı tövsiyələr;
- 7 sayılı MHBS: Ədalətli dəyər və əməliyyat dəyəri arasında təxirə salınmış fərqlər üzrə təkmilləşdirilmiş açıqlamalar;
- 7 sayılı MHBS: Təqdimat və kredit riskinin açıqlanmasına dair təkmilləşdirmələr;
- 9 sayılı MHBS: İcarəyə götürənin icarə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılmasına dair izahlar;
- 9 sayılı MHBS: Əməliyyat dəyərinin müəyyən olunmasına dair əlavə təlimat;
- 10 sayılı MHBS: “De-fakto agent”inin müəyyən olunması üzrə açıqlamalar;
- 7 sayılı BAS: Xərc metodu ilə əlaqədar təkmilləşdirmələr.

Düzəlişlər 1 yanvar 2026-cı il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə şamil olunur.

9 aprel 2024-cü il tarixində MUBSS müəssisələrin fəaliyyəti haqqında hesabatın müqayisəliliyi və şəffaflığı ilə bağlı investorların suallarına cavab olaraq “**Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı və Açıqlanması**” adlı **18 sayılı MHBS** yeni standartını dərc etmişdir. 18 sayılı MHBS-də təqdim olunan yeni tələblər bənzər müəssisələrin maliyyə fəaliyyətinin, xüsusilə də “əməliyyat mənfəət və ya zərəri” ilə bağlı məsələlərin müqayisəli məlumatlarını əldə etməyə yardım edəcək. 18 sayılı MHBS-yə daxil edilən əsas yeni müddəalar aşağıdakı məsələləri əhatə edir:

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- Mənfəət və ya zərər hesabatının strukturu;
- Müəssisənin maliyyə hesabatlarından kənar məruzə olunan müəyyən mənfəət və ya zərər ilə bağlı maliyyə hesabatlarında tələb olunan açıqlamalar (rəhbərlik tərəfindən müəyyən edilən fəaliyyət tədbirləri); və
- Ümumilikdə əsas maliyyə hesabatları və qeydlərinə tətbiq olunan cəmləşdirmə və bölünmə üzrə gücləndirilmiş prinsiplər.

18 sayılı MHBS 1 sayılı MUBS-u əvəz edəcək; 1 sayılı MUBS üzrə bir sıra mövcud prinsiplər məhdud sayda dəyişikliklər ilə saxlanmışdır. 18 sayılı MHBS maliyyə hesabatlarında qeyd olunan maddələrin tanınması və ya ölçülməsinə təsir göstərməyəcək, lakin bu standart müəssisənin “əməliyyat mənfəəti və ya zərər” hesabatlarında dəyişikliyə səbəb ola bilər.

18 sayılı MHBS 1 yanvar 2027-ci il tarixində başlayan və həmin tarixdən sonrakı hesabat dövrlərinə və həmçinin müqayisəli məlumatlara tətbiq olunur.

2024-cü ilin may ayında MUBSS tərəfindən **19 sayılı “İctimai Maliyyə Hesabatlılığı olmayan Törəmə Müəssisələr: Məlumatların Açıqlanması”** adlı yeni standartı dərc edilmişdir, bu standart əsasən törəmə müəssisə maliyyə hesabatlarına MHBS üzrə Uçot Standartlarını tətbiq edərkən maliyyə məlumatlarına dair qısaldılmış açıqlamalar təqdim edə bilər. 19 sayılı MHBS törəmə müəssisələrin seçimi əsasında tətbiq edilir və bu standartı tətbiq etməyi seçən törəmə müəssisələr üçün məlumatların açıqlanması tələblərini müəyyən edir.

Müəssisəyə yalnız aşağıdakı hallarda 19 sayılı MHBS-nin tətbiqinə icazə verilir:

- törəmə müəssisə olmalı;
- ictimai hesabatlılığı olmamalıdır; və
- onun birbaşa və ya hər hansı vasitəçi ana müəssisəsi MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olan konsolidasiya olunmuş maliyyə hesabatlarını hazırlamalıdır.

Yeni standart 1 yanvar 2027-ci il tarixinə və ya ondan sonrakı hesabat dövrlərinə şamil olunur, erkən tətbiqinə icazə verilir.

Beynəlxalq Dayanıqlılıq Standartları Şurası (BDSS) 26 iyun 2023-cü il tarixində **MHBS S1 “Dayanıqlılıq ilə əlaqədar maliyyə məlumatlarının açıqlanması üzrə ümumi tələblər”** və **MHBS S2 “İqlim ilə əlaqədar açıqlamalar”** adlı ilk iki MHBS Dayanıqlılığın Açıqlanması Standartlarını dərc etmişdir. Standartlar müəssisənin dayanıqlılıq ilə əlaqədar riskləri və imkanları ilə bağlı əhəmiyyətli məlumatların açıqlanması üçün tələblərdən ibarətdir, bu məlumatlar investorlar tərəfindən müəssisənin dəyərləndirilməsi zamanı əhəmiyyətli hesab olunur.

MHBS S1 müəssisənin dayanıqlılıq ilə əlaqədar riskləri və imkanları ilə bağlı məlumatların açıqlanması üzrə ümumi tələbləri müəyyən edir. MHBS S1 müəssisə tərəfindən dayanıqlılıq ilə əlaqədar maliyyə məlumatlarının hazırlanması və təqdim olunması qaydalarını nəzərdə tutur. Standart açıqlamaların məzmunu və təqdimatı ilə bağlı ümumi tələbləri əks etdirir, standart əsasən açıqlanan məlumat müəssisə üçün ehtiyat təmin edən maliyyə hesabatının ilkin istifadəçiləri üçün faydalı olmalıdır.

MHBS S2 ümumi məqsədli maliyyə hesabatlarının ilkin istifadəçiləri üçün faydalı hesab olunan iqlim ilə əlaqədar risk və imkanlar haqqında məlumatların müəyyən olunması, qiymətləndirilməsi və açıqlanması üçün tələbləri müəyyən edir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Hər iki standart 1 yanvar 2024-cü il tarixindən etibarən başlayan hesabat dövrlərinə şamil olunur. Standartların erkən tətbiqinə icazə verilir. Müəssisə MHBS S1 standartını daha erkən tətbiq etdiyi halda, həmin standartı müvafiq şəkildə açıqlamalı və eyni zamanda MHBS S2 standartını tətbiq etməlidir. BDSŞ standartlarının məcburi tətbiqi həmin standartların müvafiq qanunvericilik tərəfindən qəbul edilməsindən asılıdır. Bu, müəssisələrin standartları könüllü şəkildə (əlavə olaraq) tətbiq etmə bacarığına heç bir təsir göstərmir. Hazırkı hesabat tarixində bu standartlar Cəmiyyətin fəaliyyət göstərdiyi yurisdiksiya tərəfindən qəbul edilməmişdir.

“Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları” adlı 10 sayılı MHBS və “İnvestor və onun Asılı və ya Birgə Müəssisəsi arasında Aktivlərin Satışı və ya Ötürülməsi” adlı 28 sayılı MUBS (düzəlişlər): 10 sayılı MHBS və 28 sayılı MUBS-a edilən düzəlişlər investor, onun asılı müəssisəsi və birgə müəssisə arasında aktivlərin satışı və ya ötürülməsi üzrə vəziyyəti ehtiva edir. Düzəlişlər xüsusi olaraq kapital metodu ilə konsolidə edilmiş əlaqəli və birgə müəssisələrlə biznes əməliyyatları aparmayan törəmə müəssisə üzərində nəzarətin itirilməsi ilə bağlı olan gəlir və zərərlərin, ana müəssisənin mənfəət və zərər hesabatında əlaqəsi olmayan investorun həmin əlaqəli və ya birgə müəssisədə olan payına düşən hissəyə müdaxilə etməmək şərti ilə tanınmasını tələb edir.

Eynilə, istənilən keçmiş törəmə müəssisədə (kapital metodu ilə konsolidasiya olunmuş assosiasiya və birgə müəssisəyə çevrildikdə) saxlanılan investisiyanın ədalətli dəyərlə yenidən ölçülməsindən irəli gələn gəlir və ya zərər yalnız əlaqəsi olmayan investorların yeni assosiasiya və ya birgə müəssisədəki payları müqabilində tanınır. Düzəlişlərin qüvvəyə minmə tarixi MUBSŞ tərəfindən hələ müəyyən edilməmişdir, lakin düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, yeni standartların və şərhlərin Bankın maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərəcəyi gözlənilmir.

4 XALIS FAİZ GƏLİRİ

	31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
Faiz gəliri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	32,042	29,344
İnvestisiya qiymətli kağızları	224	871
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	199	406
Banklardan alınacaq vəsaitlər	143	21
Cəmi faiz gəliri	32,608	30,642
Faiz xərci		
Cari hesablar və müştəri depozitləri	(14,410)	(13,696)
Borc alınmış vəsaitlər	(4,312)	(4,449)
Buraxılmış subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızları	(91)	(450)
Bank depozitləri və qalıqları	(5)	(241)
İcarə öhdəlikləri	(95)	(36)
Cəmi faiz xərci	(18,913)	(18,872)
Xalis faiz gəliri	13,695	11,770

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

5 HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRİ

	31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
Hesablaşmalar	935	711
Plastik kart əməliyyatları	550	637
Pul vəsaitlərinin geri çəkilməsi	230	299
Zəmanətlər	118	81
Digər	72	69
Cəmi haqq və komissiya gəliri	1,905	1,797

İcra öhdəlikləri və gəlirin tanınması prinsipləri

Müştərilərlə müqavilələrdən gələn haqq və komissiya gəlirləri müqavilədə müəyyən edilmiş ödəniləcək məbləğ əsasında qiymətləndirilir. Bank gəliri xidmət üzərində nəzarət müştəriyə ötürüldükdən sonra tanıyır. Aşağıdakı cədvəldə müştərilərlə müqavilələr üzrə icra öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi xüsusiyyəti və müddəti, habelə əhəmiyyətli ödəniş müddətləri və əlaqəli gəlirin tanınması siyasəti haqqında məlumat təqdim olunmuşdur:

Xidmət növü	Əhəmiyyətli ödəniş müddətləri daxil olmaqla icra öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi xüsusiyyəti və müddəti	15 saylı MHBS-yə əsasən gəlirin tanınması
Pərakəndə və korporativ bank xidmətləri	Bank pərakəndə və korporativ müştərilərə bankçılıq, overdraft xidmətləri, xarici valyuta, kredit kartı əməliyyat xidmətlərini göstərir. Bank pərakəndə və korporativ bank müştəriləri üçün dərəcələri illik olaraq ayrı-ayrılıqda təyin edir. Banklararası mübadilə, xarici valyuta əməliyyatları və overdraftlara görə əməliyyat haqları əməliyyat baş verərkən müştəri hesabından çıxılır.	Əməliyyatlardan gələn gəlir əməliyyatın baş verdiyi zaman anında tanınır.
	Bank verdiyi təminat məktublarına görə müştərilərdən komissiya alır.	

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

6 HAQQ VƏ KOMİSSİYA XƏRCİ

	31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
Pul vəsaitlərinin geri çəkilməsi	(286)	(764)
Hesablaşmalar	(107)	(85)
Digər	(38)	(14)
Cəmi haqq və komissiya xərci	(431)	(863)

7 EHTİMAL OLUNAN KREDİT ZƏRƏRLƏRİ ÜZRƏ TUTULMALAR

	31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin tutulması	(1,146)	(264)
Maliyyə zəmanəti müqavilələri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası	220	97
Digər aktivlər üzrə dəyərsizləşmənin bərpası	64	130
Banklardan alınacaq vəsaitlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası	-	11
Cəmi ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə tutulmalar, xalis	(862)	(26)

8 İŞÇİ HEYƏTİ İLƏ BAĞLI XƏRCLƏR

	31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
İşçilərə ödənilən məbləğlər	(5,236)	(5,042)
Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna edilən ödənişlər	(1,333)	(993)
Cəmi işçi heyəti ilə bağlı xərclər	(6,569)	(6,035)

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

9 ÜMUMİ VƏ İNZİBATI XƏRCLƏR

	31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
Əmlak və avadanlıqlar üzrə dəyərsizləşmə xərci	(3,721)	(7,450)
Əmanətlərin Sığortalanması Fonduna yığılmış haqlar	(1,030)	(1,023)
Peşəkar xidmət haqları	(909)	(1,054)
Köhnəlmə və amortizasiya	(907)	(1,285)
Çek və digər dəyərli əşyalarla bağlı xərclər	(785)	(794)
Təmir və istismar xərcləri	(403)	(397)
Ofis ləvazimatları	(403)	(256)
İstifadə hüququ olan aktivlərin amortizasiyası	(348)	(343)
Təhlükəsizlik xərcləri	(320)	(319)
Rabitə xərcləri	(318)	(298)
Reklam xərcləri	(303)	(367)
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər	(284)	(307)
Kommunal xərclər	(134)	(137)
Üzvlük haqları	(96)	(96)
Hərrac xərcləri	(84)	(27)
12 aydan az və aşağı dəyəri olan icarə xərcləri	(24)	(57)
Korporativ sosial məsuliyyət xərcləri	-	(27)
Digər	(104)	(146)
Cəmi ümumi və inzibati xərclər	(10,173)	(14,383)

10 MƏNFƏƏT VERGİSİ GƏLİRİ

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Cari ilin mənfəət vergisi xərcləri	-	-
Müvəqqəti fərqlərin yaranması və bərpası səbəbindən təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəliklərinin hərəkəti	43	(3,243)
Əvvəl tanınmamış təxirə salınmış vergi aktivlərinin tanınması	105	3,909
Cəmi mənfəət vergisi gəliri	148	666

2024-cü ildə cari və təxirə salınmış vergi üzrə müvafiq vergi dərəcəsi 20% (31 dekabr 2023-cü il: 20%) təşkil etmişdir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr tarixində başa çatmış il üzrə effektiv vergi dərəcəsinin üzləşdirilməsi aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2024-cü il	%	2023-cü il	%
Mənfəət vergisindən əvvəl zərər	<u>(356)</u>		<u>(6,779)</u>	
Tətbiq olunan vergi dərəcəsi ilə mənfəət vergisi	71	20.0	1,356	20.0
Tanınmamış təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivlərində dəyişiklik	105		3,909	
İstifadə olunmamış vergi zərərlərinin müddətinin başa çatması	-		(4,384)	
Gəlirdən azaldılmayan xərclər və əvvəlki ilin vergi hesablamalarına yenidən baxılması	<u>(28)</u>		<u>(215)</u>	
Cəmi mənfəət vergisi gəliri	<u>148</u>		<u>666</u>	

31 dekabr 2024-cü və 2023-cü il tarixlərində başa çatmış illərdə müvəqqəti fərqlərdə dəyişikliklər aşağıdakı kimidir:

	1 yanvar 2024-cü il	Mənfəət və ya zərərdə tanınan	31 dekabr 2024-cü il
Növbəti dövrə keçirilən vergi zərəri	2,942	(411)	2,531
Müştərilərə verilmiş kreditlər	321	129	450
Digər öhdəliklər	159	(30)	129
İstifadə hüququ olan aktivlər	300	70	370
Banklardan alınacaq vəsaitlər	(3)	(2)	(5)
Qeyri-maddi aktivlər	8	-	8
İcarə öhdəliyi	(295)	(59)	(354)
Banklara ödəniləcək vəsaitlər	(1)	-	(1)
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	(3)	(3)
Digər aktivlər	(62)	(34)	(96)
Əmlak və avadanlıqlar	(3,082)	436	(2,646)
İnvestisiya mülkiyyəti	498	(70)	428
Borc alınmış vəsaitlər	(14)	17	3
Tanınmamış təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	<u>(105)</u>	<u>105</u>	<u>-</u>
	<u>666</u>	<u>148</u>	<u>814</u>

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1 yanvar 2023-cü il	Mənfəət və ya zərərdə tanınan	31 dekabr 2023-cü il
Növbəti dövrə keçirilən vergi zərəri	7,326	(4,384)	2,942
Müştərilərə verilmiş kreditlər	(253)	574	321
Digər öhdəliklər	169	(10)	159
İstifadə hüququ olan aktivlər	231	69	300
Banklardan alınacaq vəsaitlər	(5)	2	(3)
Qeyri-maddi aktivlər	8	-	8
İcarə öhdəliyi	(228)	(67)	(295)
Banklara ödəniləcək vəsaitlər	(1)	-	(1)
Digər aktivlər	(136)	74	(62)
Əmlak və avadanlıqlar	(4,110)	1,028	(3,082)
İnvestisiya mülkiyyəti	1,056	(558)	498
Borc alınmış vəsaitlər	(43)	29	(14)
Tanınmamış təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	(4,014)	3,909	(105)
	<u>-</u>	<u>666</u>	<u>666</u>

11 PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Nağd pul vəsaitləri	6,744	6,401
ARMB-də nostro hesablar	7,187	5,311
ARMB-də qısamüddətli depozitlər	9,000	1,000
Digər banklarda nostro hesablar		
- reytingi BB- dən BB+ dək	687	12,870
- reytingi B- dən B+ dək	11	30
- reytingsiz	39	9
Cəmi digər banklarda nostro hesablar	737	12,909
Çıxılsın: ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyat	(7,186)	(6,971)
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	16,482	18,650

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatə əsasən 31 dekabr 2024-cü və 2023-cü il tarixlərinə, pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Nağd vəsaitlər	6,744	6,401
ARMB-də olan nostro hesablar	7,187	5,311
ARMB-də qısamüddətli depozitlər	9,000	1,000
Digər banklar ilə nostro hesablar	737	12,909
Çıxılsın: ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyat	(7,186)	(6,971)
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	16,482	18,650

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri kredit üzrə dəyərsizləşməyə məruz qalmamışdır və ya vaxtı keçməmişdir. Bank digər banklardakı nostro hesablarını əldə olan “Moody’s”, “S&P” və “Fitch” reytingləri arasında ən aşağı olan “Fitch” reytingi ekvivalentləri ilə təqdim etmişdir.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Bankın qalıqları onun kapitalının 10%-ni keçən bir bankı olmuşdur (31 dekabr 2023-cü il: 1).

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2024-cü və 2023-cü il tarixlərinə bütün pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə qalıqlar 1-ci Mərhələdədir və onların ehtimal olunan kredit zərərləri əhəmiyyətli olmamışdır.

12 BANKLARDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyat	7,186	6,971
Digər banklarda kreditlər, depozitlər və digər qalıqlar		
- reytingi BB- dən BB+ dək	595	595
- reytingsiz	15	15
Cəmi digər banklarda kreditlər və depozitlər	610	610
Banklardan alınacaq xalis vəsaitlər	7,796	7,581

Bank banklardan alınacaq vəsaitləri əldə olan “Moody’s”, “S&P” və “Fitch” reytingləri arasında ən aşağı olan “Fitch” reytingi ekvivalentləri ilə təqdim etmişdir.

31 dekabr 2024-cü və 2023-cü il tarixlərinə bütün banklardan alınacaq vəsaitlər üzrə qalıqlar 1-ci Mərhələdədir və onların ehtimal olunan kredit zərərləri əhəmiyyətli olmamışdır.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə banklardan alınacaq vəsaitlərə daxil edilmiş hesablanmış faizlər sıfır (31 dekabr 2023-cü il: sıfır) təşkil etmişdir.

ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyat

ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyat faiz qazanmayan depozitdir. Bu ehtiyat ARMB tərəfindən müəyyən edilən qaydalara əsasən hesablanır və çıxarılması qadağandır. Ehtiyat ARMB tərəfindən dərc olunmuş qaydalar əsasında qiymətləndirilir və cəlb olunmuş müştəri vəsaitlərinin səviyyəsindən asılıdır.

20 noyabr 2023-cü il tarixində ARMB məcburi ehtiyatların hesablanması üzrə müəyyən yeniliklər etmişdir və yeni qaydalara əsasən kredit təşkilatları ARMB-də faiz gətirməyən nağd pul depozitləri (məcburi ehtiyatlar) saxlamalıdır. Məcburi ehtiyat dərəcələrinin müəyyən edilməsi əsasında yeni diferensiasiya meyarları tətbiq edilmişdir. Diferensiasiya meyarları aşağıdakı kimidir:

- Hüquqi şəxslərin yerli valyutada olan depozitlərinin 1,000,000 min AZN-dən daha aşağı olub-olmaması (xarici valyutalar üçün 750,000 min AZN);
- Əlaqəli depozitlərinin cəmi depozitlərə nisbəti 20%-ə bərabər və ya daha aşağıdırsa;
- Banka aidyyəti olan şəxslərin depozitlərinin cəmi depozitlərə nisbəti 20%-ə bərabər və ya daha aşağıdırsa.

Bankın hüquqi şəxslər tərəfindən yerli valyutada yerləşdirilmiş depozitləri 1,000,000 min AZN məbləğini keçməməsi, eləcə də əlaqəli depozitlərinin və Banka aidyyəti olan şəxslərin depozitlərinin seqmentinin cəmi depozitlərə nisbətinin 20%-dən yuxarı olması səbəbindən, 31 dekabr 2024-cü il tarixinə yerli valyutada olan depozitlər üçün tətbiq olunan məcburi ehtiyatlar norması 5% və xarici valyutada olan depozitlər üçün tətbiq olunan məcburi ehtiyatlar norması isə 6% olmuşdur.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

13 İNVESTİSİYA QIYMƏTLİ KAĞIZLARI

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları	4,139	3,598
Cəmi investisiya qiymətli kağızları	4,139	3,598

31 dekabr 2024-cü il və 2023-cü il tarixləri üzrə bütün investisiya qiymətli kağızları üzrə qalıqlar 1-ci Mərhələdədir və onların ehtimal olunan kredit zərərləri əhəmiyyətli deyildir.

Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Korporativ istiqrazlar		
- reytingi BB- dən BB+ dək	4,139	3,598
Cəmi investisiya qiymətli kağızları	4,139	3,598

Bank investisiya qiymətli kağızlarını əldə olan “Moody’s”, “S&P” və “Fitch” reytingləri arasında ən aşağı olan “Fitch” reytingi ekvivalentləri ilə təqdim etmişdir.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə investisiya qiymətli kağızlarına daxil olan hesablanmış faiz gəlirləri 66 min AZN (31 dekabr 2023-cü il: 21 min AZN) təşkil etmişdir.

14 MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR

	31 dekabr 2024-cü il	Cəmi ümumi kreditlərin %-i	31 dekabr 2023-cü il	Cəmi ümumi kreditlərin %-i
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər				
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	29,246	10%	44,926	15%
Cəmi korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	29,246		44,926	
Pərakəndə müştəri kreditləri				
İpoteka kreditləri	191,447	66%	187,231	65%
Sahibkar kreditləri	37,305	13%	32,517	11%
İstehlak kreditləri	31,780	11%	24,719	9%
Kredit kartları	477	0%	646	0%
Cəmi pərakəndə müştəri kreditləri	261,009		245,113	
Müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	290,255		290,039	
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(18,530)		(18,060)	
Müştərilərə verilmiş xalis kreditlər	271,725		271,979	

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2024-cü il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditlərə daxil olan hesablanmış faiz gəlirləri 4,360 min AZN (31 dekabr 2023-cü il: 4,162 min AZN) təşkil etmişdir.

Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat

Aşağıdakı cədvəldə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyatın dövrün əvvəlinə və sonuna olan qalıqları üzləşdirilmişdir:

	2024-cü il				2023-cü il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər *								
1 yanvar tarixinə qalıq	5,120	384	12,556	18,060	3,622	161	13,361	17,144
1-ci Mərhələyə keçid	1	(1)	-	-	83	(1)	(82)	-
2-ci Mərhələyə keçid	(240)	252	(12)	-	(112)	147	(35)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(4,228)	(290)	4,518	-	(1,573)	(338)	1,911	-
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	732	(89)	(2,484)	(1,841)	488	188	(4,100)	(3,424)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	1,393	434	1,160	2,987	2,612	227	849	3,688
Silinmələr	-	-	(1,172)	(1,172)	-	-	(159)	(159)
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	496	496	-	-	811	811
31 dekabr tarixinə qalıq	2,778	690	15,062	18,530	5,120	384	12,556	18,060

	2024-cü il				2023-cü il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – korporativ kreditlər*								
1 yanvar tarixinə qalıq	4,298	-	7,757	12,055	3,247	22	7,555	10,824
1-ci Mərhələyə keçid	-	-	-	-	48	-	(48)	-
2-ci Mərhələyə keçid	-	-	-	-	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(1,455)	-	1,455	-	(531)	(61)	592	-
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(2,212)	-	(1,025)	(3,092)	(429)	39	(611)	(1,001)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	663	81	244	988	1,963	-	-	1,963
Silinmələr	-	-	(1,135)	(1,135)	-	-	-	-
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	124	124	-	-	269	269
31 dekabr tarixinə qalıq	1,439	81	7,420	8,940	4,298	-	7,757	12,055

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	2024-cü il				2023-cü il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri*								
1 yanvar tarixinə qalıq	283	63	2,296	2,642	1	-	3,754	3,755
1-ci Mərhələyə keçid	-	-	-	-	5	(1)	(4)	-
2-ci Mərhələyə keçid	(137)	149	(12)	-	(21)	42	(21)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(1,372)	(48)	1,420	-	(410)	-	410	-
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	1,610	(11)	(357)	1,242	541	10	(2,138)	(1,587)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	216	57	206	479	167	12	54	233
Silinmələr	-	-	(37)	(37)	-	-	-	-
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	236	236	-	-	241	241
31 dekabr tarixinə qalıq	600	210	3,752	4,562	283	63	2,296	2,642

	2024-cü il				2023-cü il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – sahibkar kreditləri*								
1 yanvar tarixinə qalıq	369	235	1,647	2,251	204	81	1,524	1,809
1-ci Mərhələyə keçid	1	(1)	-	-	29	-	(29)	-
2-ci Mərhələyə keçid	(74)	74	-	-	(51)	63	(12)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(888)	(37)	925	-	(254)	(209)	463	-
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	739	(197)	(1,222)	(680)	50	129	(991)	(812)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	500	296	707	1,503	391	171	652	1,214
Silinmələr	-	-	-	-	-	-	(159)	(159)
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	104	104	-	-	199	199
31 dekabr tarixinə qalıq	647	370	2,161	3,178	369	235	1,647	2,251

	2024-cü il				2023-cü il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri*								
1 yanvar tarixinə qalıq	170	86	845	1,101	169	58	528	755
1-ci Mərhələyə keçid	-	-	-	-	1	-	(1)	-
2-ci Mərhələyə keçid	(29)	29	-	-	(40)	42	(2)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(510)	(205)	715	-	(367)	(68)	435	-
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	447	119	121	687	316	10	(358)	(32)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	14	-	3	17	91	44	143	278
Silinmələr	-	-	-	-	-	-	-	-
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	32	32	-	-	100	100
31 dekabr tarixinə qalıq	92	29	1,716	1,837	170	86	845	1,101

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	2024-cü il				2023-cü il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – avtomobil kreditləri*								
1 yanvar tarixinə qalıq	-	-	-	-	1	-	-	1
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	-	-	-	-	(1)	-	-	(1)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	-	-	-
Silinmələr	-	-	-	-	-	-	-	-
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	-	-	-	-	-	-
31 dekabr tarixinə qalıq	-	-	-	-	-	-	-	-

	2024-cü il				2023-cü il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – kredit kartları*								
1 yanvar tarixinə qalıq	-	-	11	11	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(3)	-	3	-	(11)	-	11	-
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	3	-	(1)	2	11	-	(2)	9
Silinmələr	-	-	-	-	-	-	-	-
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	-	-	-	-	2	2
31 dekabr tarixinə qalıq	-	-	13	13	-	-	11	11

*Bu cədvəllərdəki zərər ehtiyatına kredit öhdəlikləri üzrə EOKZ də daxil edilmişdir, belə ki, Bank kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərini maliyyə alətinin ehtimal olunan kredit zərərlərindən ayrı müəyyən etmir.

Dövr ərzində maliyyə alətlərinin ümumi balans dəyərində zərər ehtiyatında dəyişikliklərə səbəb olan əhəmiyyətli dəyişikliklər aşağıdakılar olmuşdur:

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2024-cü il və 2023-cü il tarixlərinə amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlərin kredit keyfiyyəti haqqında məlumat təqdim olunmuşdur. Əksi qeyd edilmədiyi təqdirdə, cədvəldə təqdim olunan məbləğlər ümumi balans dəyərini göstərir. 1-ci, 2-ci və 3-cü Mərhələnin izahı 3 sayılı Qeyddə verilmişdir.

	31 dekabr 2024-cü il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – Korporativ müştərilər				
Vaxtı keçməmiş	16,102	-	286	16,388
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	2,026	-	202	2,228
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	228	-	228
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	64	567	631
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	324	324
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	9,447	9,447
Cəmi	18,128	292	10,826	29,246
Çıxılın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(1,439)	(81)	(7,420)	(8,940)
Balans dəyəri	16,689	211	3,406	20,306

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	31 dekabr 2023-cü il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – Korporativ müştərilər</i>				
Vaxtı keçməmiş	20,974	-	253	21,227
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	13,155	-	264	13,419
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	-	-	-
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	218	218
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	352	352
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	9,710	9,710
Cəmi	34,129	-	10,797	44,926
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(4,298)	-	(7,757)	(12,055)
Balans dəyəri	29,831	-	3,040	32,871

	31 dekabr 2024-cü il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – İpoteka kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	176,434	174	476	177,084
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	6,175	-	1,821	7,996
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	1,052	95	1,147
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	1,508	1,508
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	489	489
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	3,223	3,223
Cəmi	182,609	1,226	7,612	191,447
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(600)	(210)	(3,752)	(4,562)
Balans dəyəri	182,009	1,016	3,860	186,885

	31 dekabr 2023-cü il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – İpoteka kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	174,944	182	-	175,126
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	6,650	90	283	7,023
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	703	64	767
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	118	118
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	538	538
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	3,659	3,659
Cəmi	181,594	975	4,662	187,231
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(283)	(63)	(2,296)	(2,642)
Balans dəyəri	181,311	912	2,366	184,589

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	31 dekabr 2024-cü il			Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – Sahibkar kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	25,094	-	1,800	26,894
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	5,696	76	253	6,025
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	263	1,665	247	2,175
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	858	858
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	293	293
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	1,060	1,060
Cəmi	31,053	1,741	4,511	37,305
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(647)	(370)	(2,161)	(3,178)
Balans dəyəri	30,406	1,371	2,350	34,127

	31 dekabr 2023-cü il			Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – Sahibkar kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	22,692	-	176	22,868
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	5,757	184	343	6,284
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	863	-	863
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	617	617
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	318	318
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	1,567	1,567
Cəmi	28,449	1,047	3,021	32,517
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(369)	(235)	(1,647)	(2,251)
Balans dəyəri	28,080	812	1,374	30,266

	31 dekabr 2024-cü il			Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – İstehlak kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	28,474	-	63	28,537
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	1,312	7	90	1,409
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	132	26	158
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	4	137	141
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	451	451
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	1,084	1,084
Cəmi	29,786	143	1,851	31,780
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(92)	(29)	(1,716)	(1,837)
Balans dəyəri	29,694	114	135	29,943

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	31 dekabr 2023-cü il			Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	
<i>Amortizasiya edilmiş dövərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – İstehlak kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	21,438	-	20	21,458
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	1,674	-	-	1,674
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	251	1	252
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	226	226
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	647	647
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	462	462
Cəmi	23,112	251	1,356	24,719
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(170)	(86)	(845)	(1,101)
Balans dəyəri	22,942	165	511	23,618

	31 dekabr 2024-cü il			Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	
<i>Amortizasiya edilmiş dövərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – Kredit kartları</i>				
Vaxtı keçməmiş	373	-	-	373
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	77	-	3	80
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	14	-	14
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	-	-
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	-	-
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	10	10
Cəmi	450	14	13	477
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	-	-	(13)	(13)
Balans dəyəri	450	14	-	464

	31 dekabr 2023-cü il			Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	
<i>Amortizasiya edilmiş dövərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – Kredit kartları</i>				
Vaxtı keçməmiş	628	-	-	628
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	7	-	-	7
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	-	11	11
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	-	-
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	-	-
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	-	-
Cəmi	635	-	11	646
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	-	-	(11)	(11)
Balans dəyəri	635	-	-	635

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2024-cü il tarixinə müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər və mümkün zərərləri qarşılamaq üçün saxlanılan əlaqədar girov haqqında məlumat təqdim olunmuşdur:

	Ümumi balans dəyəri	Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	Balans dəyəri	Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri				Cəmi
				Pul vəsaitləri və depozitlər	Daşınmaz əmlak	Qiymətli metallar	Nəqliyyat vasitələri	
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər								
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	10,826	(7,420)	3,406	-	12,143	-	74	12,217
Pərakəndə müştərilərə verilmiş kreditləri								
İpoteka kreditləri	7,612	(3,752)	3,860	-	16,475	-	-	16,475
Sahibkar kreditləri	4,511	(2,161)	2,350	-	7,005	-	245	7,250
İstehlak kreditləri	1,851	(1,716)	135	-	-	28	-	28
Kredit kartları	13	(13)	-	-	-	-	-	-
Cəmi müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər	24,813	(15,062)	9,751	-	35,623	28	319	35,970

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər və mümkün zərərləri qarşılamaq üçün saxlanılan əlaqədar girov haqqında məlumat təqdim olunmuşdur:

	Ümumi balans dəyəri	Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	Balans dəyəri	Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri				Cəmi
				Pul vəsaitləri və depozitlər	Daşınmaz əmlak	Qiymətli metallar	Nəqliyyat vasitələri	
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər								
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	10,797	(7,757)	3,040	-	11,405	-	74	11,479
Pərakəndə müştəri kreditləri								
İpoteka kreditləri	4,662	(2,296)	2,366	-	8,961	-	-	8,961
Sahibkar kreditləri	3,021	(1,647)	1,374	-	4,846	-	-	4,846
İstehlak kreditləri	1,356	(845)	511	-	-	9	-	9
Kredit kartları	11	(11)	-	-	-	-	-	-
Cəmi müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər	19,847	(12,556)	7,291	-	25,212	9	74	25,295

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2024-cü il tarixinə dəyərsizləşmə çıxılmaqla müştərilərə verilmiş təminatlı kreditlər üzrə məlumat girov növlərinə görə təqdim edilmişdir:

	Ümumi balans dəyəri	Zərər ehtiyatı	Balans dəyəri	Pul vəsaitləri və depozitləri	Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri			Cəmi
					Daşınmaz əmlak	Qiymətli metallar	Nəqliyyat vasitələri	
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər								
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	29,246	(8,940)	20,306	1,500	33,907	-	678	36,085
Pərakəndə müştərilərə verilmiş kreditlər								
İpoteka kreditləri	191,447	(4,562)	186,885	-	289,239	-	-	289,239
Sahibkar kreditləri	37,305	(3,178)	34,127	11	41,171	69	6,255	47,506
İstehlak kreditləri	31,780	(1,837)	29,943	2,162	50	52,175	93	54,480
Kredit kartları	477	(13)	464	1,268	-	-	-	1,268
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	290,255	(18,530)	271,725	4,941	364,367	52,244	7,026	428,578

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə dəyərsizləşmə çıxılmaqla müştərilərə verilmiş təminatlı kreditlər üzrə məlumat girov növlərinə görə təqdim edilmişdir:

	Ümumi balans dəyəri	Zərər ehtiyatı	Balans dəyəri	Pul vəsaitləri və depozitləri	Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri			Cəmi
					Daşınmaz əmlak	Qiymətli metallar	Nəqliyyat vasitələri	
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər								
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	44,926	(12,055)	32,871	1,885	79,215	-	1,071	82,171
Pərakəndə müştərilərə verilmiş kreditlər								
İpoteka kreditləri	187,231	(2,642)	184,589	-	281,344	-	-	281,344
Sahibkar kreditləri	32,517	(2,251)	30,266	21	43,618	76	2,217	45,932
İstehlak kreditləri	24,719	(1,101)	23,618	2,287	1,109	20,329	115	23,840
Kredit kartları	646	(11)	635	1,155	-	-	-	1,155
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	290,039	(18,060)	271,979	5,348	405,286	20,405	3,403	434,442

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Bank nağd pulla təmin edildiyi üçün zərər ehtiyatı tanınmayan 1,860 min AZN (31 dekabr 2023-cü il: 2,760 min AZN) məbləğində kreditlərə (korporativ, istehlak, ipoteka, kredit kartları) sahib olmuşdur. Hesabat dövründə Bankın girov siyasətində heç bir dəyişiklik baş verməmişdir.

Müsadirə edilmiş girovlar

31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il ərzində Bank müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə girovları əldə etməklə 1,660 min AZN (31 dekabr 2023-cü il: 704 min AZN) məbləğində xalis balans dəyərinə malik müəyyən aktivləri balans almış və onları satış üçün saxlanılan aktivlər kimi tanımışdır. Bankın siyasəti bu aktivləri mümkün qədər tez satmaqdan ibarətdir. Müsadirə edilmiş girovlar daşınmaz əmlak və digər aktivlərdən ibarətdir. 17 sayılı Qeydə baxın.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Əhəmiyyətli kredit riskləri

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Bankın ümumi kredit qalığı 1,000 min AZN-dən artıq olan 7 borcalanı və ya əlaqəli borcalanlar qrupu (31 dekabr 2023-cü il: 9 borcalan) olmuşdur. Bu qalıqların 31 dekabr 2024-cü il tarixinə ümumi dəyəri 18,926 min AZN və ya müştərilərə verilmiş cəmi kreditlərin 7%-ni (31 dekabr 2023-cü il: 30,460 min AZN və ya 11%) təşkil etmişdir.

15 İNVESTİSIYA MÜLKİYYƏTİ

İnvestisiya mülkiyyəti iki əmlakdan ibarətdir. Bunlardan biri Bankın baş ofisində binanın 2,046 m²-lik sahəsini əhatə edən 4 mərtəbədən ibarətdir. Bank, yuxarıda göstərilən əmlakı icarə gəlirlərini toplamaq məqsədi ilə icarə müqavilələri üzrə icarə vermək üçün investisiya mülkiyyətinə köçürmüşdür. Digəri, əsas aktivin istifadəsi ilə bağlı idarəetmə qərarının dəyişdirilməsi nəticəsində müsadirə edilmiş aktivlərdən verilən kapitalın dəyərinin artırılması üçün saxlanılan torpaq sahəsidir.

Aşağıdakı cədvəl, investisiya mülkiyyətinin dövrün əvvəlində və sonundakı balans dəyərləri arasındakı uyğunlaşdırmanı özündə əks etdirir:

	Bina	Torpaq sahəsi	Cəmi
Dəyər			
1 yanvar 2024-cü il tarixinə qalıq	14,081	4,322	18,403
31 dekabr 2024-cü il tarixinə qalıq	14,081	4,322	18,403
Yığılmış amortizasiya			
1 yanvar 2024-cü il tarixinə qalıq	(3,283)	-	(3,283)
İl üzrə amortizasiya xərci	(175)	-	(175)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə qalıq	(3,458)	-	(3,458)
Balans dəyəri			
31 dekabr 2024-cü il tarixinə	10,623	4,322	14,945
Dəyər			
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	14,081	-	14,081
Müsadirə edilmiş aktivlərdən köçürmə	-	4,322	4,322
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	14,081	4,322	18,403
Yığılmış amortizasiya			
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	(1,469)	-	(1,469)
İl üzrə dəyərsizləşmə xərci	(1,641)	-	(1,641)
İl üzrə amortizasiya xərci	(173)	-	(173)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	(3,283)	-	(3,283)
Balans dəyəri			
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	10,798	4,322	15,120

31 dekabr 2024-cü il və 2023-cü il tarixlərinə investisiya mülkiyyəti maya dəyəri ilə uçota alınmışdır.

İnvestisiya mülkiyyətindən yaranan icarə gəliri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
İcarə gəliri	118	127

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

16 ƏMLAK, AVADANLIQ VƏ QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

	Binalar və torpaq	Kompüter və rabitə avadanlıqları	Mebel və qurğular	Nəqliyyat vasitələri	Cəmi əmlak və avadanlıqlar	Pro
Dəyər						
1 yanvar 2024-cü il tarixinə qalıq	50,779	1,859	3,824	494	56,956	
Əlavələr	45	826	30	79	980	
Silinmələr	-	(3)	-	(3)	(6)	
31 dekabr 2024-cü il tarixinə qalıq	50,824	2,682	3,854	570	57,930	
Yığılmış köhnəlmə, amortizasiya və dəyərsizləşmə						
1 yanvar 2024-cü il tarixinə qalıq	(10,235)	(1,750)	(3,650)	(425)	(16,060)	
İl üzrə köhnəlmə və amortizasiya xərci	(416)	(86)	(116)	(34)	(652)	
İl üzrə dəyərsizləşmə xərci	(3,721)	-	-	-	(3,721)	
Silinmələr	-	3	-	3	6	
31 dekabr 2024-cü il tarixinə qalıq	(14,372)	(1,833)	(3,766)	(456)	(20,427)	
Balans dəyəri						
31 dekabr 2024-cü il tarixinə	36,452	849	88	114	37,503	
Dəyər						
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	50,779	1,882	3,892	494	57,047	
Əlavələr	-	20	4	-	24	
Silinmələr	-	(43)	(72)	-	(115)	
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	50,779	1,859	3,824	494	56,956	
Yığılmış köhnəlmə, amortizasiya və dəyərsizləşmə						
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	(4,032)	(1,482)	(3,421)	(387)	(9,322)	
İl üzrə köhnəlmə və amortizasiya xərci	(394)	(306)	(296)	(38)	(1,034)	
İl üzrə dəyərsizləşmə xərci	(5,809)	-	-	-	(5,809)	
Silinmələr	-	38	67	-	105	
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	(10,235)	(1,750)	(3,650)	(425)	(16,060)	
Balans dəyəri						
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	40,544	109	174	69	40,896	

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2024-cü il və 2023-cü il tarixlərinə müvafiq olaraq 5,325 min AZN və 3,785 min AZN məbləğində tam amortizasiya olunmuş aktivlər əmlak və avadanlıqlara daxil edilmişdir. Banka məxsus olan binalar və torpaq ilkin dəyərdə tanınır. 31 dekabr 2024-cü il və 2023-cü il tarixlərinə borc alınmış vəsaitlər üzrə əmlak və avadanlıqlar girov qoyulmamışdır.

17 DİGƏR AKTİVLƏR

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Ödəniş sistemlərindən alınacaq vəsaitlər	776	1,038
Kredit və debet kartları üzrə alınacaq vəsaitlər	427	313
Digər alınacaq vəsaitlər	22	293
Cəmi digər maliyyə aktivləri	1,225	1,644
Müsadirə edilmiş girovlar	871	672
Qabaqcadan ödənilmiş xərclər	122	171
Təxirə salınmış xərclər	57	40
Qeyri-maddi aktivlər üzrə avans ödənişləri	29	-
Əmlak və avadanlıqlar üzrə avans ödənişləri	6	19
Digər	10	15
Cəmi digər qeyri-maliyyə aktivləri	1,095	917
Cəmi digər aktivlər	2,320	2,561

Müsadirə edilmiş girovlar aşağıdakı aktivlərdən ibarətdir:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Daşınmaz əmlak	1,064	862
Satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdə məcmu dəyişiklik	(193)	(190)
İlin sonunda qalıq	871	672

Satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdə məcmu dəyişiklikdə hərəkətlərin təhlili:

	2024-cü il	2023-cü il
İlin əvvəlində qalıq	190	552
Müsadirə edilmiş girovların ədalətli dəyərindəki dəyişiklik	64	130
Satış nəticəsində silinmiş	(61)	(492)
İlin sonunda qalıq	193	190

31 dekabr 2024-cü və 2023-cü il tarixlərinə Bankın vaxtı keçmiş digər maliyyə aktivləri olmamışdır. Bütün digər maliyyə aktivləri 1-ci Mərhələyə aiddir və 31 dekabr 2024-cü il və 2023-cü il tarixlərinə onların ehtimal olunan kredit zərərləri əhəmiyyətli deyildir. Qalan digər maliyyə aktivləri reytingsizdir.

31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il ərzində Bank 1,660 min AZN (31 dekabr 2023-cü il: 704 min AZN) xalis balans dəyəri olan müştərilərə verilmiş kreditlər üçün girov götürərək müəyyən aktivlər əldə etmiş və onları müsadirə edilmiş girovlar kimi tanımışdır.

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

18 CARİ HESABLAR VƏ MÜŞTƏRİ DEPOZİTLƏRİ

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Cari hesablar və tələb olunan depozitlər		
- Pərakəndə	5,587	4,635
- Korporativ	6,889	5,162
Müddətli depozitlər		
- Pərakəndə	134,086	144,331
- Korporativ	82	42
Cəmi cari hesablar və müştəri depozitləri	146,644	154,170

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Bankın cəmi qalığı kapitalın 10%-dən çox olan müştərisi olmamışdır (31 dekabr 2023-cü il tarixinə: müştərisi olmamışdır).

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Bank, Bank tərəfindən verilmiş kreditlər və balansdankənar kredit alətləri üzrə təminat məqsədilə 4,940 min AZN (31 dekabr 2023-cü il 5,348 min AZN) məbləğində müştəri depoziti qalığını saxlamışdır.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə, cari hesablara və müştərilərin depozitlərinə daxil olan hesablanmış faiz xərcləri 1,529 min AZN (31 dekabr 2023-cü il: 1,640 min AZN) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Azərbaycan Əmanətlərin Sığortalanması Fondu tərəfindən təmin edilmiş əmanətlər 135,858 min AZN (31 dekabr 2023-cü il: 143,786 min AZN) məbləğində cari hesablara və müştəri depozitlərinə daxil edilmişdir.

19 BÖRC ALINMIŞ VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Borc alınmış vəsaitlər		
Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu	160,909	152,987
Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fondu	957	3,540
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi	2,067	3,896
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı	-	618
Cəmi borc alınmış vəsaitlər	163,933	161,041

Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu

31 dekabr 2024-cü il tarixinə digər borc alınmış vəsaitlərin 160,909 min AZN (31 dekabr 2023-cü il: 152,987 min AZN) məbləği fərdi müştərilərə uzunmüddətli ipoteka kreditlərinin verilməsi məqsədi ilə Azərbaycan İpoteka Fondundan götürülmüş borc alınmış vəsaitləri təşkil edir. Bu proqram çərçivəsində vəsaitlər Banka illik 1-4% faiz dərəcəsi ilə verilir və Bank öz növbəsində bu vəsaitləri illik 8% faiz dərəcəsi ilə çox olmamaq şərti ilə müəyyən tələblərə cavab verən borcalanlara təqdim edir. Bu borc alınmış vəsaitlərin ödəmə müddəti 2025-ci ilin yanvar ayından 2054-cü ilin fevral ayına qədərdir.

BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fondu

31 dekabr 2024-cü il tarixinə digər borc alınmış vəsaitlərinin 957 min AZN (31 dekabr 2023-cü il: 3,540 min AZN) məbləği sahibkarlığın inkişafı üçün dəstək mexanizmini təkmilləşdirmək, qeyri-neft sektorunda yenilikçi texnologiyalara əsaslanan yeni istehsalat və emal müəssisələrini yaratmaq, ixracat əməliyyatlarının maliyyələşməsini təmin etmək, daşınmaz əmlak sektoruna investisiyaları artırmaq və özəl sektorda fəaliyyət göstərən biznes vahidlərinin maliyyə ehtiyatlarına girişini artırmaq məqsədilə yaradılmış Sahibkarlığın İnkişafı Fondundan götürülmüş borc alınmış vəsaitləri təşkil etmişdir. Sahibkarlığın İnkişafı Fondundan götürülən bütün borc alınmış vəsaitlərin illik faiz dərəcəsi 1%-dir və Bank öz növbəsində bu vəsaitləri illik 6% faiz dərəcəsindən çox olmamaq şərtilə müəyyən tələblərə cavab verən borcalanlara təqdim edir. Bu borc alınmış vəsaitlərinin ödəmə müddəti 2025-ci ilin mart ayından və 2026-cı ilin aprel ayına qədərdir.

Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi

31 dekabr 2024-cü il tarixinə digər borc alınmış vəsaitlərin 2,067 min AZN (31 dekabr 2023-cü il: 3,896 min AZN) kənd təsərrüfatı sənayesinin inkişafı üçün təsis edilmiş Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyindən alınmış borc alınmış vəsaitlərə aiddir. Bu proqram çərçivəsində Banka illik faiz dərəcəsi 2.9% olan vəsaitlər təqdim edilir, Bank da öz növbəsində bu vəsaitləri illik faiz dərəcəsi 8%-dən çox olmamaq şərtilə müəyyən tələblərə cavab verən borcalanlara təqdim edir. Bu borc öhdəliklərinin müddəti 2025-ci ilin yanvar ayından 2026-cı ilin dekabr ayına qədərdir.

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan, Azərbaycan İpoteka və Kredit Zəmanət Fondundan və Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyindən alınan digər borc alınmış vəsaitlərin diskont dərəcəsini hesablayarkən Bank bu öhdəlikləri digər kommertiya kreditləri bazarından ayrı nəzərdən keçirir, belə ki, bu kreditlər Azərbaycandakı bütün banklara eyni şərtlər, məqsədlər, müddətlərlə verilmiş və eyni risk dərəcəsinə malikdir.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı

31 dekabr 2024-cü il tarixinə digər borc alınmış vəsaitlərin 618 min AZN məbləği Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 28 fevral 2019-cu il tarixində imzaladığı “Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlı kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Fərmanına əsasən, 2019-cu ildə ARMB-dən illik 0.1% dərəcə ilə 5 il müddətinə alınmış borc alınmış vəsaitlərə aiddir. Bu aşağı faizli kreditlər ARMB tərəfindən problemlı kreditlərin restrukturizasiyası məqsədilə təmin edilmiş və ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərdə qiymətləndirilmişdir.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə digər borc alınmış vəsaitlərə daxil edilmiş hesablanmış faiz xərcləri 1,319 min AZN təşkil etmişdir (31 dekabr 2023-cü il: 1,1261 min AZN).

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Öhdəliklərin hərəkətinin maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitləri ilə uzlaşdırılması

	Borc alınmış vəsaitlər	
	2024-cü il	2023-cü il
1 yanvar tarixində qalıq	161,041	157,401
Pul vəsaitlərinin hərəkətinin maliyyələşdirilməsi üzrə dəyişikliklər		
Borc alınmış vəsaitlərin əldə edilməsi	26,317	16,149
Borc alınmış vəsaitlərin ödənilməsi	(23,483)	(12,647)
İcarə öhdəliklərinin ödənilməsi	-	-
Pul vəsaitlərinin hərəkətinin maliyyələşdirilməsi üzrə cəmi dəyişikliklər	2,834	3,502
Digər dəyişikliklər		
Faiz xərci	4,312	4,449
Ödənilmiş faiz	(4,254)	(4,311)
Yeni icarələr	-	-
Modifikasiya	-	-
Tanınmanın dayandırılması	-	-
Cəmi öhdəliklərlə əlaqəli digər dəyişikliklər	58	138
31 dekabr tarixinə qalıq	163,933	161,041

20 BURAXILMIŞ SUBORDİNASIYA OLUNMUŞ BÖRC QİYMƏTLİ KAĞIZLARI

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Buraxılmış subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızları	-	5,004
Cəmi buraxılmış subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızları	-	5,004

2 aprel 2024-cü il tarixində mövcud olan bütün subordinasiya olunmuş borclar tam şəkildə nizamnamə kapitalına çevrilmişdir.

30 iyun 2022-ci il tarixində Bank 5,000 min AZN məbləğində subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızları buraxmışdır. Subordinasiya olunmuş borcların illik faiz dərəcəsi 9%, son ödəmə müddəti isə 27 iyun 2028-ci il olmuşdur.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə buraxılmış subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızlarına daxil olan hesablanmış faiz xərcləri 0 AZN (31 dekabr 2023-cü il: 4 min AZN) təşkil etmişdir.

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklərlə buraxılmış subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızlarının ilin əvvəlinə və ilin sonuna olan məbləğlərinin üzləşdirilməsi aşağıda göstərilmişdir:

	2024-cü il	2023-cü il
1 yanvar tarixinə qalıq	5,004	4,594
Pul vəsaitlərinin hərəkətinin maliyyələşdirilməsi üzrə dəyişikliklər		
Buraxılmış subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızları üzrə daxilolmalar	-	410
Pul vəsaitlərinin hərəkətinin maliyyələşdirilməsi üzrə cəmi dəyişikliklər	-	410
Digər dəyişikliklər		
Buraxılmış subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızları üzrə faiz xərci	91	450
Buraxılmış subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızları üzrə ödənilmiş faiz	(95)	(450)
Nizamnamə kapitalına köçürmələr	(5000)	-
31 dekabr tarixinə qalıq	-	5,004

21 DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Digər əməliyyatlar üzrə hesablaşmalar	472	634
Plastik kart əməliyyatları üzrə hesablaşmalar	73	14
Zəmanət məktubları üzrə ehtiyatlar	-	220
Digər	32	33
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	577	901
İşçilərin müavinətləri üzrə hesablaşmalar	394	384
Ödəniləcək vergilər	177	421
Cəmi digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri	571	805
Cəmi digər öhdəliklər	1,148	1,706

22 NİZAMNAMƏ KAPİTALI

Təsdiq olunmuş, emissiya edilmiş və dövriyyədə olan nizamnamə kapitalı 71,450 (31 dekabr 2023-cü il: 66,450) adi səhmdən ibarətdir. Hər bir səhmin nominal dəyəri 1,000 AZN təşkil edir.

2 aprel 2024-cü il tarixində Bank 5,000 min AZN məbləğində subordinasiya olunmuş borcları konvertasiya etmək yolu ilə nizamnamə kapitalını artırmışdır.

Adi səhmdarların vaxtaşırı elan edilən dividendləri almaq və Bankın illik və ümumi yığıncaqlarında hər bir səhmə görə bir səs vermək hüququ vardır.

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

23 SƏHM ÜZRƏ ZƏRƏR

Səhm üzrə əsas və azaldılmış zərər

31 dekabr 2024-cü il tarixinə səhm üzrə əsas zərər hesablanarkən aşağıdakı şəkildə hesablanmış adi səhmdarlara aid edilən 208 min AZN məbləğində zərər (31 dekabr 2023-cü il: 6,113 min AZN) və 71,450 (31 dekabr 2023-cü il: 66,450) ödənilməli əsas səhmlərin orta çəkili sayı əsas götürülmüşdür.

	31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə
Adi səhmdarlara aid edilən xalis zərər	(208)	(6,113)
31 dekabr tarixində başa çatmış il üzrə adi səhmlərin orta çəkili sayı (səhm ilə)	70,200	66,450
Səhm üzrə əsas və azaldılmış zərər (AZN)	(2.96)	(91.99)

24 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ, KORPORATİV İDARƏETMƏ VƏ DAXİLİ NƏZARƏT

Risqlərin idarə edilməsi bank işinin əsasını təşkil edir və Bank əməliyyatlarının əsas elementidir. Bankın üzləşdiyi əsas risklər bazar riski, kredit riski və likvidlik riski ilə bağlıdır.

Korporativ idarəçilik sistemi

Bank Azərbaycan Respublikasının qanunları əsasında açıq səhmdar cəmiyyəti kimi təsis olunmuşdur. Bankın ali idarəedici orqanı illik və ya fəvqəladə iclasları çağırılan Səhmdarların ümumi yığıncağıdır. Səhmdarların ümumi yığıncağı Bankın əməliyyatları barədə strateji qərarlar verir.

Səhmdarların ümumi yığıncağı Müşahidə Şurasını seçir. Müşahidə Şurası Bankın əməliyyatlarına ümumi rəhbərlik səlahiyyətlərinə malikdir.

Azərbaycan qanunvericiliyi və Bankın nizamnaməsi müstəsna olaraq, Səhmdarların ümumi yığıncağı və Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq olunan qərarlar siyahısını müəyyən edir.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Müşahidə Şurasına aşağıdakı şəxslər daxildir:

- Rza Sadiq – Müşahidə Şurasının sədri;
- Rövşən Fərhad-zadə – Müşahidə Şurasının üzvü;
- Ramin Hüseynov – Müşahidə Şurasının üzvü.

Bankın ümumi fəaliyyətləri Bankın kollektiv icraedici orqanı tərəfindən idarə olunur. İdarə Heyətini seçir. Bankın icraedici orqanı Səhmdarların ümumi yığıncağının və Səhmdarların ümumi yığıncağı Bankın Müşahidə Şurasının verdiyi qərarların icrasına görə məsuliyyət daşıyır. Bankın icraedici orqanı Bankın Müşahidə Şurasına və Səhmdarların ümumi yığıncağına hesabat verir.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə İdarə Heyətinə aşağıdakı şəxslər daxildir:

- Eldəniz Hüseynov – İdarə Heyətinin sədrinin s.i.e.ş/İdarə Heyətinin sədr müavini;
- Zaur Yusifov – İdarə Heyətinin sədr müavini.
- Nihad Abbasov – İdarə Heyətinin sədr müavini.

BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Daxili nəzarət siyasətləri və prosedurları

Müşahidə Şurası və İdarə Heyəti Bankda əməliyyatların həcminə və xarakterinə uyğun olan daxili nəzarət sistemlərinin işlənilib hazırlanması, icrası və saxlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Daxili nəzarət sistemlərinin məqsədi aşağıdakıları təmin etməkdir:

- Risklərin düzgün və hərtərəfli qiymətləndirilməsi və idarə olunması;
- Düzgün biznes, mühasibatlıq və maliyyə hesabatı funksiyaları, o cümlədən əməliyyatların düzgün təsdiqi, emalı və qeydə alınması;
- Mühasibatlıq qeydlərinin, rəhbərlik məlumatının, normativ hesabatların tamlığı, dəqiqliyi və vaxtında hazırlanması;
- IT sistemlərinin etibarlılığı, məlumatlar və sistemlərin bütövlüyü və mühafizəsi;
- Saxtakar və ya qeyri-qanuni hərəkətlərin, o cümlədən aktivlərin mənimsənilməsinin aradan qaldırılması;
- Qanun və qaydaların tələblərinə uyğunluq.

Rəhbərlik risklərin aşkarlanması və qiymətləndirilməsi, nəzarət sistemlərinin yaradılması və onların səmərəliliyinin yoxlanılmasına görə məsuliyyət daşıyır. Rəhbərlik Bankın daxili nəzarət sistemlərinin səmərəliliyinə nəzarət edir və mütəmadi olaraq əlavə nəzarət sistemləri tətbiq edir, yaxud zəruri hesab olunduqda, mövcud nəzarət sistemlərinə düzəlişlər edir.

Bank, səmərəli əməliyyatları və müvafiq hüquqi və normativ tələblərlə uyğunluğu, o cümlədən aşağıdakıları təmin etmək məqsədilə standartlar, siyasətlər və prosedurlar sistemi işləyib hazırlamışdır:

- vəzifələrin düzgün bölünməsi, o cümlədən əməliyyatların müstəqil təsdiqi tələbləri;
- əməliyyatların qeydə alınması, üzləşdirilməsi və onlara nəzarət tələbləri;
- normativ və digər hüquqi tələblərə uyğunluq;
- nəzarət sistemləri və prosedurların sənədləşdirilməsi;
- qarşıya çıxan əməliyyat risklərinin mütəmadi qiymətləndirilməsi, müəyyən edilmiş riskləri aradan qaldırmaq üçün nəzarət sistemləri və prosedurlarının adekvatlıq tələbləri;
- əməliyyat zərərləri üzrə hesabat tələbləri və təklif olunan bərpa planı;
- şərtlik planlarının işlənilib hazırlanması;
- təlim və peşəkar inkişaf;
- etika və biznes standartları; və
- risklərin azaldılması, o cümlədən səmərəli olduqda, sığorta.

Ölçüsündən və mürəkkəbliyindən asılı olaraq, əməliyyatların təsdiqi üçün tələblər iyerarxiyası mövcuddur. Əməliyyatların böyük bir hissəsi avtomatlaşdırılmışdır və Bank avtomatlaşdırılmış nəzarət sistemindən istifadə edir.

Daxili audit xidmətinin əsas funksiyalarına daxildir:

- bütövlükdə daxili nəzarət sisteminin auditü və səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi, əsas rəhbərlik strukturlarının qərarlarının icrası;
- bank risklərinin və kredit təşkilatında daxili sənədlərlə tənzimlənən risklərin idarə edilməsi prosedurlarının qiymətləndirilmə metodologiyasının səmərəliliyinin auditü (bank əməliyyatları və tranzaksiyaları və bank risklərinin idarə olunması üçün metodlar, proqramlar, qaydalar və prosedurlar);
- avtomatlaşdırılmış informasiya sistemləri üzərindən daxili nəzarət sisteminin etibarlılığının auditü;

BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- mühasibatlıq və hesabat funksiyasının ədalətliyi, tamlığı və vaxtında icrasının, maliyyə məlumatının toplanması və təqdim olunmasının etibarlılığının (o cümlədən, etibarlılığı, tamlığı və obyektivliyi) auditi və sınaqdan keçirilməsi;
- kredit təşkilatının əmlakının təhlükəsiz saxlanmasına tətbiq oluna bilən üsulların auditi;
- iqtisadi əsaslılığın, əməliyyatların və digər sövdələşmələrin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi;
- daxili nəzarət prosesləri və prosedurlarının auditi;
- daxili nəzarət xidməti və risklərin idarə olunması xidmətinin auditi.

Bankın standartlarına uyğunluq Daxili Audit tərəfindən həyata keçirilən mütəmadi yoxlamalar proqramı ilə dəstəklənir. Daxili Audit funksiyası rəhbərlikdən ayrılır və birbaşa Audit Komitəsinə və Müşahidə Şurasına hesabat verir. Daxili Audit yoxlamalarının nəticələri müvafiq biznes prosesi menecerləri ilə müzakirə olunur, yekunlar isə Audit Komitəsinə və Müşahidə Şurasına və Bankın yüksək səviyyəli rəhbərliyinə təqdim olunur.

Bankın daxili nəzarət sistemi aşağıdakı şəxslərdən ibarətdir:

- Müşahidə Şurası və onun komitələri;
- Baş icraedici direktor və İdarə Heyəti;
- Baş mühasib;
- Risklərin idarə edilməsi funksiyası;
- Təhlükəsizlik funksiyası, o cümlədən IT təhlükəsizlik;
- İnsan resursları funksiyası;
- Daxili audit xidməti;
- Müəyyən edilmiş standartlar, siyasətlər və prosedurlara uyğunluq üzrə məsul olan digər əməkdaşlar, bölmə və funksiyalar, o cümlədən:
 - ✓ Filialların və biznes bölmələrinin rəhbərləri;
 - ✓ Biznes proseslər üzrə menecerlər;
 - ✓ Çirкли pulların yuyulmasına qarşı tələblərə uyğunluq üzrə məsul bölmə;
 - ✓ Hüquqşünas – hüquqi və normativ tələblərə uyğunluq üzrə məsul olan əməkdaş;
 - ✓ Nəzarət öhdəliklərinə malik digər əməkdaşlar.

Rəhbərlik hesab edir ki, Bankın risklərin idarə edilməsi və daxili nəzarət sistemləri, o cümlədən daxili audit funksiyası ilə bağlı ARMB-nin müvafiq tələblərinə uyğundur və risklərin idarə edilməsi və daxili nəzarət sistemləri əməliyyatların həcmi, xarakteri və mürəkkəbliyinə müvafiqdir.

Risklərin idarə edilməsi siyasəti və prosedurları

Risklərin idarə edilməsi siyasətləri Bankın qarşılaşdığı riskləri müəyyənləşdirmək, təhlil və idarə etmək, müvafiq risk məhdudiyətləri və nəzarətini təşkil etmək, davamlı olaraq riskin səviyyəsinə nəzarət etmək və məhdudiyətlərə əməl etmək məqsədi daşıyır. Risklərin idarə edilməsi siyasətləri və prosedurları bazar şərtlərində, təklif edilən məhsul və xidmətlərdə, inkişaf etməkdə olan ən yaxşı təcrübədə baş verən dəyişiklikləri əks etdirmək üçün mütəmadi olaraq nəzərdən keçirilir.

Müşahidə Şurası risklərin idarə edilməsi çərçivəsində nəzarətə, əsas risklərin idarə edilməsinə nəzarətə, risklərin idarə edilməsi siyasətlərinə, o cümlədən, böyük xərclərin əhəmiyyətli dərəcədə təsdiqinə görə məsuliyyət daşıyır.

İdarə Heyəti risklərin azaldılması üzrə tədbirlərin monitorinqi və həyata keçirilməsinə, Bankın yaradılmış risk parametrləri daxilində əməliyyatların keçirilməsində əminliyin təmin edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Risqlərin idarə edilməsi departamentinin sədri bütövlükdə risqlərin idarə edilməsi və funksiyalara əməl olunması, maliyyə və qeyri-maliyyə risqlərinin müəyyənləşdirilməsi, ölçülməsi, idarə edilməsi və hesabatın verilməsi üçün ümumi prinsip və metodların həyata keçirilməsinə əmin olmağa görə məsuliyyət daşıyır. O, İdarə Heyətinin məsul üzvünə hesabat verir.

Həm portfel, həm əməliyyat səviyyəsindəki kredit, bazar və likvidlik risqlərinin idarə edilməsi və nəzarəti Kredit Komitələri və Aktivlərin və Öhdəliklərin İdarə Olunması Komitəsi (AÖİK) vasitəsilə təmin olunur. Qərarların qəbul edilməsi prosesinin səmərəliliyini və operativliyini təmin etmək məqsədi ilə Bank riskin növü və həcmindən asılı olaraq bir sıra kredit komitələri təşkil etmişdir.

Həm xarici, həm daxili risk amilləri təşkilatın bütün səviyyələrində və sahələrində müəyyən edilib idarə olunur və tənzimlənir. Risk amillərinin tam spektrinin və cari risqlərin tənzimlənməsi prosedurlarının təminat səviyyəsinin müəyyən edilməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Kredit və bazar risqlərinin standart təhlili ilə yanaşı, Risqlərin idarə edilməsi departamenti əməliyyat şöbələri ilə dövrü görüşləri keçirməklə və onların ixtisas sahələri üzrə ekspert rəylərini əldə etməklə maliyyə və qeyri-maliyyə risqlərinin monitorinqini aparır.

Bazar riski

Bazar riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətlərinin bazar qiymətlərində baş verən dəyişikliklər səbəbindən tərəddüd edəcəyi riskdir. Bazar riski valyuta riskindən, faiz dərəcəsi riskindən və digər qiymət risklərindən ibarətdir. Bazar riski bazar qiymətlərində və xarici valyuta məzənnələrində ümumi və spesifik xarakterli dəyişikliklərin və bazar qiymətlərinin dəyişkənlik səviyyəsində dəyişikliklərin təsirinə məruz qalan faiz dərəcələrində və səhm maliyyə alətlərində açıq mövqelərlə əlaqədar yaranır.

Bazar risqlərinin idarə edilməsi müəyyən parametrlər çərçivəsində bazar risqlərinin idarə edilməsi və tənzimlənməsi və eyni zamanda, gəlirliliyin risqlərə nisbətinin optimallaşdırılması məqsədinə xidmət edir.

Bazar riskləri üzrə ümumi səlahiyyət İdarə Heyətinin Sədrinin rəhbərlik etdiyi AÖİK-ə aiddir. Bazar riski üzrə limitlər AÖİK tərəfindən Risqlərin idarə edilməsi departamentinin tövsiyələrinə əsasən təsdiq olunur.

Bank bazar riskini maliyyə alətləri ilə, faiz dərəcələrin ödəniş müddətləri ilə, valyuta mövqeləri ilə və zərərlər üzrə limitlərlə münasibətdə açıq mövqe limitlərini təyin etməklə tənzimləyir. Müşahidə Şurası qeyd edilən göstəricilərin mütəmadi monitorinqini və yoxlamalarını aparır.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərində və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə bazar faiz dərəcələrində dəyişikliklər nəticəsində dəyişəcəyi riskdir. Bank, bazar faiz dərəcələrinin səviyyələrində dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinin təsirinə məruz qalır. Faiz marjaları bu cür dəyişikliklərin nəticəsində yüksələ bilər, lakin eyni zamanda, gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdikdə azala yaxud zərərlərə gətirib çıxara bilər.

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Faiz dərəcələri arasındakı fərqi təhlili

Faiz dərəcəsi riski, əsasən, faiz dərəcələri arasında fərqlərə nəzarət etməklə tənzimlənir. Aşağıdakı cədvəldə əsas maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələri arasında fərqlər təqdim olunur:

	1 aydan az	1-3 ay arası	3-12 ay arası	1-5 il ərzində	5 ildən artıq	Vaxtı keçmiş	Faiz yaratmayan	Balans dəyəri
31 dekabr 2024-cü il								
AKTİVLƏR								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	9,278	-	-	-	-	-	7,204	16,482
Banklardan alınacaq vəsaitlər	-	-	-	-	-	-	7,796	7,796
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	4,139	-	-	-	-	4,139
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8,823	7,536	32,734	61,767	159,137	1,728	-	271,725
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	-	1,225	1,225
	18,101	7,536	36,873	61,767	159,137	1,728	16,225	301,367
ÖHDƏLİKLƏR								
Cari hesablar və müştəri depozitləri	15,956	4,821	50,193	75,674	-	-	-	146,644
Borc alınmış vəsaitlər	2,676	3,581	11,605	48,002	98,069	-	-	163,933
İcarə öhdəlikləri	31	64	279	688	-	-	-	1,062
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	-	-	-	-	577	577
	18,663	8,466	62,077	124,364	98,069	-	577	312,216
Xalis likvidlik boşluğu	(562)	(930)	(25,204)	(62,597)	61,068	1,728	15,648	(10,849)
31 dekabr 2023-cü il								
AKTİVLƏR								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	13,500	-	-	-	-	-	5,150	18,650
Banklardan alınacaq vəsaitlər	610	-	-	-	-	-	6,971	7,581
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	-	3,598	-	-	-	3,598
Müştərilərə verilmiş kreditlər	9,142	7,316	30,778	76,592	146,411	1,740	-	271,979
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	-	1,644	1,644
	23,252	7,316	30,778	80,190	146,411	1,740	13,765	303,452
ÖHDƏLİKLƏR								
Cari hesablar və müştəri depozitləri	16,655	13,778	118,748	4,989	-	-	-	154,170
Borc alınmış vəsaitlər	2,629	3,518	11,400	47,155	96,339	-	-	161,041
İcarə öhdəlikləri	27	54	127	159	-	-	-	367
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	-	-	-	-	901	901
Buraxılmış subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızları	-	-	-	5,004	-	-	-	5,004
	19,311	17,350	130,275	57,307	96,339	-	901	321,483
Xalis likvidlik boşluğu	3,941	(10,034)	(99,497)	22,883	50,072	1,740	12,864	(18,031)

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Faiz dərəcələri arasında fərqlər əsasən ödəniş müddəti müvafiq ödəniş tarixində bitən faiz yaranan öhdəliklərin eyni və ya daha aşağı faiz dərəcələrinə malik öhdəliklərlə təkrar maliyyələşdirilməsi vasitəsilə aradan qaldırılır.

Orta effektiv faiz dərəcəsi

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2024-cü və 2023-cü il tarixlərinə faiz yaranan aktivlər və öhdəliklər üzrə orta effektiv faiz dərəcələri təqdim olunur. Bu faiz dərəcələri gəlirlilik səviyyələrinin həmin aktivlərin və öhdəliklərin ödəniş müddətinə nisbətində təxminidir.

	2024-cü il			2023-cü il		
	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %			Orta effektiv faiz dərəcəsi, %		
	ABŞ			ABŞ		
	AZN	dolları	Avro	AZN	dolları	Avro
Faiz yaranan aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6.25%	-	-	6.78%	-	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	6.19%	-	-	5.85%	-	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	10.25%	9.04%	-	10.75%	8.05%	-
Faiz yaranan öhdəliklər						
Cari hesablar və müştəri depozitləri	11.23%	2.53%	-	10.52%	0.16%	-
Borc alınmış vəsaitlər	2.61%	-	-	2.47%	-	-
İcarə öhdəlikləri	8.00%	-	-	8.60%	-	-
Buraxılmış subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızları	-	-	-	9.00%	-	-

Faiz dərəcəsinin həssaslığının təhlili

Faiz dərəcələri dəyişməsi təhlilinə əsaslanan faiz riskinin idarə edilməsi maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin həssaslığının monitorinqi ilə həyata keçirilir. Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2024-cü və 2023-cü il tarixlərinə mövcud olan faiz yaranan aktivlərin və öhdəliklərin bütün gəlirlilik səviyyələrində və mövqelərində 100 baza nöqtəsi (bn) həcmində paralel azalma və ya artıma əsasən sadələşdirilmiş ssenariyə əsaslanan mənfəətin və ya zərərin və kapitalın (vergilər çıxılmaqla) faiz dərəcələrində dəyişikliklərə (qiymətlərin dəyişməsi riski) həssaslığının təhlili təqdim olunur:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
100 bn paralel enmə	11,067	42,824
100 bn paralel qalxma	(11,067)	(42,824)

Valyuta riski

Bankın bir neçə xarici valyutada ifadə edilmiş aktivləri və öhdəlikləri vardır.

Valyuta riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin xarici valyutaların məzənnələrindəki dəyişikliklər nəticəsində təəddüd etməsi riskidir. Baxmayaraq ki, Bank öz valyuta riskinin hedcləşdirməsi tədbirlərini görür, MHBS-yə əsasən belə tədbirlər hedcinq əməliyyatları kimi qəbul edilmir.

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin valyuta riskinə məruz qalma strukturu təqdim olunmuşdur:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər valyutalar	Cəmi
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	13,500	2,486	430	66	16,482
Banklardan alınacaq vəsaitlər	7,796	-	-	-	7,796
İnvestisiya qiymətli kağızları	4,139	-	-	-	4,139
Müştərilərə verilmiş kreditlər	265,531	6,194	-	-	271,725
Digər maliyyə aktivləri	913	312	-	-	1,225
Cəmi maliyyə aktivləri	291,879	8,992	430	66	301,367
ÖHDƏLİKLƏR					
Cari hesablar və müştəri depozitləri	137,409	8,725	488	22	146,644
Borc alınmış vəsaitlər	163,933	-	-	-	163,933
İcarə öhdəlikləri	1,062	-	-	-	1,062
Digər maliyyə öhdəlikləri	503	61	13	-	577
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	302,907	8,786	501	22	312,216
Xalis mövqe	(11,028)	206	(71)	44	

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin valyuta riskinə məruz qalma strukturu təqdim olunmuşdur:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər valyutalar	Cəmi
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	15,915	2,150	503	82	18,650
Banklardan alınacaq vəsaitlər	7,581	-	-	-	7,581
İnvestisiya qiymətli kağızları	3,598	-	-	-	3,598
Müştərilərə verilmiş kreditlər	257,019	14,960	-	-	271,979
Digər maliyyə aktivləri	1,353	252	38	1	1,644
Cəmi maliyyə aktivləri	285,466	17,362	541	83	303,452
ÖHDƏLİKLƏR					
Cari hesablar və müştəri depozitləri	143,767	9,957	427	19	154,170
Borc alınmış vəsaitlər	161,041	-	-	-	161,041
İcarə öhdəlikləri	367	-	-	-	367
Buraxılmış subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızları	5,004	-	-	-	5,004
Digər maliyyə öhdəlikləri	843	45	13	-	901
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	311,022	10,002	440	19	321,483
Xalis mövqe	(25,556)	7,360	101	64	

Bank valyuta mövqeyini idarə edir və normativ məbləğlər əsasında tələblərə uyğunluq məqsədilə hesabat verir.

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Manatın qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2024-cü və 2023-cü il tarixlərinə zəifləməsi nəticəsində kapital və mənfəət və ya zərər aşağıda göstərilən məbləğlər qədər arta (azala) bilərdi. Təhlil vergilər çıxılmaqla təqdim olunur və Bank hesabat dövrünün sonunda mümkün olduqlarını ehtimal etdiyi xarici valyuta məzənnələrinin dəyişikliklərinə əsaslanır. Təhlildə bütün digər parametrlərin, xüsusilə də, faiz dərəcələrinin, dəyişməz qalması fərz olunur.

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
ABŞ dollarının manata nəzərən 20% möhkəmlənməsi	33	1,178
Avronun manata nəzərən 20% möhkəmlənməsi	(11)	16

Manatın qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2024-cü və 2023-cü il tarixlərinə möhkəmlənməsi, bütün digər parametrlərin eyni saxlanılması şərti ilə, həmin valyutalara eyni həcmli, lakin əks istiqamətli təsir edəcəkdir.

Kredit riski

Kredit riski müştəri və ya maliyyə aləti üzrə tərəf müqabili müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi təqdirdə Bankın maliyyə zərərinə uğrayacağı riskdir. Bankın kredit risklərinin tənzimlənməsi üçün siyasət və prosedurları vardır (həm uçota alınmış maliyyə aktivləri, həm də uçota alınmamış müqavilə öhdəlikləri üçün); o cümlədən, portfel cəmləşmələrinin məhdudlaşdırılması üzrə qaydalar və kredit riskinə fəal surətdə nəzarət edən Kredit Komitəsinin yaradılması barədə qaydalar daxildir. Kredit siyasəti Müşahidə Şurası tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir.

Kredit siyasəti aşağıdakıları müəyyən edir:

- kredit ərizələrinin baxılması və təsdiqlənməsi prosedurları;
- borcalanların (korporativ və fərdi) kredit qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi metodikası;
- tərəf müqabillərinin, emitentlərin və sığorta şirkətlərinin kredit qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi metodikası;
- girovun qiymətləndirilməsi metodikası;
- kreditlərin sənədləşməsinə (rəsmiləşdirilməsinə) dair tələblər;
- kreditlərin və digər kredit risklərinin mütəmadi monitorinqi üzrə prosedurlar.

Korporativ kredit ərizələri müvafiq müştəri rəhbərliyi tərəfindən yazılır və sonra korporativ kredit portfeli üzrə məsuliyyət daşıyan Kredit Departamentinə ötürülür. Hesabatların təhlili müştərinin biznes və maliyyə fəaliyyətini nəzərə alan strukturlaşmış təhlilə əsaslanır. Kredit ərizəsi və hesabata müstəqil olaraq Risklərin idarə edilməsi departamenti tərəfindən baxılır və kredit siyasətinin tələblərinə uyğun olması təsdiqi üzrə ikinci rəy verilir. Kredit Komitəsi, Kredit departamenti və Risklərin idarə edilməsi departamenti tərəfindən təqdim edilmiş kredit ərizələrinə baxır. Fərdi əməliyyatlar, Kredit Komitəsinin ehtimal olunan yekun təsdiqindən və xüsusi risklərdən asılı olaraq həmçinin Kreditlərə nəzarət departamenti, eləcə də Hüquq, Mühəsibatlıq və vergi departamentləri tərəfindən baxılır.

Bank davamlı olaraq fərdi kredit risklərinin fəaliyyətinə nəzarət edir və müntəzəm olaraq müştərilərin ödəmə qabiliyyətini yenidən müəyyənləşdirir. Yenidən baxış borcalan tərəfindən təqdim edilmiş və ya Bank tərəfindən əldə edilmiş müştərinin ən son maliyyə hesabatları və digər məlumatlara əsaslanır. Dərəcələndirmə modelləri və Risklərin idarə edilməsi departamenti ilə birgə işlənilib hazırlanmış ərizə məlumatlarının təsdiqi prosedurlarından istifadə etməklə Satış departamenti fərdi kredit ərizələrinə baxır.

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Fərdi müştəri təhlilindən əlavə, kredit portfeli Risklərin idarə edilməsi departamenti tərəfindən kredit konsentrasiyası və bazar risklərinə uyğun olaraq müəyyən edilir.

Kredit riskinin maksimal dərəcəsi, bir qayda olaraq, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin qalıq dəyərində və uçota alınmamış müqavilə öhdəliklərinin məbləğlərində əks olunur. Potensial kredit riskinin azaldılması məqsədi ilə aktivlərin və öhdəliklərin mümkün qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi effekti əhəmiyyətli xarakter daşımır.

Aşağıdakı cədvəldə hesabat tarixinə maliyyə aktivləri ilə bağlı maksimal kredit riski təqdim olunur:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
AKTİVLƏR		
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (nağd pul vəsaitləri xaric)	9,738	12,249
Banklardan alınacaq vəsaitlər	7,796	7,581
İnvestisiya qiymətli kağızları	4,139	3,598
Müştərilərə verilmiş kreditlər	271,725	271,979
Digər maliyyə aktivləri	1,225	1,644
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	3,356	4,573
Verilmiş zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	5,234	8,698
Riskə məruz qalan maksimal məbləğ	303,213	310,322

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə girovların təhlili və müştərilərə verilmiş kreditlərlə əlaqədar kredit riskinin konsentrasiyasının təhlili 14 sayılı Qeyddə təqdim olunmuşdur.

Hesabat tarixinə tanınmamış müqavilə öhdəliklərindən maksimum kredit riski 24 sayılı Qeyddə təqdim olunmuşdur.

Hazırkı maliyyə hesabatlarında maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin reytingləri "Fitch" reytinglərinə əsasən açıqlanır.

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi

Aşağıdakı cədvəldə təqdim olunan maliyyə aktivlərinə və maliyyə öhdəliklərinə, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əvəzləşdirilməsindən asılı olmayaraq, əvəzləşdirmə haqqında ümumi razılaşma və ya oxşar maliyyə alətlərini əhatə edən oxşar sövdələşmə tətbiq oluna bilər.

31 dekabr 2024-cü il

	Tanınmış maliyyə aktivləri/ öhdəliklərinin ümumi məbləği	Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda təqdim olunan maliyyə aktivlərinin/ öhdəliklərinin xalis məbləği	Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əvəzləşdirilməyən əlaqəli məbləğlər		
			Maliyyə alətləri	Alınmış nağd girov	Xalis məbləğ
Maliyyə aktivlərinin/ öhdəliklərinin növləri					
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	1,860	1,860	-	4,940	-
Cəmi maliyyə aktivləri	1,860	1,860	-	4,940	-
Cari hesablar və müştəri depozitləri	(4,940)	(4,940)	4,940	-	-
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(4,940)	(4,940)	4,940	-	-

31 dekabr 2023-cü il

	Tanınmış maliyyə aktivləri/ öhdəliklərinin ümumi məbləği	Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda təqdim olunan maliyyə aktivlərinin/ öhdəliklərinin xalis məbləği	Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əvəzləşdirilməyən əlaqəli məbləğlər		
			Maliyyə alətləri	Alınmış nağd girov	Xalis məbləğ
Maliyyə aktivlərinin/ öhdəliklərinin növləri					
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	2,760	2,760	-	5,348	-
Cəmi maliyyə aktivləri	2,760	2,760	-	5,348	-
Cari hesablar və müştəri depozitləri	(5,348)	(5,348)	5,348	-	-
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(5,348)	(5,348)	5,348	-	-

BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Kredit riski – ehtimal olunan kredit zərərlərindən qaynaqlanan məbləğlər

Dəyərsizləşməni hesablamaq üçün istifadə olunan məlumatlar, ehtimallar və üsullar

3(f)(iv) sayılı Qeyddə göstərilən uçot siyasətinə baxın.

Kredit riskində əhəmiyyətli artım

İlkin tanınmadan sonra maliyyə aləti üzrə defolt riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını müəyyən edərəkən Bank əlavə xərc və ya say tələb etməyən əsaslı və dəstəkləyici məlumatı nəzərdən keçirir. Bura kəmiyyət və keyfiyyət məlumatı, Bankın keçmiş təcrübəsi, kredit qiymətləndirməsinə əsaslanan təhlil və gələcəkyönlü məlumatlar daxildir.

Qiymətləndirmənin məqsədi aşağıdakıları müqayisə etməklə kredit riskində əhəmiyyətli artımın baş verib-vermədiyini müəyyən etməkdir:

- hesabat tarixində qalan bütün müddət üçün defolt ehtimalı; və
- kredit riskinə məruz qalan məbləğin ilkin tanınması zamanı müəyyən edilmiş və hazırkı vaxt üçün hesablanmış qalan bütün müddət üçün defolt ehtimalı (vaxtından əvvəl ödəniş gözləntilərində müvafiq dəyişikliklərə uyğunlaşdırılmış).

Bank kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığını müəyyən etmək üçün üç meyardan istifadə edir:

- defolt ehtimalında dəyişikliyə əsaslanan kəmiyyət testi;
- keyfiyyət göstəriciləri; və
- ödəniş müddətindən sonra 2-10 günlük gecikmənin tətbiq edildiyi maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar istisna olmaqla, ödəniş müddətindən sonra 30 günlük gecikmə.

DE-nin müddət strukturunun yaradılması

Bank kredit riski haqqında ödəniş və defolt məlumatını xidmət və borcalanın növünə əsasən toplayır. Bəzi portfəllərdə kənar kredit bürolarından satın alınmış məlumatlar da istifadə edilir.

Bank toplanılan məlumatı təhlil etmək üçün statistik modellərdən istifadə edir və kredit riskinə məruz qalmanın qalan dövr üçün defolt ehtimalını və zamanla bunların necə dəyişəcəyinin gözlənildiyini hesablayır.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığının müəyyən edilməsi

Bank hər hesabat dövründə kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını qiymətləndirir. Kredit riskində artımın əhəmiyyətli olub-olmadığının müəyyən edilməsi maliyyə alətlərinin xarakteristikalarından və borcalandan və coğrafi regiondan asılıdır. Əhəmiyyətli sayılan amillər icarə növündən, xüsusilə də müştərinin korporativ və ya fərdi olmasından asılı olaraq dəyişir.

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Ümumi göstərici kimi, aşağıdakı hallarda konkret kredit riski Bankın keyfiyyət meyarlarına əsaslandığında ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artmış hesab olunur:

- maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar istisna olmaqla, bütün seqmentlərdə vaxtı 31-90 gün keçmiş borc öhdəliklərinin olması faktı;
- maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar üçün vaxtı 2-10 gün keçmiş borc öhdəliklərinin olması faktı;
- xarici kontragent reytinginin pisləşməsi;
- Pərakəndə seqmenti üçün – kontragentin məbləği 100 AZN-i keçən digər maliyyə alətinin defoltu (kontragent səviyyəsində gecikən borcu olmayan digər aktivləri "yoluxdurması");
- Qalan seqmentlərdə defolt meyarı kontragent səviyyəsində tətbiq olunur, ona görə də birbaşa defolt meyarı olmayan aktivlərin "çirklənməsi" onların dərhal 3-cü Mərhələyə keçməsinə səbəb olur;
- Maliyyə alətinin defoltu bir neçə meyar əsasında baş verərsə, defoltun ən erkən başladığı tarix defolt tarixi kimi nəzərə alınır;
- Defolta uğramış maliyyə aləti bərpa olunarsa, bərpadan sonra ən erkən defolt tarixi defolt tarixi kimi nəzərə alınır. Bərpa tarixindən sonra təkrar defolt baş vermədikdə cari tarixdə müqavilə defoltsuz sayılır;
- Gecikmə günləri tam ödənişin əldə olunmadığı ilk gündən başlayaraq hesablanır. Gecikmə günləri borcalanın ixtiyarında olan möhləti nəzərə almadan hesablanır; və kəmiyyət meyarı (yalnız maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri ilə);
- Hesabat tarixində xarici reytingdə 1-ci Cədvəldə verilən meyarlara görə tanınma tarixindəki xarici reytinglə müqayisədə nisbi dəyişiklik.

Cədvəl 1: İlkin tanınma zamanı xarici reyting qiymətindən asılı olaraq kredit riskində əhəmiyyətli artımın müəyyən edilməsi üçün meyarlar.

İlkin tanınma tarixində xarici reyting	Keçid qiyməti (reytingin düşməsinə qalan vahid sayı)	2-ci Mərhələyə keçidi göstərən reyting (ehtimal olunan kredit zərərinin qiymətləndirildiyi tarixə)
AAA	≥ 3	Aa3 və aşağı
Aa1	≥ 3	A1 və aşağı
Aa2	≥ 3	A2 və aşağı
Aa3	≥ 3	A3 və aşağı
A1	≥ 3	Baa1 və aşağı
A2	≥ 3	Baa2 və aşağı
A3	≥ 3	Baa3 və aşağı
Baa1	≥ 3	Ba1 və aşağı
Baa2	≥ 3	Ba2 və aşağı
Baa3	≥ 3	Ba3 və aşağı
Ba1	≥ 2	B1 və aşağı
Ba2	≥ 2	B1 və aşağı
Ba3	≥ 2	B2 və aşağı
B1	≥ 1	B3 və aşağı
B2	≥ 1	Caa1 və aşağı
B3	≥ 1	Caa1 və aşağı
Caa1	≥ 1	Caa2 və aşağı
Caa2	≥ 1	Caa3 və aşağı
Caa3	≥ 1	Ca-C

BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Reyting keçid qiymətindən aşağı düşdükdə maliyyə aləti 2-ci Mərhələyə keçir. Bank reytingin aşağı düşməsinin kontragentin kredit portfelinin pisləşməsi ilə bağlı olmadığına dair sübut olduqda mütəxəssis düzəlişləri tətbiq edə bilər.

İlkin tanınma ilə müqayisədə kredit riskində əhəmiyyətli artımın olmadığına dair sübut olarsa, alət üzrə zərər ehtiyatı yenidən 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri kimi ölçülür. Kredit riskinin artımı üzrə bəzi keyfiyyət göstəriciləri (məsələn, nəzərdən keçirilmiş kredit şərtlərinə əməl etməmək) göstərici özü yox olduqdan sonra artan defolt riski üçün səciyyəvi ola bilər. Belə olan hallarda Bank maliyyə aktivinin kredit riskinin kifayət qədər azaldığını sübut etmək üçün onun müsbət nəticələr göstərməsi üçün sınaq müddəti təyin edilir.

Kredit riskində əhəmiyyətli artım meyarları siyahısında olan meyarlar müşahidə edilmədikdə maliyyə aləti 2-ci Mərhələdən 1-ci Mərhələyə qaydır. Müşahidə dövrü 2-ci Mərhələyə tətbiq edilmir.

3-cü Mərhələyə keçmiş maliyyə alətlərinə müşahidə müddəti tətbiq edilir. Bu müddət ərzində hadisənin/dəyərsizləşmənin baş vermədiyini və kredit keyfiyyətində irəliləyişin baş verdiyini və stabil olduğunu təsdiq etmək üçün maliyyə aləti 3-cü Mərhələdə qalmağa davam edir.

Müşahidə dövründən sonra 3-cü Mərhələdə olan maliyyə alətində dəyərsizləşmə meyarları olmadıqda, amma kredit riskində əhəmiyyətli artım üçün bir və ya bir neçə meyar olduqda, alət 2-ci Mərhələyə keçir.

Dəyərsizləşmə meyarı və kredit riskində əhəmiyyətli artım meyarları olmadıqda/ləğv edildikdə müqayisə dövründən sonra maliyyə aləti 1-ci Mərhələyə qaydır. Müşahidə dövrü yalnız 3-cü Mərhələyə tətbiq edilir.

İzləmə/bərpa dövrü 3-cü Mərhələdə olan maliyyə alətlərinə tətbiq olunur və 1-ci və ya 2-ci Mərhələyə keçidin defolt meyarı (meyarları) yox olduqdan sonra 3 ay davam edir.

Bank kredit riskində əhəmiyyətli artımları müəyyən etmək üçün istifadə etdiyi meyarların effektivliyini müntəzəm yoxlayaraq:

- meyarların kredit riskinə məruz qalmada defolt baş verməzdən əvvəl kredit riskində əhəmiyyətli artımı müəyyən edə bildiyini;
- kredit riskində əhəmiyyətli artımın müəyyən edilməsi ilə defoltun yaranması arasında ortalama müddətin ağılabatan olduğunu;
- kredit riskinə məruz qalmaların ümumən 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri hesablamasından kredit üzrə dəyərsizləşməyə birbaşa keçmədiyini; və
- 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri (1-ci Mərhələ) və bütün müddət üçün ehtimal olunan kredit zərəri hesablamaları (2-ci Mərhələ) arasında keçidlər nəticəsində zərər ehtiyatında ixtiyari qeyri-sabitliyin olmadığını təsdiq edir.

Defoltun açıqlaması

Maliyyə alətinin dəyərsizləşməsi hadisəsi, pərakəndə borcalanlar portfeli istisna olmaqla, bütün portfellərdə borcalan səviyyəsində müəyyən edilir. Pərakəndə borcalanlar üçün dəyərsizləşmə hadisəsi maliyyə aləti səviyyəsində müəyyən edilir. Bank aşağıdakı hallarda maliyyə alətinin defoltda olduğunu hesab edir:

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar istisna olmaqla bütün seqmentlərdə hesabat tarixində ödənişin 90 təqvim günündən çox gecikməsi;
- maliyyə qurumları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar üzrə hesabat tarixinə ödənişin 10 iş günündən çox gecikməsi;
- kontragent/emitent məhkəmə tərəfindən müflis elan olunmuşdur və ya məhkəmə borcalanla bağlı iflas proseduru başlatmışdır. Bu meyar pərakəndə borcalanlar portfeli istisna olmaqla bütün portfəllərə şamil edilir;
- hesabat tarixində müqaviləyə 4 və ya 5-ci kateqoriya normativ keyfiyyətin təyin edilməsi;
- borcalanın maliyyə çətinlikləri ilə bağlı defolt/məcburi restrukturizasiya (maliyyə təşkilatları və qiymətli kağızlarla əməliyyatlar istisna olmaqla tətbiq edilir). Defolt/məcburi restrukturizasiya borcalanın kredit keyfiyyətinin pisləşməsi və müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirmək qabiliyyətinin olmaması nəticəsində Bank tərəfindən müqavilə şərtlərinə edilmiş məcburi restrukturizasiya kimi tanınan dəyişiklikləri nəzərdə tutur;
- lisenziyanın geri alınması və müvəqqəti rəhbərliyin qurulması (maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentlərinə tətbiq edilir).

Borcalanın defoltda olub-olmadığını qiymətləndirərkən Bankın nəzərə aldığı göstəricilər:

- keyfiyyət – məsələn, müqavilə şərtlərinin pozulması;
- kəmiyyət – məsələn, gecikmə statusu və eyni emitentin başqa öhdəlik üzrə Banka ödəniş etməsi; və
- Bank daxilində hazırlanan və xarici mənbələrdən alınan məlumata əsaslanan göstəricilər.

Maliyyə alətinin defoltda olub-olmadığını qiymətləndirmək üçün məlumatlar və onların əhəmiyyəti şəraitdəki dəyişiklikləri əks etdirməsi üçün vaxtaşırı dəyişə bilər.

Gələcəkyönümlü məlumatların tətbiqi

Bank gələcəkyönümlü məlumatlardan həm alətin ilkin tanınmasından sonra kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını qiymətləndirərkən, həm də ehtimal olunan kredit zərərini ölçərkən istifadə edir.

Bank bir iqtisadi ssenari hazırlayır: əsas ssenari. Əsas ssenari Bankın strateji planlama və büdcə tərtibatı kimi digər məqsədlərlə istifadə etdiyi məlumatlarla uzlaşdırılır. Defolt üzrə tarixi məlumatda ARMB-nin bank sistemində cəmi fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər üzrə gecikən kreditlərin payı statistikasından istifadə edilir. Makroiqtisadi məlumatların təsirinin qiymətləndirilməsi ən azı hər il aparılmalıdır.

Bank tarixi məlumatı təhlil etməklə bütün kredit portfeli üçün (qiymətli kağızlar portfeli, maliyyə təşkilatlarına dair tələblər daxil olmaqla) kredit riski və kredit zərərlərinə səbəb olan əsas amilləri müəyyən etmiş və sənədləşdirmiş, makroiqtisadi dəyişənlər və kredit riski və kredit zərərləri arasında əlaqələri qiymətləndirmişdir.

Əsas amil real ÜDM-nin artım proqnozudur. 31 dekabr 2024-cü il tarixinə istifadə olunan iqtisadi ssenarilərə 31 dekabr 2025-ci ildən 2028-ci ilədək Azərbaycan Respublikası üçün aşağıdakı əsas göstəricilər daxil olmuşdur.

	2024-cü il	2025-ci il	2026-cı il	2027-ci il	2028-ci il
Real ÜDM-də artım	2.50%	2.50%	2.50%	2.50%	2.50%

Əsas göstərici və müxtəlif maliyyə aktivləri portfəllərinin defolt və zərər dərəcələri arasında əlaqələr son 14 il ərzində yığılan tarixi məlumatların təhlili əsasında proqnozlaşdırılmışdır.

BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Makroiqtisadi modeli qurarkən defoltlar haqqında daxili statistika kifayət etmədiyinə görə Bank defolt haqqında xarici statistikalardan (NPL) istifadə edir.

Modifikasiya edilmiş maliyyə aktivləri

Kredit müqaviləsinin şərtləri bazar şəraitinin dəyişməsi, müştərilərin saxlanması və müştərinin kredit qabiliyyətliliyinin cari və ya mümkün pisləşməsi ilə bağlı olmayan digər amillər daxil olmaqla, bir sıra səbəblərdən dəyişdirilə bilər. 3 sayılı Qeyddə təsvir edilən uçot siyasətinə əsasən şərtləri dəyişdirilmiş kreditin tanınması dayandırılı və şərtləri yenidən razılaşıdıraraq ədalətli dəyərdə yenidən tanınma bilər.

Maliyyə aktivinin müqavilə şərtlərinin dəyişdirilməsi, əgər maliyyə aktivinin defolt göstərici olan, dəyişikliyin defolt/məcburi restrukturizasiya olmadığı təqdirdə, kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artmasının göstəricisidir. Riskin, kredit üzrə dəyərsizləşməsi/defolt və ya defolt ehtimalının azaldığı hesab edilməmişdən əvvəl, alıcı müəyyən dövr ərzində davamlı olaraq ödənişi vaxtlı-vaxtında həyata keçirməlidir, çünki zərər ehtiyatı yenidən 12 aylıq EOKZ-yə bərabər məbləğdə ölçüləcəkdir.

Bank borcların qaytarılması fürsətlərini maksimum artırmaq və defolt riskini minimuma endirmək üçün müştərilərə verilmiş kreditlərin şərtlərini maliyyə çətinlikləri kimi yenidən razılaşıdırır (praktikada “kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi” adlandırılır). Bankın kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi siyasətinə əsasən, kredit şərtləri hər bir müştəri üçün fərdi qaydada o halda nəzərdən keçirilir ki, borcalan öz borcu üzrə defolta uğramış olsun və ya defolt riski yüksək olsun, borcalanın öz borcunu ilkin müqavilə şərtləri əsasında ödəməsi üçün bütün məqsədəuyğun səylərindən istifadə etməsi barədə sübutlar mövcud olsun və borcalanın nəzərdən keçirilmiş şərtlərə əməl edə biləcəyi gözlənilsin.

Yeni şərtlərə adətən ödəniş müddətinin uzadılması, faiz ödənişlərinin zamanlamasının və faiz dərəcəsinin dəyişməsi daxildir. Həm pərakəndə, həm də korporativ kreditlərin şərtləri nəzərdən keçirilə bilər.

Bankın kredit şərtlərini yenidən nəzərdən keçirmək siyasətinin bir hissəsi kimi dəyişikliyə uğramış maliyyə aktivləri üçün, defolt ehtimalı proqnozu modifikasiyanın Bankın faiz və əsas məbləği toplamaq qabiliyyətini artırıb-artırmadığını və ya bərpa etdiyini və Bankın kredit şərtlərini nəzərdən keçirmək sahəsində keçmiş təcrübəsini əks etdirir. Bu prosesin bir hissəsi kimi Bank borcalanın ödəniş fəaliyyətini dəyişdirilmiş müqavilə şərtləri ilə münasibətdə qiymətləndirir və müxtəlif davranış göstəricilərini nəzərə alır.

Bir qayda olaraq, kredit şərtlərinin yenidən nəzərdən keçirilməsi kredit riskində əhəmiyyətli artımın keyfiyyət göstəricisidir və kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsinə dair gözləntilər alətin kredit üzrə dəyərsizləşməsinin sübutu ola bilər (bax: 3 sayılı Qeyd). Maliyyə alətinin dəyərsizləşməmiş/defolta uğramamış hesab edilməsi və ya defolt ehtimalının zərər üzrə ehtiyatın 12 aylıq gözlənilən kredit zərəri məbləğində hesablanacağı qədər azalması üçün müştərinin müəyyən müddət ərzində vaxtlı-vaxtında ödəniş etməsi tələb olunur.

Ehtimal olunan kredit zərərlərinin ölçülməsi

Ehtimal olunan kredit zərərlərinin ölçülməsində əsas amillər aşağıdakı parametrlərin müddət strukturudur:

- defolt ehtimalı (DE);
- defolt zamanı yaranan zərər (DZYZ);
- defolt vəziyyətində riskə məruz qalma (DVRMQ).

BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

1-ci Mərhələdə riskə məruz qalma üzrə ehtimal olunan kredit zərəri 12 aylıq defolt ehtimalını defolt zamanı yaranan zərəre (DZYZ) və defolt vəziyyətində riskə məruz qalmaya (DVRMQ) vurmaqla hesablanır. Ömürlük ehtimal olunan kredit zərəri bütün müddət üçün defolt ehtimalını defolt zamanı yaranan zərəre (DZYZ) və defolt vəziyyətində riskə məruz qalmaya (DVRMQ) vurmaqla hesablanır.

Defolt ehtimalını hesablama metodologiyası yuxarıda “Defolt ehtimalının müddət strukturunun yaradılması” başlığı altında müzakirə edilmişdir.

Bank defolt zamanı yaranan zərər (DZYZ) parametrlərini defoltlu kontraqentlərə qarşı iddialar üzrə bərpa tarixinə əsasən qiymətləndirir. Defolt zamanı yaranan zərər (DZYZ) modellərində məbləğin strukturu, müddəti, iddia üzrə təminatı, kontragentin fəaliyyət sahəsi və maliyyə aktivinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan istənilən təminatın bərpa xərcləri nəzərə alınır. Pərakəndə əmlakla təmin edilmiş kreditlər üçün KTN əmsalı defolt zamanı yaranan zərərin (DZYZ) müəyyən edilməsi üçün başlıca parametrdir. Defolt zamanı yaranan zərər (DZYZ) müxtəlif iqtisadi vəziyyətlərə və əmlak qiymətlərində mümkün dəyişiklikləri əks etdirməsi üçün daşınmaz əmlak icarələrinə uyğun təkrar kalibrasiya edilir. Defolt zamanı yaranan zərər (DZYZ) effektiv faiz dərəcəsinə diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkəti əsasında hesablanır. Defolt vəziyyətində riskə məruz qalma (DVRMQ) defolt zamanı riskli mövqenin ehtimal olunan məbləğini əks etdirir. Bank defolt vəziyyətində riskə məruz qalmanı (DVRMQ) cari risk məbləği və müqaviləyə əsasən ayrılan və amortizasiyadan yaranan cari məbləgdə mümkün dəyişikliklərə əsasən hesablayır. Maliyyə aktivinin defolt vəziyyətində riskə məruz qalan məbləği (DVRMQ) onun defolt anındakı ümumi qalıq dəyəridir. Kredit vermək öhdəlikləri üçün defolt vəziyyətində riskə məruz qalma (DVRMQ) tarixi müşahidələr əsasında hesablanan müqavilə üzrə istifadə edilə bilən mümkün gələcək məbləğlərdir.

Yuxarıda qeyd edildiyi kimi və 1-ci Mərhələ maliyyə aktivləri üzrə maksimum 12 aylıq defolt ehtimalından istifadə etməklə, Bank ehtimal olunan kredit zərərinə kredit riskinə məruz qaldığı maksimal müqavilə müddəti ərzində (borcalanın müddəti uzatmaq variantları daxil olmaqla) defolt riskini nəzərə almaqla ölçür (hətta Bank kredit risklərini idarə etmək məqsədi ilə daha uzun müddəti nəzərdə tutduqda belə). Maksimal müqavilə müddəti Bankın avans ödənişini tələb etmək və ya kredit öhdəliyinə xitam vermək hüququ yarandığı tarixədək uzanır.

Parametr kollektiv əsasla modelləşdirilərkən maliyyə alətləri alət növünə əsasən qruplaşdırılır.

Xüsusi qrup daxilində riskli mövqelərin eynicinsli qalmasını təmin etmək üçün qruplaşdırmalar müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Bankın məhdud tarixi məlumatlara malik olduğu portfeller üçün, daxili mövcud məlumatlara əlavə olaraq kənar müqayisəli məlumatlardan istifadə edilir. Ehtimal olunan kredit zərərlərinin ölçülməsi üçün kənar müqayisəli məlumatın əhəmiyyətli olduğu portfeller aşağıdakılardır:

	Riskə məruz qalan məbləğ	Kənar müqayisəli məlumat	
		Defolt ehtimalı (DE)	Defolt zamanı yaranan zərər (DZYZ)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (nağd pul vəsaitləri istisna olmaqla)	9,738	“Moody’s” defolt araşdırması	“S&P” bərpa araşdırmaları
Banklardan alınacaq vəsaitlər	7,796	“Moody’s” defolt araşdırması	“S&P” bərpa araşdırmaları
İnvestisiya qiymətli kağızları	4,139	“Moody’s” defolt araşdırması	“S&P” bərpa araşdırmaları

BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Likvidlik riski

Likvidlik riski Bankın hesablaşması nağd pul və ya digər maliyyə aktivləri ilə aparılan maliyyə öhdəlikləri ilə bağlı öhdəliklərinin yerinə yetirilməsində çətinliklərlə üzləşməsi riskidir. Likvidlik riski aktivlərlə öhdəliklərin ödəniş müddətləri arasında uyğunsuzluq olduqda yaranır. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəniş müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunlaşdırılması yaxud tənzimlənən uyğunsuzluğu likvidliyin idarə edilməsində əsas rol oynayır. Tam uyğunluğun təmin edilməsi maliyyə təşkilatları üçün qeyri-adidir, çünki məşğul olduqları əməliyyatlar, adətən, qeyri-müəyyən müddətlərlə və növlərin müxtəlifliyi ilə səciyyələnir. Ödəniş müddətləri arasında fərq (uyğunsuzluq) olduqda, mənfəətlilik səviyyəsi arta bilər, lakin eyni zamanda, zərərlərin yaranması riski də artır.

Bank pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı bütün öhdəliklərin vaxtlı-vaxtında yerinə yetirilməsi üçün zəruri həcmdə vəsaitlərin mövcudluğunu təmin etmək məqsədi ilə likvidliyini idarə edir və tənzimləyir. Likvidlik siyasəti Müşahidə Şurası tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir.

Bank digər banklardan alınmış uzun və qısa müddətli kreditlərdən, əsas korporativ və fərdi müştərilərindən qəbul edilmiş depozitlərdən ibarət olan və yüksək likvidli aktivlərin diversifikasiya olunmuş portfeli ilə müşayiət olunan diversifikasiyalı və sabit maliyyələşdirmə bazasını fəal surətdə dəstəkləməyə çalışır ki, gözlənilməyən likvidlik tələbatına operativ və səmərəli qaydada cavab verə bilsin.

Likvidliyin idarə edilməsi siyasəti aşağıdakıları tələb edir:

- əsas valyutalar üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin proqnozlaşdırılması və onlarla əlaqədar tələb olunacaq likvid aktivlərin səviyyəsinin nəzərə alınması;
- maliyyələşdirmə mənbələrinin müxtəlifliyinin təmin edilməsi;
- borcların cəmləşməsinin və profillərinin tənzimlənməsi;
- borcların maliyyələşdirilməsi planlarının tərtib edilməsi;
- pul vəsaitlərinin hərəkətinin kəsilməsinə qarşı bir tədbir kimi yüksək likvidli, asanlıqla satıla bilən aktivlər portfelinin təmin edilməsi;
- fəvqəladə hallarda likvidliyin və maliyyələşdirmənin təmin edilməsi üçün planların hazırlanması;
- likvidlik əmsallarının normativ tələblərə uyğun olub-olmamasının izlənməsi.

Xəzinədarlıq departamenti Bankın müxtəlif qurumlarından onların maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin likvidlik göstəriciləri haqqında və proqnozlaşdırılan gələcək əməliyyatlarla və fəaliyyət növləri ilə bağlı digər proqnozlaşdırılan pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında təfərrüatlı məlumatlar alır. Daha sonra, Xəzinədarlıq departamenti tələb olunan qısamüddətli likvid aktivlərin adekvat portfelinin təmin edir. Həmin portfel, əsasən, banklara verilmiş kreditlərdən və digər banklararası alətlərdən ibarət olmaqla, bütövlüklə Bank üçün yetərli likvidliyi təmin etmək məqsədinə xidmət edir.

Xəzinədarlıq departamenti gündəlik likvidlik mövqeyinin monitorinqini aparır; həm normal, həm ən çətin bazar şəraitlərini əks etdirən müxtəlif ssenarilərlə mütəmadi likvidlik stres-testlərini Risklərin idarə edilməsi departamenti aparır. Normal bazar şəraitində likvidlik mövqeyini əks etdirən likvidlik haqqında hesabatlar rəhbərliyə hər həftə təqdim olunur. Likvidliyin tənzimlənməsi ilə bağlı qərarlar AÖİK tərəfindən qəbul edilir və Xəzinədarlıq departamenti tərəfindən icra olunur.

Aşağıdakı cədvəllərdə maksimal dərəcədə mümkün olan erkən ödəniş müddətinə əsasən maliyyə aktivləri, öhdəlikləri və kreditlərlə bağlı öhdəliklər üzrə diskontlaşdırılmamış pul vəsaitlərinin hərəkəti təqdim olunur. Cədvəllərdə təqdim edilən cəmi məxaric müqavilələrdə nəzərdə tutulan maliyyə öhdəlikləri və ya kreditlə bağlı öhdəliklər üzrə diskontlaşdırılmamış pul vəsaitlərinin hərəkətidir. Buraxılmış maliyyə zəmanətləri müqavilələrinə gəldikdə isə, zəmanətin maksimal məbləği həmin zəmanətin yerinə yetirilməsinə dair tələb irəli sürə bilən ən erkən dövrə aid edilir.

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəniş müddətlərinin təhlili aşağıdakı kimidir:

	Tələb					Cəmi məxaric	Balans dəyəri
	əsasında və 1 aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq		
Qeyri-törəmə öhdəliklər							
Cari hesablar və müştəri depozitləri	17,552	5,303	55,212	83,241	-	161,308	146,644
Borc alınmış vəsaitlər	3,211	4,297	13,926	57,602	117,683	196,719	163,933
İcarə öhdəlikləri	32	65	292	805	-	1,194	1,062
Digər maliyyə öhdəlikləri	577	-	-	-	-	577	577
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	21,372	9,665	69,430	141,648	117,683	359,798	312,216
Kreditlə bağlı öhdəliklər	8,590	-	-	-	-	8,590	8,590

31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəniş müddətlərinin təhlili aşağıdakı kimidir:

	Tələb					Cəmi məxaric	Balans dəyəri
	əsasında və 1 aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq		
Qeyri-törəmə öhdəliklər							
Cari hesablar və müştəri depozitləri	17,906	16,119	124,289	5,407	-	163,721	154,170
Borc alınmış vəsaitlər	3,164	4,234	13,719	56,747	115,936	193,800	161,041
İcarə öhdəlikləri	29	58	140	184	-	411	367
Buraxılmış subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızları	38	75	338	5,225	-	5,676	5,004
Digər maliyyə öhdəlikləri	901	-	-	-	-	901	901
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	22,038	20,486	138,486	67,563	115,936	364,509	321,483
Kreditlə bağlı öhdəliklər	13,271	-	-	-	-	13,271	13,271

Azərbaycan qanunvericiliyinə əsasən, fiziki və hüquqi şəxslər istənilən vaxt, əksər hallarda yığılmış faizlərin itirilməsi şərtilə, yerləşdirilmiş müddətli depozitlərini geri götürə bilərlər. Bu depozitlər onların ödəniş tarixlərinə əsasən, yuxarıdakı diskontlaşdırılmamış ödəniş müddəti cədvəllərində təsnif olunur. Bankın rəhbərliyi fiziki və hüquqi şəxslərin öz müddətli depozitlərini qeyd olunan ödəniş müddətlərindən əvvəl geri götürəcəklərini hesab etmir.

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmiş məbləğlərin ödəmə müddətlərini

	Tələb əsasında və 1 aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	16,482	-	-	-	-
Banklardan alınacaq vəsaitlər	7,796	-	-	-	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	4,139	-	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8,823	7,536	32,734	61,767	159,13
Digər maliyyə aktivləri	1,225	-	-	-	-
Cəmi maliyyə aktivləri	34,326	7,536	36,873	61,767	159,13
Cari hesablar və müştəri depozitləri	15,956	4,821	50,193	75,674	-
Borc alınmış vəsaitlər	2,676	3,581	11,605	48,002	98,06
İcarə öhdəlikləri	31	64	279	688	-
Digər maliyyə öhdəlikləri	577	-	-	-	-
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	19,240	8,466	62,077	124,364	98,06
Xalis mövqe	15,086	(930)	(25,204)	(62,597)	61,06
Məcmu likvidlik boşluğu	15,086	14,156	(11,048)	(73,645)	(12,57)

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmiş məbləğlərin müqavilə üzrə olunur:

	Tələb əsasında və 1 aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	18,650	-	-	-	-
Banklardan alınacaq vəsaitlər	7,581	-	-	-	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	-	3,598	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	9,142	7,316	30,778	76,592	146,411
Digər maliyyə aktivləri	1,644	-	-	-	-
Cəmi maliyyə aktivləri	37,017	7,316	30,778	80,190	146,411
Cari hesablar və müştəri depozitləri	16,655	13,778	118,748	4,989	-
Borc alınmış vəsaitlər	2,629	3,518	11,400	47,155	96,339
İcarə öhdəlikləri	27	54	127	159	-
Buraxılmış subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızları	-	-	-	5,004	-
Digər maliyyə öhdəlikləri	901	-	-	-	-
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	20,212	17,350	130,275	57,307	96,339
Xalis mövqe	16,805	(10,034)	(99,497)	22,883	50,072
Məcmu likvidlik boşluğu	16,805	6,771	(92,726)	(69,843)	(19,771)

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bankda üç aydan on iki aya qədər olan dövr ərzində məcmu likvidlik boşluğu yaranmışdır. Rəhbərlik hesab edir ki, Bankın müştəriləri cari və depozit hesablarında kifayət qədər qalıt saxlayacaqlar. Bu fərziyyəni irəli sürərkən rəhbərlik öz müştərilərinin tarixi davranışını nəzərə almışdır.

Likvidlik riskini idarə etmək üçün Bankın istifadə etdiyi əsas amil ARMB-nin müəyyən etdiyi likvidlik əmsalıdır. Bank ARMB-nin tələbinə uyğun olaraq, gündəlik əsaslarla bu icbari likvidlik əmsalını hesablayır. Bu əmsal yüksək likvidli aktivlərin tələb əsasında ödənilən öhdəliklərə nisbəti kimi hesablanan ani likvidlik əmsalıdır.

Bank 31 dekabr 2024-cü və 2023-cü il tarixlərində bu nisbətə uyğun gəlmişdir. 31 dekabr 2024-cü və 2023-cü il tarixlərində icbari likvidlik nisbəti aşağıdakı kimidir:

	Tələb	2024-cü il, % (audit olunmamış)	2023-cü il, % (audit olunmamış)
Ani likvidlik əmsalı	30%-dən az olmayan	126.13	89.28

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski Bankın prosesləri, işçi heyəti, texnologiya və infrastrukturunu ilə bağlı bir çox səbəblərdən, habelə kredit, bazar və likvidlik risklərindən başqa kənar faktorlardan, məsələn hüquqi və normativ tələblərdən və ümumi qəbul edilmiş korporativ davranış standartlarından irəli gələn birbaşa və dolaylı zərər riskidir. Əməliyyat riskləri Bankın bütün əməliyyatlarından irəli gəlir.

Bankın məqsədi əməliyyat riskini idarə etməklə, iqtisadi səmərəlilik və innovasiya vasitəsilə Bankın nüfuzuna qarşı hər hansı maliyyə zərərləri və ziyanın qarşısını almaqdır. Bütün hallarda Bankın siyasəti tətbiq olunan hüquqi və normativ tələblərə əməl etməyi tələb edir.

Bankın rəhbərliyin öz əməliyyatlarının hər sahəsində zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sistemlərini qurmaqla əməliyyat riskini idarə edir.

25 KAPİTALIN İDARƏ EDİLMƏSİ

ARMB Bank üçün kapital tələblərini müəyyən edir və onların yerinə yetirilməsinə nəzarət edir.

Bank yerli qanunvericilikdə kapital kimi müəyyən olunmuş vəsaitləri kredit təşkilatlarının kapitalı kimi müəyyən edir. ARMB-nin qüvvədə olan kapital normativlərinə uyğun olaraq, banklar kapitalın risk çəkili aktivlərə (normativ kapital əmsalı) nisbətini təyin edilmiş minimal səviyyədə və cəmi normativ kapitalı minimum 50,000 min AZN (31 dekabr 2023-cü il: 50,000 min AZN) səviyyəsində saxlamalıdır. 31 dekabr 2024-cü il tarixinə normativ kapital əmsalı 10% təşkil etmişdir (31 dekabr 2023-cü il: 10%). Bank 31 dekabr 2024-cü il və 2023-cü il tarixlərinə 50,000 min AZN normativ kapital tələbinə və normativ kapital əmsalına uyğun olmuşdur.

Bank kapital adekvatlığını öz əməliyyatlarının xarakteri və həcminə uyğun səviyyədə saxlayır.

Bank müəyyən edilmiş formaya uyğun olaraq icbari əmsallar barədə ARMB-yə məlumat verir. Risklərin idarə edilməsi departamenti gündəlik olaraq kapital adekvatlığı əmsallarına uyğunluğa nəzarət edir. Kapital adekvatlığı əmsalları ARMB-nin və Bankın daxili siyasətinin müəyyən etdiyi hədlərə yaxın olarsa, bu barədə Müşahidə Şurasına məlumat verilir.

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Mərkəzi Bank tərəfindən müəyyən edilmiş tələblərə əsaslanan məcmu kapital riski ilə ölçülmüş aktivlər və kapital adekvatlığı aşağıdakılardır:

	31 dekabr 2024-cü il (audit olunmamış)	31 dekabr 2023-cü il (audit olunmamış)
Cəmi normativ kapital	51,087	50,977
Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər, xalis	238,700	247,777
Kapital adekvatlığı əmsalı (%)	21.40%	20.57%

26 KREDİTLƏ BAĞLI ÖHDƏLİKLƏR

Bankın kredit vermək öhdəlikləri mövcuddur. Bu öhdəliklər təsdiqlənmiş kreditlər, kredit kartları üzrə limitlər və overdraftlar şəklindədir.

Bank müştərilərinin üçüncü tərəflər qarşısında öhdəliklərinin yerinə yetiriləcəyinə təminat vermək məqsədi ilə tender və avans zəmanətləri və akkreditivlər verir.

Bank kredit vermək öhdəliklərini üzərinə götürdükdə, maliyyə zəmanətlərini və akkreditivləri verdikdə müştərilərə kredit verdiyi zaman tətbiq etdiyi kredit risklərinin idarə edilməsi siyasət və prosedurlarını tətbiq edir.

Aşağıdakı cədvəldə öhdəliklərin müqavilə üzrə məbləğləri kateqoriyalar üzrə təqdim olunur. Cədvəldə kreditlə əlaqədar öhdəliklər üzrə göstərilmiş məbləğlər onlar üzrə tam həcmdə avansların verildiyini fərz edir. Cədvəldə zəmanətlər üzrə göstərilmiş məbləğlər tərəf müqabilləri bağladığıları müqavilələrdə nəzərdə tutulmuş öhdəliklərini tam həcmdə yerinə yetirmədikləri halda hesabat tarixinə tanınacaq maksimal qalıq zərərləri əks olunur.

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Müqavilədə nəzərdə tutulmuş məbləğ		
Qeyri-maliyyə zəmanətləri	4,462	7,124
Maliyyə zəmanətləri	772	1,574
Ödənilməmiş kredit xətti öhdəlikləri	3,356	4,573
	8,590	13,271
Ehtiyatlar		
Zəmanətlər	-	(220)
	-	(220)

Cədvəldə göstərilmiş cəmi müqavilə üzrə kreditlə əlaqədar öhdəliklər heç də mütləq gələcək nağd pul vəsaitlərinə tələbatı əks etdirmir, çünki bu şərti öhdəliklərin maliyyələşdirməsi təmin edilmədən müddəti başa çata və ya onlara xitam verilə bilər. Kredit və kredit xətlərinin ayrılmasına dair şərti öhdəliklərin əksəriyyəti Bank tərəfindən kreditlə bağlı öhdəlikləri təşkil etmir.

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə ehtiyatların ilkin və yekun qalıqları üzvləşdirilmişdir. 31 dekabr 2024-cü il tarixinə bütün qalıqlar 1-ci Mərhələyə aiddir (31 dekabr 2023-ci il: 1-ci Mərhələ).

	2024-cü il	
	1-ci Mərhələ	Cəmi
Ehtiyatlar		
1 yanvar tarixinə qalıq	(220)	(220)
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	220	220
31 dekabr tarixinə qalıq	-	-

	2023-cü il	
	1-ci Mərhələ	Cəmi
Ehtiyatlar		
1 yanvar tarixinə qalıq	(317)	(317)
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	97	97
31 dekabr tarixinə qalıq	(220)	(220)

27 İCARƏLƏR

Bankın icarəçi olduğu icarələr (16 sayılı MHBS)

Bank əsasən filiallar və ofis obyektlərini icarəyə götürür. İcarələrin müddəti əsasən 1-5 ildir və bu icarə müddəti bitdikdən sonra uzadıla bilər. Bəzi icarələrin haqqı bazar qiymətlərini əks etdirməsi üçün beş ildə bir dəfə nəzərdən keçirilir.

Bankın icarəçi olduğu icarələr haqqında məlumat aşağıda təqdim olunur.

İstifadə hüququ olan aktivlər

İstifadə hüququ olan aktivlər əsasən investisiya mülkiyyəti tələblərinə cavab verməyən icarəyə götürülmüş filial və ofis obyektlərindən ibarətdir.

	Filial və ofis obyektləri	
		Cəmi
2024-cü il		
1 yanvar tarixinə qalıq	341	341
İl üzrə amortizasiya xərci	(348)	(348)
Modifikasiya	989	989
31 dekabr tarixinə qalıq	982	982

	Filial və ofis obyektləri	
		Cəmi
2023-cü il		
1 yanvar tarixinə qalıq	480	480
İl üzrə amortizasiya xərci	(343)	(343)
Əlavələr	297	297
Sililmələr	(93)	(93)
31 dekabr tarixinə qalıq	341	341

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

İcarə öhdəlikləri

2024 və 2023-cü illər ərzində icarə öhdəliklərində hərəkətlər aşağıdakı kimidir:

	İcarə öhdəlikləri	
	2024-cü il	2023-cü il
1 yanvar tarixində qalıq	367	496
Pul vəsaitlərinin hərəkətinin maliyyələşdirilməsi üzrə dəyişikliklər		
İcarə öhdəliyinin ödənilməsi	(294)	(334)
Pul vəsaitlərinin hərəkətinin maliyyələşdirilməsi üzrə cəmi dəyişikliklər	(294)	(334)
Digər dəyişikliklər		
Faiz xərci	95	36
Ödənilmiş faiz	(95)	(36)
Yeni icarələr	-	298
Modifikasiya	989	-
Tanınmanın dayandırılması	-	(93)
Cəmi öhdəliklərlə əlaqəli digər dəyişikliklər	989	205
31 dekabr tarixinə qalıq	1,062	367

Mənfəət və ya zərərdə tanınmış məbləğlər

	2024-cü il	2023-cü il
İcarə öhdəlikləri üzrə faiz	95	36
Qısamüddətli icarələrlə bağlı xərclər	24	57

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda tanınmış məbləğlər

	2024-cü il	2023-cü il
İcarələr üzrə cəmi məxaric	(389)	(370)

Bankın icarəyəverən olduğu icarələr

Bank investisiya mülkiyyətini icarəyə verir. Bank bu icarələri əməliyyat icarələri kimi təsnif etmişdir, belə ki, onlar aktivlər üzərində mülkiyyət hüququndan irəli gələn risk və mükafatları başqa tərəfə ötürür. 15 sayılı Qeyddə investisiya mülkiyyətinin əməliyyat icarələri haqqında məlumat təqdim olunmuşdur.

Bank 31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il ərzində icarədən 118 min AZN məbləğində gəlir tanınmışdır (31 dekabr 2023-cü il: 127 min AZN).

28 ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR

Məhkəmə iddiaları

Bank öz fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq məhkəmə iddiaları və şikayətlərlə üzləşir. Rəhbərlik bu kimi iddia və şikayətlər nəticəsində yaranan maddi məsuliyyətin maliyyə vəziyyətinə və ya gələcək əməliyyatların nəticələrinə ciddi mənfi təsir göstərməyəcəyini hesab edir.

BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Vergi öhdəlikləri

Azərbaycan Respublikasının vergiqoyma sistemi inkişaf etməkdə olduğuna görə bir çox hallarda aydın olmayan, ziddiyyətli və müxtəlif vergi orqanları tərəfindən fərqli qaydada təfsir edilən qanunvericilikdə tez-tez dəyişikliklərlə, rəsmi göstərişlərlə və məhkəmə qərarları ilə səciyyələnir. Vergilər sərt cərimələr və faizlər tətbiq edən orqanlar tərəfindən yoxlanılır və araşdırılır. Bir vergi ili ümumən üç növbəti təqvim ili müddətində vergi orqanları tərəfindən nəzarət üçün açıq qalır. Lakin müəyyən hallarda bir vergi ili daha uzun müddətə açıq qala bilər.

Bu hallar Azərbaycan Respublikasında digər ölkələrlə müqayisədə daha ciddi vergi risklərinin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəhbərlik qüvvədə olan Azərbaycan vergi qanunvericiliyinin, rəsmi göstərişlərin və məhkəmə qərarlarının təsnifləri əsasında vergi öhdəlikləri ilə əlaqədar adekvat tədbirləri gördüyünü hesab edir. Buna baxmayaraq, müvafiq səlahiyyətli orqanların şərtləri fərqli ola bilər və vergi orqanları öz şərtlərinin tətbiq edilməsinə nail olduqları halda, bunun maliyyə vəziyyətinə təsiri əhəmiyyətli ola bilər.

Sığorta

Azərbaycan Respublikasında sığorta sahəsi inkişaf mərhələsindədir və dünyanın digər ölkələrində qəbul edilmiş sığortalamanın bir çox formaları Azərbaycanda hələ mövcud deyil. Bankın əmlak və avadanlıqları, biznes fəaliyyətinin dayanması və ya Banka məxsus olan ərazilərdə və ya onun əməliyyatları ilə əlaqəli baş vermiş hadisələr nəticəsində əmlak və ya ətraf mühitə zərərin vurulması ilə əlaqədar olaraq yaranan üçüncü tərəf məsuliyyətinə dair tam sığorta təminatı yoxdur. Bank tam sığorta təminatı alanadək, müəyyən aktivlərin itirilməsi və ya məhv olunması riski mövcuddur və bu riskin əməliyyatlara və maliyyə vəziyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə mənfi təsiri ola bilər.

29 ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

Nəzarət münasibətləri

Bankın son nəzarət edən tərəfi xanım Nigar Mehdiyevadır.

Müşahidə Şurası və İdarə Heyətinin üzvləri ilə əməliyyatlar

31 dekabr 2024-cü və 2023-cü il tarixlərində başa çatmış illər üzrə işçi heyəti xərclərinə daxil olan işçilərə edilmiş cəmi ödənişlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Qısamüddətli işçi müavinətləri	709	662
	709	662

Bu məbləğlərə İdarə Heyəti və Müşahidə Şurasının üzvlərinə nağd pul ödənişləri daxildir.

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

İdarə Heyəti və Müşahidə Şurasının üzvləri ilə əməliyyatlar üzrə 31 dekabr 2024-cü və 2023-cü il tarixlərinə olan qalıqlar və orta effektiv faiz dərəcələri aşağıda qeyd olunmuşdur:

	31 dekabr 2024-cü il	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	31 dekabr 2023-cü il	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat				
Təqdim edilmiş kreditlər (ümumi)	2	18%	-	-
Cari hesablar	3	-	6	-
Müddətli depozitlər	-	-	-	-
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	-	-	-	-

İdarə Heyəti və Müşahidə Şurasının üzvləri ilə əməliyyatlar üzrə 31 dekabr 2024-cü il və 2023-cü il tarixlərində başa çatmış illərin sonuna olan mənfəət və ya zərər aşağıda qeyd olunur:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Mənfəət və ya zərər		
Faiz gəliri	-	6
Faiz xərci	-	-

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Digər əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Digər əlaqəli tərəflərlə 31 dekabr 2024-cü il tarixinə olan qalıqlar və əlaqəli orta effektiv faiz dərəcələri və 31 dekabr 2024-cü il tarixinə qədər əməliyyatlardan əlaqəli mənfəət və ya zərər məbləğləri aşağıdakı kimi təqdim edilir:

	Son nəzarət edən tərəf		Səhmdarlar	
	Orta effektiv faiz dərəcəsi,%		Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat				
AKTİVLƏR				
Müştərilərə verilmiş kreditlər				
Əsas məbləğ üzrə qalıq	-	-	137	5.20%
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	-	-	1	-
ÖHDƏLİKLƏR				
Müştəri hesabları	-	-	-	-
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmayan vəsaitlər				
Təqdim edilmiş zəmanətlər (0.5% komissiya gəlirlərinədək)	-	-	-	-
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	-	-	44	20.00%
Mənfəət və ya zərər				
Faiz gəliri	-	-	7	-
Faiz xərci	91	-	-	-

BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

30 MALİYYƏ AKTİVLƏRİ VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ: ƏDALƏTLİ DƏYƏRLƏR VƏ UÇOT TƏSNİFATLARI

Ədalətli dəyər və uçot təsnifatları

Ədalətli dəyərin təxminləri ölçmə tarixində bazar iştirakçıları arasında nizamlı əməliyyatda aktivin satılması üçün alınacaq və ya öhdəliyin ötürülməsi üçün ödəniləcək qiyməti təxmin etmək üçün nəzərdə tutulmuşdur. Lakin qeyri-müəyyənlikləri və subyektiv mülahizəni nəzərə alaraq, ədalətli dəyər ani olaraq aktivlərin satışı və ya öhdəliklər üzrə hesablaşmanın aparılması çərçivəsində reallaşdırıla bilən kimi qəbul edilməməlidir.

Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri kotirovka olunan bazar qiymətlərinə və ya diler qiymət təkliflərinə əsaslanır. Bütün digər maliyyə alətləri üçün Bank digər qiymətləndirmə üsullarından istifadə etməklə ədalətli dəyərləri müəyyən edir.

Qiymətləndirmə üsullarının məqsədi qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında adi əməliyyatda aktiv satmaq üçün əldə olunacaq və ya öhdəliyi ötürmək üçün ödəniləcək qiyməti əks etdirən ədalətli dəyərin müəyyənləşdirilməsidir.

Qiymətləndirmə metodlarına xalis cari dəyər və diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkət modelləri, bazarda müşahidə oluna bilən qiymətləri mövcud olan maliyyə alətləri ilə müqayisə daxildir. Qiymətləndirmə metodlarında istifadə edilən ehtimallara və göstəricilərə riskləri olmayan və bencmark faiz dərəcələri, kredit spredi və diskont dərəcələrin qiymətləndirilməsində istifadə edilən digər premiyalar, istiqraz və kapital qiymətləri, xarici valyuta məzənnələri, kapital və kapital indeksi qiymətləri, ehtimal olunan açıq mövqelər və nisbətlər daxildir.

Bank adi və sadə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini təyin etmək üçün geniş surətdə tanınmış qiymətləndirmə modellərindən istifadə edir. Qiymətli kağızlar bazarlarında listinqdə olan borc qiymətli kağızları və səhm qiymətli kağızları üçün müşahidə olunan qiymətlər və modellər mövcuddur.

Ədalətli dəyər iyerarxiyası

Bank ədalətli dəyərləri ölçərkən ilkin göstəricilərin əhəmiyyətliyini əks etdirən aşağıdakı ədalətli dəyər iyerarxiyasından istifadə edir:

- 1-ci səviyyə: eyni aktiv və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka edilmiş qiymətlər (nizamlanmamış);
- 2-ci səviyyə: 1-ci səviyyəyə daxil olan kotirovka olunmuş qiymətlərdən başqa, birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolaylı yolla (yəni, qiymətlər vasitəsilə əldə edilən) müşahidə edilə bilən daxilolmalar. Bu kateqoriyaya aşağıdakı amillərdən istifadə etməklə qiymətləndirilən alətlər daxildir: analoji alətlər üçün fəal bazarda tətbiq edilən bazar qiymətləri; analoji alətlər üzrə fəal hesab olunan bazarlarda tətbiq edilən kotirovka olunmuş bazar qiymətləri; analoji alətlər üzrə kifayət qədər fəal hesab olunmayan bazarlarda tətbiq edilən kotirovka olunmuş bazar qiymətləri; və ya bütün əhəmiyyətli ilkin göstəricilərin birbaşa, yaxud dolayısı ilə bazar məlumatlarından müşahidə oluna bildiyi digər qiymətləndirmə üsulları;
- 3-cü səviyyə: müşahidə olunmayan məlumatlar. Bu kateqoriyaya aid edilən alətlərin qiymətləndirmə metoduna müşahidə edilə bilən məlumata əsaslanmayan ilkin göstəricilər daxildir və müşahidə edilə bilməyən ilkin göstəricilər həmin alətin qiymətləndirilməsində əhəmiyyətli təsirə malikdir. Bu kateqoriyaya oxşar alətlər üçün kotirovka olunan qiymətlər əsasında qiymətləndirilən alətlər daxildir və bu zaman alətlər arasında fərqi əks etdirmək üçün mühüm müşahidə olunmayan tənzimləmələr və ya mülahizələr tələb olunur.

BANK "BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2024-cü il və 2023-cü il tarixlərinə ədalətli dəyərdə ölçülmüş maliyyə alətləri mövcud olmamışdır.

Aşağıdakı cədvəl ədalətli dəyərlə ölçülməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini 31 dekabr 2024-cü il tarixinə hər bir ədalətli dəyərin ölçülməsinin təsnif olunduğu ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyəsinə görə təhlil edir:

	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə	Cəmi ədalətli dəyər	Cəmi balans dəyəri
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	16,482	-	-	16,482	16,482
Banklardan alınacaq vəsaitlər	-	7,796	-	7,796	7,796
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	4,096	4,096	4,139
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	271,725	271,725	271,725
Digər maliyyə aktivləri	-	-	1,225	1,225	1,225
ÖHDƏLİKLƏR					
Cari hesablar və müştəri depozitləri	-	-	146,644	146,644	146,644
Borc alınmış vəsaitlər	-	-	163,933	163,933	163,933
İcarə öhdəlikləri	-	-	1,062	1,062	1,062
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	577	577	577

Aşağıdakı cədvəl ədalətli dəyərlə ölçülməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini 31 dekabr 2023-cü il tarixinə hər bir ədalətli dəyərin ölçülməsinin təsnif olunduğu ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyəsinə görə təhlil edir:

	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə	Cəmi ədalətli dəyər	Cəmi balans dəyəri
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	18,650	-	-	18,650	18,650
Banklardan alınacaq vəsaitlər	-	7,581	-	7,581	7,581
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	3,538	3,538	3,598
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	271,979	271,979	271,979
Digər maliyyə aktivləri	-	-	1,644	1,644	1,644
ÖHDƏLİKLƏR					
Cari hesablar və müştəri depozitləri	-	-	154,170	154,170	154,170
Borc alınmış vəsaitlər	-	-	161,041	161,041	161,041
İcarə öhdəlikləri	-	-	367	367	367
Buraxılmış subordinasiya olunmuş borc qiymətli kağızları	-	-	5,004	5,004	5,004
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	901	901	901

BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 SEQMENT ÜZRƏ TƏHLİL

Bankın hesabat veriləcək bir seqmenti və kreditlərin, depozitlərin və müştərilərlə digər əməliyyatların daxil olduğu bir strateji struktur vahidi var. Bankın əsas əməliyyat qərarları qəbul edən orqanı – İdarə Heyəti Bank haqqında məlumatı yalnız bütövlükdə təhlil edir.

Xarici müştərilərdən daxil olan gəlirin əsas hissəsi Azərbaycan Respublikasının rezidentlərinə aiddir.

Uzunmüddətli aktivlərin əksəriyyəti Azərbaycan Respublikasında yerləşir.

32 HESABAT TARİXİNDƏN SONRA BAŞ VERMİŞ HADİSƏLƏR

7 yanvar 2025-ci il tarixində ARMB banklar tərəfindən fiziki şəxslərə və fərdi sahibkarlara davranış modelləri əsasında proqnozlaşdırılan gəlirlər nəzərə alınmaqla kreditlərin verilməsi məqsədilə yeni prudensial çərçivə qəbul etmişdir. Tənzimləmə çərçivəsinə modelinin hazırlanması, validasiya, hesabatlığa dair tələblər, habelə daha sərt təsnifləşdirmə tələbləri və artırılmış kapital tələbləri daxildir. Bu çərçivə əsasında kreditlərin verilməsi bankın kredit portfelinin 10%-i həcmi ilə məhdudlaşdırılmışdır və 10% həcmi keçdiyi halda qanun pozuntusu olaraq qeydə alınmaqla kreditlərin verilməsi dayandırıla bilər.

28 yanvar 2025-ci il tarixində ARMB əməliyyat riskinin idarə olunması ilə bağlı 12 mart 2025-ci il tarixindən etibarən qüvvəyə minən yeni qaydaları təsdiq etmişdir. Banklar əməliyyat riski məlumat bazasına malik olmalı, önəmli hadisələri dərhal məruzə etməli, əməkdaşlar üçün illik təlimlər keçirərək onların biznes davamlılığı planlarını sınaqdan keçirməli və nəticələri Müşahidə Şurasına məruzə etməlidir.

21 aprel 2025-ci il tarixində Bakı Fond Birjasının (“BFB”) Listinq Komitəsi Bank tərəfindən ümumi nominal dəyəri 3,000 min AZN olan buraxılmış subordinasiya olunmuş istiqrazların “Ticarətə İcazə”ni təsdiq etmişdir.